

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
FINANSINIŲ PRIEMONIŲ RINKŲ
ĮSTATYMAS**

2007 m. sausio 18 d. Nr. X-1024
Vilnius

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šio įstatymo paskirtis – reguliuoti visuomeninius santykius siekiant užtikrinti sąžiningą, atvirą ir efektyvų finansinių priemonių rinkų veikimą, investuotojų interesų apsaugą bei sisteminės rizikos ribojimą.

2. Šiuo įstatymu siekiama suderinti finansinių priemonių rinkų reglamentavimą su Europos Sąjungos teisės aktais, nurodytais šio įstatymo priede.

2 straipsnis. Įstatymo taikymo sritis

1. Šis įstatymas nustato reikalavimus, kurių turi laikytis finansų maklerio įmonės ir reguliuojamos rinkos.

2. Kai kurie šio įstatymo reikalavimai šiame įstatyme nustatytais atvejais *mutatis mutandis* taikomi licencijuotoms kredito įstaigoms, teikiančioms investicines paslaugas ir (arba) vykdančioms investicinę veiklą.

3. Šio įstatymo IV skyrius yra taikomas visiems fiziniams ir juridiniams asmenims.

4. Šio įstatymo II ir III skyriuose nustatyti reikalavimai netaikomi:

1) draudimo įmonėms, taip pat įmonėms, užsiimančioms perdraudimo ar draudimo rizikos perdavimo veikla;

2) asmenims, teikiantiems investicines paslaugas išimtinai juos patronuojančioms įmonėms, jų dukterinėms įmonėms arba juos patronuojančių įmonių kitoms dukterinėms įmonėms;

3) asmenims, kurie atsitiktinai teikia investicines paslaugas užsiimdami profesine veikla, reglamentuojama teisės aktais ar etikos kodeksais, nedraudžiančiais teikti investicines paslaugas;

4) asmenims, kurie sudaro sandorius tik savo sąskaita ir neteikia kitų investicinių paslaugų. Išimtis netaikoma rinkos formuotojams ir asmenims, kurie organizuotai, nuolatos ir sistemingai sudaro sandorius savo sąskaita už reguliuojamos rinkos ar daugiašalės prekybos sistemos ribų, kartu suteikdami technines galimybes tretiesiems asmenims sudaryti su jais sandorius;

5) asmenims, teikiantiems investicines paslaugas, kurias sudaro tik investicinių programų, kuriose dalyvauja darbuotojai, administravimas;

6) asmenims, teikiantiems investicines paslaugas, kurias sudaro tik investicinių programų, kuriose dalyvauja darbuotojai, administravimas ir investicinių paslaugų teikimas tą asmenį patronuojančioms įmonėms, to asmens dukterinėms įmonėms arba asmenį patronuojančių įmonių kitoms dukterinėms įmonėms;

7) Europos centrinių bankų sistemos nariams, kitiems panašias funkcijas vykdančioms nacionaliniams subjektams ir kitiems viešiesiems subjektams, vykdančioms arba dalyvaujantiems vykdančioms valstybės skolos valdymą;

8) kolektyvinio investavimo subjektams ir pensijų fondams, neatsižvelgiant į tai, ar jų veikla reguliuojama Europos Bendrijos mastu, taip pat jų depozitoriumams ir valdytojams;

9) asmenims, sudarantiems sandorius dėl finansinių priemonių savo sąskaita arba teikiantiems investicines paslaugas savo pagrindinės veiklos klientams dėl susietų su biržos prekėmis išvestinių priemonių ar išvestinių sandorių, nurodytų šio įstatymo 3 straipsnio 4 dalies 10 punkte, su sąlyga, kad vertinant apibendrintai tai yra papildoma veikla greta pagrindinės, o

pagrindinė veikla nėra investicinių paslaugų ar banko paslaugų teikimas;

10) asmenims, teikiantiems investavimo rekomendacijas, kai jie verčiasi kitos rūšies profesine veikla, nepatenkančia į šio įstatymo reguliavimo sritį, su sąlyga, kad tokių rekomendacijų teikimas nėra atskirai atlyginamas;

11) asmenims, kurių pagrindinė veikla yra sandorių dėl biržos prekių ir (arba) išvestinių priemonių dėl biržos prekių sudarymas savo sąskaita. Ši išimtis netaikoma, jei asmenys, savo sąskaita sudarantys sandorius dėl biržos prekių ir (arba) išvestinių priemonių dėl biržos prekių, priklauso asmenų grupei, kurios pagrindinė veikla yra kitų investicinių paslaugų arba banko paslaugų teikimas;

12) įmonėms, teikiančioms investicines paslaugas ir (arba) vykdančioms investicinę veiklą, kurią sudaro tik sandorių savo sąskaita sudarymas finansinių ateities, pasirinkimo arba kitų išvestinių priemonių ir pinigų rinkose siekiant vienintelio tikslo – apdrausti savo pozicijas išvestinių finansinių priemonių rinkose, taip pat įmonėms, kurios sudaro sandorius kitų šiame punkte nurodytų rinkų dalyvių sąskaita arba veikdamos jų interesais formuoja kainas, o už jas garantuoja tų pačių rinkų tarpuskaitos sistemų nariai, prisiimdami atsakomybę už tokių įmonių sudarytus sandorius;

13) Danijos ir Suomijos pensijų fondų įsteigtoms asociacijoms, kurių vienintelis tikslas yra šių asociacijų nariais esančių pensijų fondų turto valdymas;

14) „*agenti dicambio*“, kurių veikla reglamentuojama 1998 m. vasario 24 d. Italijos įstatyminio dekreto Nr. 58 201 straipsnyje.

5. Šio įstatymo suteikiamos teisės neapima investicinių paslaugų teikimo sandorio šalies teisėmis, kai sandorius sudaro viešieji juridiniai asmenys, vykdančys valstybės skolos valdymo funkcijas, taip pat Europos centrinių bankų sistemos nariai, vykdančys Europos Ekonominės Bendrijos steigimo bei Europos centrinių bankų sistemos ir Europos centrinio banko statuto nustatytas funkcijas ar analogiškas funkcijas pagal valstybių narių nacionalinę teisę.

6. Šio straipsnio 5 dalies nuostatos licencijuotoms kredito įstaigoms taikomos *mutatis mutandis*.

3 straipsnis. Pagrindinės Įstatymo sąvokos

1. Buveinės valstybė narė:

1) finansų maklerio įmonės atžvilgiu – ta valstybė narė, kurioje yra registruota įmonės buveinė. Jei kitoje valstybėje narėje įsteigta finansų maklerio įmonė pagal tos valstybės narės teisę neturi registruotos buveinės arba finansų maklerio įmonės teisėmis veikia fizinis asmuo, – ta valstybė narė, kurioje yra įmonės arba fizinio asmens buveinė;

2) reguliuojamos rinkos atžvilgiu – ta valstybė narė, kurioje yra registruota reguliuojamos rinkos buveinė. Jei kitoje valstybėje narėje įsteigta reguliuojama rinka pagal tos valstybės narės teisę neturi registruotos buveinės, – ta valstybė narė, kurioje yra reguliuojamos rinkos buveinė.

2. **Daugiašalė prekybos sistema** – finansų maklerio įmonės arba rinkos operatoriaus administruojama daugiašalė sistema, kurioje pagal neleidžiančias veikti savo nuožiūra taisykles suderinami trečiųjų asmenų ketinimai pirkti ir parduoti finansines priemones, lemiantys sandorių dėl finansinių priemonių sudarymą.

3. **Dukterinė įmonė** – kaip tai apibrėžta Įmonių konsoliduotos finansinės atskaitomybės įstatyme.

4. **Finansinė priemonė** – bet kuri iš toliau nurodytų priemonių:

1) perleidžiamieji vertybiniai popieriai;

2) pinigų rinkos priemonės;

3) kolektyvinio investavimo subjektų vertybiniai popieriai;

4) su vertybiniais popieriais, valiutomis, palūkanų normomis ar pajamingumu susieti pasirinkimo, ateities, apsigėitimo, išankstiniai palūkanų normos sandoriai ir kiti išvestiniai susitarimai, taip pat kitos išvestinės priemonės, finansiniai indeksai ir priemonės, už kurias gali būti atsiskaitoma grynaisiais pinigais arba prekėmis;

5) su biržos prekėmis susieti pasirinkimo, ateities, apsigėitimo, išankstiniai palūkanų normos sandoriai ir kiti išvestiniai susitarimai, už kuriuos turi būti atsiskaitoma grynaisiais pinigais arba gali

būti atsiskaitoma grynaisiais pinigais vienos iš šalių pasirinkimu (išskyrus nemokumo ir veiklos nutraukimo atvejus);

6) su biržos prekėmis susieti ir į prekybą reguliuojamoje rinkoje ir (arba) daugiašalėje prekybos sistemoje įtraukti pasirinkimo, ateities, apsikaitimo sandoriai ir kiti išvestiniai susitarimai, už kuriuos gali būti atsiskaitoma prekėmis;

7) su biržos prekėmis susieti pasirinkimo, ateities, apsikaitimo, išankstiniai sandoriai ir kiti išvestiniai susitarimai, už kuriuos gali būti atsiskaitoma prekėmis ir kurie nėra nurodyti šios dalies 6 punkte, su sąlyga, kad jie nėra skirti komerciniams tikslams, tačiau turi kitų išvestinių finansinių priemonių požymių atsižvelgiant į tai, ar, *inter alia*, tarpuskaita ir atsiskaitymai už jas yra vykdomi per pripažintus tarpuskaitymus namus arba už jas privalu nuolat mokėti garantines įmokas. Šiame punkte numatytų finansinių priemonių apibrėžimas yra nustatytas 2006 m. rugpjūčio 10 d. Europos Komisijos reglamente (EB) Nr. 1287/2006;

8) kredito rizikos perkėlimo išvestinės priemonės;

9) finansiniai susitarimai dėl skirtumų;

10) su klimato sąlygų pokyčiais, krovinių gabenimo į kainiais, taršos emisijomis, infliacijos rodikliais ar kitais oficialiais ekonominės statistikos rodikliais susieti pasirinkimo, ateities, apsikaitimo, išankstiniai palūkanų normos sandoriai ir kiti išvestiniai susitarimai, už kuriuos turi būti atsiskaitoma grynaisiais pinigais arba gali būti atsiskaitoma grynaisiais pinigais vienos iš sandorio šalių pasirinkimu (neskaitant nemokumo ir veiklos nutraukimo atvejų), taip pat kiti išvestiniai susitarimai, susieti su turtu, teisėmis, įsipareigojimais, indeksais ir kitomis priemonėmis, nenurodytomis šioje dalyje, kurios turi kitų išvestinių finansinių priemonių požymių – tai yra ar, *inter alia*, jos yra įtrauktos į prekybą reguliuojamoje rinkoje ar daugiašalėje prekybos sistemoje, o tarpuskaita ir atsiskaitymai jų atžvilgiu yra vykdomi per pripažintus tarpuskaitymus namus arba jų atžvilgiu taikoma pareiga nuolat mokėti garantines įmokas. Šiame punkte numatytų finansinių priemonių apibrėžimas yra nustatytas 2006 m. rugpjūčio 10 d. Europos Komisijos reglamente (EB) Nr. 1287/2006.

5. **Pinigų rinkos priemonės** – priemonės, kuriomis paprastai prekiaujama pinigų rinkoje – izdo vekseliai, indėlio sertifikatai, bendrovių išleisti trumpalaikiai skoliniai įsipareigojimai ir kita, išskyrus mokėjimo priemones.

6. **Finansinių priemonių portfelis** – investuotojo turimų finansinių priemonių rinkinys.

7. **Finansų maklerio įmonė** – juridinis asmuo, kurio nuolatinė veikla yra profesionalus vienos ar kelių investicinių paslaugų teikimas tretiesiems asmenims ir (arba) profesionalus vienos ar kelių investicinės veiklos rūšių vykdymas. Kitose valstybėse narėse įsteigtos finansų maklerio įmonės gali neturėti juridinio asmens statuso.

8. **Finansų maklerio įmonės akcijų paketas** – tiesiogiai ar netiesiogiai valdoma finansų maklerio įmonės kapitalo ar balsavimo teisių dalis, sudaranti ne mažiau kaip 1/10 kapitalo ar balsavimo teisių arba leidžianti daryti esminę įtaką finansų maklerio įmonės valdymui.

9. **Finansų maklerio įmonės filialas** – su buveinės vieta nesutampantis ir juridinio asmens teisių neturintis finansų maklerio įmonės padalinys, kuris teikia tik tas investicines paslaugas ir (arba) vykdo investicinę veiklą ir gali teikti tik tas papildomas paslaugas, kurias leidžia teikti finansų maklerio įmonės licencija. Visi padaliniai, kuriuos finansų maklerio įmonė įsteigė toje pačioje priimančiojoje valstybėje narėje, yra laikomi vienu filialu.

10. **Finansų maklerio įmonės vadovas** – kaip Finansų įstaigų įstatyme apibrėžtas finansų įstaigos vadovas.

11. **Glaudūs ryšiai** – situacija, kai du ar daugiau fizinių ar juridinių asmenų sieja:

1) dalyvavimo ryšiai – ne mažiau kaip 1/5 įmonės kapitalo ar balsavimo teisių yra valdomos tiesiogiai arba kontrolės būdu;

2) kontrolės ryšiai – apima patronuojančios ir dukterinės įmonių santykius, atsirandančius kontrolės pagrindu, taip pat kitus panašius santykius tarp fizinio ar juridinio asmens ir įmonės, atsižvelgiant į tai, kad įmonės dukterinės įmonės dukterinė įmonė kartu yra laikoma ir pirmosios įmonės dukterine įmone;

3) nuolatiniai kontrolės ryšiai su tuo pačiu asmeniu – kai du ar daugiau fizinių ar juridinių

asmenų yra nuolatos susiję kontrolės ryšiu su tuo pačiu asmeniu, yra laikoma, kad glaudūs ryšiai yra tarp visų šių asmenų.

12. Investavimo rekomendacija – finansų maklerio įmonės arba kliento iniciatyva klientui teikiama asmeninio pobūdžio rekomendacija dėl vieno ar kelių sandorių, susijusių su finansinėmis priemonėmis.

13. Investicinės paslaugos ir investicinė veikla (toliau – **investicinės paslaugos**) – su viena ar keliomis finansinėmis priemonėmis susijusios šios paslaugos ir veikla:

- 1) pavedimų priėmimas ir perdavimas;
- 2) pavedimų vykdymas klientų sąskaita;
- 3) sandorių sudarymas savo sąskaita;
- 4) finansinių priemonių portfelio valdymas;
- 5) investavimo rekomendacijų teikimas;
- 6) finansinių priemonių pasirašymas ir (arba) platinimas įsipareigojant jas išplatinti;
- 7) finansinių priemonių platinimas be įsipareigojimo jas išplatinti;
- 8) daugiašalės prekybos sistemos administravimas.

14. Investuotojas – asmuo, nuosavybės teise turintis finansinių priemonių arba ketinantis jų įsigyti.

15. Klientas – fizinis ar juridinis asmuo, kuriam finansų maklerio įmonė teikia investicines paslaugas ir (arba) papildomas paslaugas.

16. Kolektyvinio investavimo subjekto valdymo įmonė (toliau – **valdymo įmonė**) – kaip tai apibrėžta Kolektyvinio investavimo subjektų įstatyme.

17. Kontrolė – kaip tai apibrėžta Įmonių konsoliduotos finansinės atskaitomybės įstatyme.

18. Kredito įstaiga – kaip tai apibrėžta Finansų įstaigų įstatyme.

19. Nepriekaištingos reputacijos asmenys:

1) kurie nėra teisti už labai sunkų ar sunkų nusikaltimą arba nusikaltimą ar nusižengimą finansų sistemai, ekonomikai ir verslo tvarkai, nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams;

2) kurie nėra teisti už šios dalies 1 punkte nenumatytą nusikaltimą ar nusižengimą arba kurių teistumas yra išnykęs ar panaikintas;

3) nepiktnaudžiaujantys alkoholiu, narkotinėmis, toksinėmis arba psichotropinėmis medžiagomis.

20. Neprofesionalusis klientas – klientas, kuris nepriskiriamas nei prie profesionaliųjų klientų, nei prie tinkamų sandorio šalių.

21. Pagrindinė sutarties šalis – kaip tai apibrėžta Atsiskaitymų baigtinumo mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemose įstatyme.

22. Papildomos paslaugos:

1) finansinių priemonių saugojimas, apskaita ir valdymas klientų sąskaita, įskaitant turto saugojimą ir kitas su tuo susijusias paslaugas, tokias kaip pinigų ar finansinio užstato valdymas;

2) suteikimas investuotojui kredito ar paskolos, kuriais naudodamasis investuotojas gali sudaryti sandorį dėl vienos ar kelių finansinių priemonių, o kreditą ar paskolą suteikianti įmonė pati dalyvauja sudarant sandorį;

3) įmonių konsultavimas kapitalo struktūros, verslo strategijos ir kitais su tuo susijusiais klausimais, taip pat patarimai ir paslaugos, susijusios su įmonių reorganizavimu ir įsigijimu;

4) užsienio valiutos keitimo paslaugos, kai jos yra susijusios su investicinių paslaugų teikimu;

5) investiciniai tyrimai, finansinė analizė ar kitos bendro pobūdžio rekomendacijos, susijusios su sandoriais dėl finansinių priemonių;

6) su finansinių priemonių platinimu susijusios paslaugos;

7) investicinės paslaugos, investicinė veikla ir papildomos paslaugos, susijusios su finansinėmis priemonėmis, turtu ar kitais objektais, su kuriais yra susietos išvestinės finansinės priemonės, nurodytos šio straipsnio 4 dalies 5, 6, 7 ir 10 punktuose, su sąlyga, kad teikiamos investicinės paslaugos ar papildomos paslaugos arba vykdoma investicinė veikla yra susijusi su

šiomis išvestinėmis finansinėmis priemonėmis.

23. **Patronuojanti įmonė** – kaip tai apibrėžta Įmonių konsoliduotos finansinės atskaitomybės įstatyme.

24. **Pavedimų vykdymas klientų sąskaita** – veikla, kuria siekiama kliento sąskaita sudaryti pirkimo–pardavimo sandorius dėl vienos ar kelių finansinių priemonių.

25. **Perleidžiamieji vertybiniai popieriai** – kapitalo rinkoje cirkuliuojantys vertybiniai popieriai (išskyrus mokėjimo priemones), įskaitant, bet neapsiribojant šiais vertybiniais popieriais:

1) bendrovių akcijos ir kiti vertybiniai popieriai, lygiaverčiai bendrovių, partnerystės pagrindu veikiančių bendrijų ir kitų subjektų akcijoms, taip pat depozitoriumo pakvitavimai dėl akcijų;

2) obligacijos ir kitų formų ne nuosavybės vertybiniai popieriai, įskaitant depozitoriumo pakvitavimus dėl ne nuosavybės vertybinių popierių;

3) kiti vertybiniai popieriai, suteikiantys teisę įsigyti ar perleisti perleidžiamuosius vertybinius popierius arba lemiantys piniginius atsiskaitymus, nustatomus atsižvelgiant į perleidžiamuosius vertybinius popierius, valiutas, palūkanų normas, pajamingumą, biržos prekes arba kitus indeksus ar priemones.

26. **Finansinių priemonių portfelio valdymas** – klientų portfelių, į kurių sudėtį įeina viena ar daugiau finansinių priemonių, valdymas savo nuožiūra pagal individualų kiekvieno kliento pavedimą.

27. **Priežiūros institucija** – Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisija, taip pat kitų valstybių narių kompetentingos institucijos, vykdančios analogiškas funkcijas.

28. **Priimančioji valstybė narė** – valstybė narė, kuri nėra buveinės valstybė narė ir kurioje finansų maklerio įmonė yra įsteigusi filialą arba teikia investicines paslaugas ir (arba) vykdo investicinę veiklą nesteidgama filialo, arba ta valstybė narė, kurioje reguliuojama rinka aprūpina savo nutilus narius ar dalyvius, įsteigtus toje valstybėje narėje, priemonėmis, kurios palengvina prieigą prie reguliuojamos rinkos prekybos sistemos.

29. **Profesionalusis klientas** – klientas, kuris turi pakankamai žinių, įgūdžių ir patirties pagrįstiems investiciniams sprendimams savarankiškai priimti, gali tinkamai įvertinti su tuo susijusią riziką ir atitinka profesionaliesiems klientams nustatytus kriterijus, nurodytus šio įstatymo II skyriaus trečiajame skirsnyje.

30. **Reguliuojama rinka** – rinkos operatoriaus valdoma ir (arba) administruojama nuolat veikianti daugiašalė licencijuota sistema, kurioje pagal neleidžiančias veikti savo nuožiūra taisykles palengvinama suderinti arba yra suderinami trečiųjų asmenų ketinimai pirkti ir parduoti finansines priemones, sąlygojantys sandorių dėl finansinių priemonių, kurios įtrauktos į prekybą šioje sistemoje ir (arba) kuriomis prekiaujama pagal šios sistemos taisykles, sudarymą.

31. **Reguliuojamos rinkos operatorius** (toliau – **rinkos operatorius**) – asmuo ar asmenys, kurie valdo ir (arba) administruoja reguliuojamą rinką. Rinkos operatorius gali būti pati reguliuojama rinka.

32. **Ribinis pavedimas** – pavedimas pirkti ar parduoti pavedime nurodytą finansinę priemonę už pavedime nurodytą ar geresnę kainą ir pavedime nurodytais kiekiais.

33. **Rinkos formuotojas** – asmuo, kuris nuolat veikia finansų rinkose įsipareigodamas savo sąskaita ir savo lėšomis sudaryti pirkimo–pardavimo sandorius dėl finansinių priemonių savo paties nustatytomis kainomis.

34. **Sandorių sudarymas savo sąskaita** – sandorių dėl vienos ar kelių finansinių priemonių sudarymas savo lėšomis.

35. **Sisteminę prekybą vykdanči finansų maklerio įmonė** – finansų maklerio įmonė, kuri, vykdydama klientų pavedimus už reguliuojamos rinkos ar daugiašalės prekybos sistemos ribų, organizuotai, nuolatos ir sistemingai sudaro sandorius savo sąskaita.

36. **Sisteminė rizika** – tikimybė, kad vienos finansų maklerio įmonės, kredito įstaigos ar investuotojo nemokumas turės neigiamos įtakos daugelio finansų maklerio įmonių, kredito įstaigų ar investuotojų interesams.

37. **Užsienio priežiūros institucija** – priežiūros institucija, vykdanči finansinių priemonių

rinkų priežiūros funkcijas ne valstybėje narėje.

38. **Valstybė narė** – Europos Sąjungos valstybė narė, taip pat Europos ekonominei erdvei (EEE) priklausanti valstybė.

39. **Vertybinių popierių komisija** – Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų reguliavimo ir priežiūros institucija.

40. **Viešai neatskleista informacija** – tiesiogiai ar netiesiogiai su vienu ar keliais emitentais ar finansinėmis priemonėmis susijusi tikslaus pobūdžio informacija apie planuojamus ar įvykusius esminius įvykius ir kita informacija, kurios atskleidimas gali turėti didelės įtakos šių finansinių priemonių ar su jomis susietų išvestinių priemonių kainai, jeigu ši informacija nėra viešai atskleista. Su prekėmis susietų išvestinių priemonių atžvilgiu viešai neatskleista informacija laikoma tokia tikslaus pobūdžio viešai neatskleista informacija, kuri tiesiogiai ar netiesiogiai susieta su viena ar daugiau tokių priemonių ir kurią rinkos, kurioje prekiaujama tokiomis priemonėmis, naudotojai tikisi gauti pagal įprastą rinkos praktiką. Asmenų, vykdančių pavedimus dėl finansinių priemonių, atžvilgiu viešai neatskleista informacija taip pat yra kliento suteikta tikslaus pobūdžio informacija, susijusi su jo pavedimais, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusi su vienu ar keliais emitentais ar finansinėmis priemonėmis, kurios atskleidimas gali turėti didelės įtakos šių finansinių priemonių ar su jomis susietų išvestinių priemonių kainai.

II SKYRIUS

FINANSŲ MAKLERIO ĮMONIŲ LICENCIJAVIMAS IR JŲ VEIKLAI KELIAMİ REIKALAVIMAI

PIRMASIS SKIRSNIS

FINANSŲ MAKLERIO ĮMONIŲ LICENCIJAVIMAS. REIKALAVIMAI LICENCIJAI GAUTI

4 straipsnis. Investicinių paslaugų teikimas – licencijuojama veikla

1. Nuolat ir profesionaliai teikti investicines paslaugas Lietuvos Respublikoje gali tik finansų maklerio įmonės, turinčios Vertybinių popierių komisijos ar kitos valstybės narės priežiūros institucijos išduotą finansų maklerio įmonės licenciją, taip pat Lietuvos Respublikoje ar kitoje valstybėje narėje licencijuotos kredito įstaigos, jei kredito įstaigos licencija suteikia teisę teikti investicines paslaugas, ir finansų patarėjo įmonės, turinčios Vertybinių popierių komisijos išduotą finansų patarėjo įmonės licenciją.

2. Finansų maklerio įmonės licenciją turinti bendrovė vadinama finansų maklerio įmone. Žodžius „finansų maklerio įmonė“ ar kitokius šių žodžių junginius arba jų vedinius gali vartoti savo pavadinime ir reklamoje tik tos įmonės, kurios turi teisę teikti investicines paslaugas. Įmonės, kurios specializuojasi valdyti kitų asmenų finansinių priemonių portfelius, gali savo pavadinime vartoti žodžius „investicijų valdymo įmonė“ ar kitokius šių žodžių junginius ir vedinius.

3. Šio straipsnio 1 dalis netaikoma rinkos operatoriui, administruojančiam daugiašalę prekybos sistemą ir neketinančiam teikti kitų investicinių paslaugų. Tokiu atveju rinkos operatoriui licencija neišduodama, tačiau jis turi teisę administruoti daugiašalę prekybos sistemą tik po to, kai Vertybinių popierių komisija įsitikina, kad rinkos operatorius atitinka šiame skirsnyje (išskyrus šio įstatymo 11 straipsnyje) nustatytus reikalavimus ir apie tai praneša rinkos operatoriui.

4. Lietuvos Respublikoje įsteigta finansų maklerio įmonė ir finansų patarėjo įmonė privalo turėti buveinę Lietuvos Respublikoje.

5. Vertybinių popierių komisija kaupia duomenis ir informaciją apie šio straipsnio 1 dalyje nurodytus subjektus bei investicines ir papildomas paslaugas, kurias jie turi teisę teikti Lietuvos Respublikoje. Ši informacija yra nuolat atnaujinama ir viešai skelbiama Vertybinių popierių komisijos interneto tinklalapyje.

6. Finansų patarėjo įmonės licenciją turinti bendrovė vadinama finansų patarėjo įmone. Žodžius „finansų patarėjo įmonė“ ar kitokius šių žodžių junginius arba jų vedinius gali vartoti savo pavadinime ir reklamoje tik tos įmonės, kurios turi teisę verstis finansų patarėjo įmonės veikla.

7. Finansų patarėjo įmonė turi teisę teikti Lietuvos Respublikoje šio įstatymo 3 straipsnio 13 dalies 1 ir 5 punktuose numatytas investicines paslaugas dėl perleidžiamųjų vertybinių popierių ir kolektyvinio investavimo subjektų vertybinių popierių, su sąlyga, kad įmonė nesaugo klientų lėšų ir finansinių priemonių ir dėl to negali tapti klientų skolininke, o klientų pavedimus gali perduoti tik:

- 1) valstybėje narėje licencijuotoms finansų maklerio įmonėms;
- 2) valstybėje narėje licencijuotoms kredito įstaigoms;
- 3) trečiosiose šalyse įsteigtiems finansų maklerio įmonių ir kredito įstaigų filialams, kuriems taikomi ne mažiau griežti reikalavimai nei nustatyti Europos Sąjungos teisės aktuose;
- 4) kolektyvinio investavimo subjektams, kurie, vadovaujantis jų buveinės valstybės narės teisės aktais, turi teisę viešai platinti kolektyvinio investavimo subjekto vertybinius popierius, taip pat jų valdytojams;

5) nekontingento kapitalo investicinėms bendrovėms, kaip jos apibrėžtos Antrosios Tarybos direktyvos 77/91/EEB 15 straipsnio 4 dalyje, kurių vertybiniai popieriai yra įtraukti į prekybą reguliuojamoje rinkoje.

8. Finansų patarėjo įmonei *mutatis mutandis* taikomi šio įstatymo II skyriuje nustatyti reikalavimai, taikomi finansų maklerio įmonėms, išskyrus išimtis, numatytas šiame įstatyme ir Vertybinių popierių komisijos priimtuose teisės aktuose.

9. Finansų patarėjo įmonei netaikomi kapitalo reikalavimai, tačiau ji privalo apdrausti savo profesinę civilinę atsakomybę. Draudimo suma turi būti ne mažesnė kaip 100 tūkstančių litų vienam draudimui įvykiui ir 500 tūkstančių litų visiems draudimams įvykiams per metus. Finansų patarėjo įmonė privalo turėti draudimo apsaugą visą savo veiklos laiką.

10. Finansų patarėjo įmonė turi teisę teikti licencijoje nurodytas investicines paslaugas ir jas reklamuoti tik Lietuvos Respublikoje. Finansų patarėjo įmonei nesuteikiamos šio įstatymo II skyriaus penktajame skirsnyje nustatytos teisės.

5 straipsnis. Finansų maklerio įmonės licencijos apimtis

1. Finansų maklerio įmonės licencijoje yra nurodomos investicinės paslaugos, kurias turi teisę teikti finansų maklerio įmonė. Licencijoje taip pat gali būti nurodytos viena ar kelios papildomos paslaugos. Finansų maklerio įmonės licencija nėra išduodama vien tik papildomoms paslaugoms teikti.

2. Vertybinių popierių komisija išduoda finansų maklerio įmonės licenciją:

1) Lietuvos Respublikoje įsteigtoms įmonėms, ketinančioms užsiimti finansų maklerio įmonės veikla;

2) nevalstybėje narėje licencijuotoms finansų maklerio įmonėms, ketinančioms teikti investicines paslaugas Lietuvos Respublikoje.

3. Lietuvos Respublikoje įsteigtoms kredito įstaigoms teisę teikti investicines paslaugas suteikia kredito įstaigos licencija, jeigu joje ši veikla nėra apribota. Vertybinių popierių komisija pateikia Lietuvos bankui išvadą apie kredito įstaigos pasirengimą, įkūrus specializuotą vidaus struktūrinį padalinį, teikti investicines paslaugas.

4. Finansų maklerio įmonė ar kredito įstaiga, ketinanti teikti investicines paslaugas ir (arba) papildomas paslaugas, kurios nėra numatytos jai išduotoje licencijoje, turi kreiptis į licenciją išdavusią priežiūros instituciją su prašymu papildyti galiojančią licenciją ketinamomis teikti investicinėmis ir (arba) papildomomis paslaugomis.

5. Lietuvos Respublikoje veikiančių kredito įstaigų teisės teikti investicines ir papildomas paslaugas ypatumus taip pat reguliuoja atitinkamų kredito įstaigų veiklą reglamentuojantys įstatymai.

6 straipsnis. Licencijos išdavimo tvarka

1. Įmonė, siekianti gauti finansų maklerio įmonės licenciją, turi pateikti Vertybinių popierių komisijai prašymą. Kartu su prašymu turi būti pateikiama numatomos vykdyti veiklos programa (verslo planas), kurioje, be kita ko, aprašomos numatomos vykdyti veiklos sritys ir įmonės organizacinė struktūra, taip pat informacija apie juridinį asmenį, jo dalyvius, vadovus, veiklą,

kapitalo reikalavimų tenkinimą ir kita Vertybinių popierių komisijos nustatyta informacija, kurią išnagrinėjusi Vertybinių popierių komisija galėtų konstatuoti, kad įmonė atitinka šiame skirsnyje nustatytus reikalavimus finansų maklerio įmonės licencijai gauti. Valstybės ir savivaldybių institucijos Vertybinių popierių komisijos prašymu privalo pateikti visą savo turimą informaciją apie pretendento akcininkus, jų finansinę būklę, veiklą, nustatytus įstatymų ir kitų teisės aktų pažeidimus, atliktų patikrinimų išvadas ir kitą informaciją, reikalingą priimant sprendimą dėl licencijos išdavimo.

2. Vertybinių popierių komisija išduoda finansų maklerio įmonės licenciją tik visiškai įsitikinusi, kad įmonė atitinka šiame skirsnyje nustatytus reikalavimus licencijai gauti.

3. Apie sprendimą dėl licencijos išdavimo Vertybinių popierių komisija praneša parašiką pateikusiai įmonei ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo visų reikalingų dokumentų ir informacijos pateikimo.

4. Vertybinių popierių komisija turi teisę reikalauti, kad būtų pateikta papildomų duomenų ar paaiškinimų. Šiuo atveju prašymo nagrinėjimo terminas skaičiuojamas nuo paskutinių dokumentų ar duomenų pateikimo.

5. Apie licencijos išdavimą ar galiojimo panaikinimą Vertybinių popierių komisija praneša juridinių asmenų registro tvarkytojui ir paskelbia Vertybinių popierių komisijos interneto tinklalapyje.

7 straipsnis. Atsisakymo išduoti licenciją pagrindai

1. Vertybinių popierių komisija turi teisę atsisakyti išduoti finansų maklerio įmonės licenciją, jeigu:

1) duomenys (dokumentai) neatitinka nustatytų reikalavimų arba pateikti ne visi ar tikrovės neatitinkantys duomenys;

2) įmonės vadovai nėra nepriekaištingos reputacijos arba neturi pakankamos patirties;

3) planuojami įmonės vadovų pasikeitimai kelia grėsmę patikimam ir skaidriam įmonės valdymui;

4) įmonė nepateikė informacijos apie įmonės akcininkus, jų tiesiogiai ar netiesiogiai valdomus akcijų paketus ir šių paketų dydį;

5) yra pagrindas manyti, kad įmonės akcijų paketo savininkai neužtikrins patikimo ir skaidraus įmonės valdymo;

6) įmonę siejantys glaudūs ryšiai su kitais fiziniais ar juridiniais asmenimis gali trukdyti Vertybinių popierių komisijai veiksmingai vykdyti priežiūros funkcijas;

7) bent vienas įmonės darbuotojas yra Lietuvos Respublikoje veikiančios reguliuojamos rinkos ar Lietuvos centrinio vertybinių popierių depozitoriumo darbuotojas;

8) turimos ar nuomojamos patalpos ar įranga nėra tinkamos investicinių paslaugų teikimo veiklai vykdyti;

9) Lietuvos Respublikoje įsteigtos įmonės nuolatinio valdymo organo buvimo vieta yra ne Lietuvos Respublikos teritorijoje;

10) trečiosios šalies fizinių ar juridinių asmenų, su kuriais įmonę sieja glaudūs ryšiai, statusą reglamentuojantys įstatymų ar kitų teisės aktų reikalavimai arba šių reikalavimų įgyvendinimas gali trukdyti Vertybinių popierių komisijai veiksmingai vykdyti priežiūros funkcijas;

11) įmonė netenkina Vertybinių popierių komisijos nustatytų kapitalo reikalavimų;

12) įmonė nėra įsipareigojusi tapti pripažintos investuotojų draudimo sistemos nare;

13) įmonė nėra patvirtinusi priemonių ir procedūrų, užtikrinančių finansų maklerio įmonei keliamų organizacinių reikalavimų laikymąsi.

2. Vertybinių popierių komisija gali atsisakyti išduoti licenciją ne valstybėje narėje licencijuotai finansų maklerio įmonei, jei Vertybinių popierių komisija su užsienio priežiūros institucija nėra sudariusi susitarimų, kurie užtikrintų tinkamą veiklos priežiūrą ir informacijos teikimą.

3. Atsisakymas išduoti licenciją turi būti motyvuotas raštu ir gali būti apskųstas teismui.

8 straipsnis. Licencijos galiojimo panaikinimo pagrindai

Vertybinių popierių komisija turi teisę panaikinti jos išduotos finansų maklerio įmonės licencijos galiojimą, jei finansų maklerio įmonė:

- 1) pati kreipėsi dėl licencijos galiojimo panaikinimo;
- 2) per 12 mėnesių nuo licencijos išdavimo nepradėjo teikti licencijoje nustatytų paslaugų;
- 3) per paskutinius 6 mėnesius neteikė investicinių paslaugų ir nevykdė investicinės veiklos;
- 4) gavo licenciją pateikusi tikrovės neatitinkančius duomenis ar informaciją arba pasinaudojusi kitomis neteisėtomis priemonėmis;
- 5) nebeatitinka reikalavimų finansų maklerio įmonės licencijai gauti;
- 6) šiurkščiai ir nuolat pažeidinėjo šiame įstatyme nustatytus finansų maklerio įmonės veiklos reikalavimus;
- 7) nesugeba įvykdyti prievolių pagal savo įsipareigojimus arba yra duomenų, kad nesugebės to padaryti ateityje;
- 8) kitais įstatymų nustatytais atvejais.

9 straipsnis. Finansų maklerio įmonės vadovai

1. Finansų maklerio įmonės vadovai privalo būti nepriekaištingos reputacijos ir turėti pakankamą patirtį, kad būtų užtikrintas patikimas ir skaidrus finansų maklerio įmonės valdymas.

2. Jei rinkos operatoriui, kuris siekia gauti leidimą administruoti daugiašalę prekybos sistemą, ir jo ketinamai administruoti daugiašalei prekybos sistemai vadovauja tie patys asmenys, kurie vadovauja reguliuojamai rinkai, yra laikoma, kad šie asmenys atitinka šio straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus.

3. Lietuvos Respublikoje licencijuota finansų maklerio įmonė privalo iš anksto pranešti Vertybinių popierių komisijai apie visus būsimus įmonės vadovų pasikeitimus, kartu pateikdama Vertybinių popierių komisijos nustatytą informaciją, reikalingą įvertinti, ar naujai išrinkti arba planuojami rinkti vadovai atitinka nepriekaištingos reputacijos ir pakankamos patirties reikalavimus. Naujai išrinkti finansų maklerio įmonės vadovai gali pradėti eiti pareigas tik po to, kai Vertybinių popierių komisija pritaria jų kandidatūroms.

4. Vertybinių popierių komisija turi teisę nepritariti naujai išrinktų vadovų kandidatūroms, jei išrinkti vadovai nėra nepriekaištingos reputacijos, neturi pakankamos patirties arba yra kitų objektyvių pagrindų manyti, kad planuojami įmonės vadovų pasikeitimai kelia grėsmę patikimam ir skaidriam įmonės valdymui. Vertybinių popierių komisija priima sprendimą dėl naujai išrinktų vadovų kandidatūrų tinkamumo ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo visų reikalingų dokumentų gavimo dienos.

5. Finansų maklerio įmonėje turi būti vienasmenis valdymo organas – bendrovės vadovas ir kolegialus valdymo organas – valdyba.

10 straipsnis. Finansų maklerio įmonės akcininkai

1. Fizinis ar juridinis asmuo, ketinantis tiesiogiai ar netiesiogiai įsigyti ar padidinti jau turimą finansų maklerio įmonės akcijų paketą, jei dėl planuojamo įmonės akcijų įsigijimo asmeniui priklausančių balsavimo teisių ar kapitalo dalis pasiektų arba peržengtų didėjimo tvarka 20, 33 ar 50 procentų arba įmonė taptų to juridinio asmens dukterine įmone, turi gauti išankstinę Vertybinių popierių komisijos sutikimą.

2. Asmuo privalo iš anksto pranešti Vertybinių popierių komisijai apie planuojamą įmonės akcijų paketo įgijimą ir pateikti tai pagrindžiančius dokumentus bei kitą Vertybinių popierių komisijos nustatytą informaciją. Tokia pačia tvarka Vertybinių popierių komisija turi būti informuojama apie asmens ketinimą perleisti arba sumažinti asmeniui priklausančią finansų maklerio įmonės akcijų paketą, jei dėl planuojamo įmonės akcijų netekimo asmeniui priklausančių balsavimo teisių ar kapitalo dalis pasiektų arba peržengtų mažėjimo tvarka 20, 33 ar 50 procentų arba įmonė nustotų būti to juridinio asmens dukterine įmone.

3. Vertybinių popierių komisija, gavusi pranešimą apie asmens ketinimą įsigyti arba padidinti finansų maklerio įmonės akcijų paketą, ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo pranešimo

gavimo dienos turi priimti sprendimą dėl sutikimo leisti įsigyti arba padidinti finansų maklerio įmonės akcijų paketą davimo. Vertybinių popierių komisija atsisako išduoti sutikimą, jei kyla pagrįstų abejonių, kad asmenys, ketinantys įsigyti arba padidinti jau turimą įmonės akcijų paketą, sugebės užtikrinti patikimą ir skaidrų įmonės valdymą. Vertybinių popierių komisija turi teisę reikalauti, kad būtų pateikta papildomų dokumentų ir informacijos apie ketinimą įsigyti arba padidinti finansų maklerio įmonės akcijų paketą – tokiu atveju 3 mėnesių terminas skaičiuojamas nuo visų reikalingų dokumentų ir informacijos pateikimo Vertybinių popierių komisijai dienos.

4. Jei Vertybinių popierių komisija duoda sutikimą asmeniui įsigyti ar padidinti finansų maklerio įmonės akcijų paketą, ji gali nustatyti asmens ketinimo įsigyti arba padidinti finansų maklerio įmonės akcijų paketą įgyvendinimo terminą.

5. Vertybinių popierių komisija neduoda sutikimo įsigyti ar padidinti finansų maklerio įmonės akcijų paketą, jei:

1) asmuo (juridinio asmens – vadovai ir kontroliuojantys asmenys) nėra nepriekaištingos reputacijos;

2) asmuo yra reguliuojamos rinkos operatoriaus, Vertybinių popierių komisijos ar Lietuvos centrinio vertybinių popierių depozitoriumo darbuotojas;

3) asmuo nepateikė informacijos apie savo veiklą ir finansinę padėtį;

4) juridinis asmuo nepateikė informacijos apie savo dalyvius;

5) asmuo nepateikė dokumentų, įrodančių, kad lėšos, skirtos akcijoms apmokėti, yra gautos teisėtai;

6) asmens finansinė padėtis nėra gera ir stabili;

7) davus sutikimą atsirastų toks glaudus ryšys, kuris būtų pagrindas atsisakyti išduoti finansų maklerio įmonės licenciją;

8) yra kitų pagrindų, keliančių pagrįstų abejonių, kad asmenys, ketinantys įsigyti arba padidinti finansų maklerio įmonės akcijų paketą, sugebės užtikrinti patikimą ir skaidrų įmonės valdymą.

6. Vertybinių popierių komisijos atsisakymas duoti sutikimą įsigyti ar padidinti finansų maklerio įmonės akcijų paketą turi būti motyvuotas raštu ir gali būti skundžiamas teismui.

7. Jei asmuo, ketinantis įsigyti finansų maklerio įmonės akcijų paketą, yra kitoje valstybėje narėje licencijuota finansų maklerio įmonė, kredito įstaiga, draudimo įmonė, kolektyvinio investavimo subjekto valdymo įmonė arba bet kuri iš šių subjektų patronuojanti įmonė ar kontroliuojantis asmuo, o po akcijų paketo įsigijimo finansų maklerio įmonė taptų įgijėjo dukterine įmone arba jo kontroliuojama, Vertybinių popierių komisija, prieš priimdama sprendimą dėl sutikimo įsigyti arba padidinti finansų maklerio įmonės akcijų paketą davimo, konsultuojasi su kitos valstybės narės priežiūros institucija šio įstatymo 17 straipsnio nustatyta tvarka.

8. Jei finansų maklerio įmonei tampa žinoma apie jos akcijų įgijimą ar netekimą, dėl kurio įmonės akcininkų turimi akcijų paketai peržengia šio straipsnio 1 dalyje nustatytas ribas didėjimo arba mažėjimo tvarka, ji privalo nedelsdama apie tai pranešti Vertybinių popierių komisijai.

9. Finansų maklerio įmonė privalo ne rečiau kaip kartą per metus pateikti Vertybinių popierių komisijai pranešimą, kuriame nurodomi įmonės akcininkai, valdantys įmonės akcijų paketą, ir jų valdomų akcijų paketų dydžiai. Informacija pateikiama pagal duomenis, turimus eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo dieną, o jei įmonės akcijos yra įtrauktos į prekybą reguliuojamoje rinkoje, – laikantis bendrovės, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, taikomų teisės aktų reikalavimų.

10. Jei asmenų, nurodytų šio straipsnio 1 dalyje, daroma įtaka kelia grėsmę patikimam ir skaidriam finansų maklerio įmonės valdymui, Vertybinių popierių komisija privalo imtis priemonių šiai padėčiai ištaisyti. Šiuo tikslu Vertybinių popierių komisija turi teisę duoti privalomus nurodymus ir taikyti šiame įstatyme nustatytas sankcijas vadovams ir kitiems asmenims, atsakingiems už įmonės valdymą.

11. Asmens, įsigijusio finansų maklerio įmonės akcijų paketą arba padidinusio akcijų paketą peržengiant šiame straipsnyje numatytas ribas negavus išankstinio Vertybinių popierių komisijos sutikimo arba nesilaikant šio straipsnio 3 dalies pagrindu nustatyto termino, visos turimos akcijos

praranda balso teisę visuotiniame akcininkų susirinkime. Balso teisė vėl įgyjama tą dieną, kai yra gaunamas Vertybinių popierių komisijos sutikimas.

11 straipsnis. Narystė pripažintoje investuotojų draudimo sistemoje

1. Įmonė, siekianti gauti finansų maklerio įmonės licenciją, privalo apdrausti įmonės įsipareigojimus investuotojams Indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymo nustatyta tvarka.

2. Šio straipsnio 1 dalies nuostatos licencijuotoms kredito įstaigoms taikomos *mutatis mutandis*.

12 straipsnis. Kapitalo reikalavimai

Įmonė, siekianti gauti finansų maklerio įmonės licenciją, privalo tenkinti kapitalo reikalavimus. Kapitalo reikalavimus nustato Vertybinių popierių komisija.

13 straipsnis. Organizaciniai reikalavimai

1. Finansų maklerio įmonė privalo turėti tinkamą veiklos organizavimo politiką ir procedūras, kurios užtikrintų, kad finansų maklerio įmonė, jos vadovai, darbuotojai ir agentai laikosi šiame įstatyme nustatytų reikalavimų, ir taisyklės, reglamentuojančias finansų maklerio įmonės vadovų, darbuotojų ir agentų sandorių sudarymą savo sąskaita.

2. Finansų maklerio įmonė privalo įgyvendinti ir taikyti veiksmingas organizacines ir administracines priemones, skirtas užkirsti kelią interesų konfliktams, kurie galėtų neigiamai paveikti jos klientų interesus.

3. Finansų maklerio įmonė privalo imtis tinkamų priemonių užtikrinti nuolatinį ir nenutrūkstamą investicinių paslaugų teikimą. Šiuo tikslu finansų maklerio įmonė privalo pasitelkti ir naudoti tinkamas sistemas, išteklius ir procedūras.

4. Finansų maklerio įmonė, patikėdama trečiajam asmeniui atlikti tokias įmonės funkcijas, kurios turi ypatingą reikšmę užtikrinant nuolatinį ir kokybišką investicinių paslaugų teikimą ir investicinės veiklos vykdymą, privalo imtis visų būtinų priemonių, kad būtų išvengta papildomos nepateisinamos veiklos rizikos. Svarbių įmonės funkcijų vykdymas negali būti perduodamas kitiems asmenims, jei tai galėtų iš esmės pabloginti finansų maklerio įmonės vidaus kontrolės kokybę ar Vertybinių popierių komisijos galimybes vykdyti veiksmingą priežiūrą.

5. Finansų maklerio įmonė privalo turėti patikimas administravimo ir apskaitos procedūras, vidaus kontrolės mechanizmą, veiksmingas rizikos vertinimo procedūras, veiksmingas informacijos apdorojimo sistemų kontrolės ir apsaugos priemones.

6. Finansų maklerio įmonė privalo užtikrinti suteiktų investicinių paslaugų ir sudarytų sandorių dokumentų saugojimą, kad Vertybinių popierių komisija galėtų vykdyti veiksmingą priežiūrą – ypač tais atvejais, kai reikia įsitikinti, kad finansų maklerio įmonė laikosi šiame įstatyme nustatytų pareigų įmonės klientams ir potencialiems klientams.

7. Finansų maklerio įmonė, saugodama klientams priklausančias finansines priemones, privalo imtis priemonių, užtikrinančių klientų nuosavybės teisės apsaugą, ypač finansų maklerio įmonės nemokumo atveju. Finansų maklerio įmonė privalo atskirai įtraukti į apskaitą savo ir kiekvieno kliento finansines priemones. Finansų maklerio įmonė neturi teisės naudotis klientui priklausančiomis finansinėmis priemonėmis, jei nėra gautas aiškiai išreikštas kliento sutikimas.

8. Finansų maklerio įmonė, saugodama klientams priklausančias pinigines lėšas, privalo imtis priemonių, užtikrinančių klientų nuosavybės teisės apsaugą ir užkertančių kelią neteisėtam naudojimuisi klientams priklausančiomis pinigėmis lėšomis. Draudimas naudotis kliento lėšomis netaikomas licencijuotoms kredito įstaigoms. Finansų maklerio įmonė klientų pinigines lėšas kredito įstaigoje privalo laikyti patikėjimo pagrindais atskirai nuo nuosavų lėšų. Klientų pinigines lėšas, perduotas finansų maklerio įmonei finansinėms priemonėms pirkti, ir klientų pinigines lėšas, pardavus klientui priklausančias finansines priemones, yra kliento nuosavybė, į kurią negali būti nukreiptas išieškojimas pagal finansų maklerio įmonės skolas.

9. Kai investicines paslaugas teikia kitoje valstybėje narėje įsteigtos finansų maklerio

įmonės filialas, Vertybinių popierių komisija prižiūri, kaip filialas laikosi šio straipsnio 6 dalyje nustatytų pareigų, kartu nepažeisdama įmonės buveinės valstybės narės priežiūros institucijos teisės tiesiogiai gauti šio straipsnio 6 dalyje nurodytus dokumentus.

10. Šio straipsnio 6 dalyje nustatyti reikalavimai įgyvendinami laikantis 2006 m. rugpjūčio 10 d. Europos Komisijos reglamento (EB) Nr. 1287/2006 nustatytų taisyklių.

11. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai licencijuotoms kredito įstaigoms taikomi *mutatis mutandis*.

14 straipsnis. Makleriai

1. Makleriu gali būti fizinis asmuo, turintis Vertybinių popierių komisijos išduotą licenciją, suteikiančią teisę vykdyti vieną ar kelias numatytas maklerių operacijas.

2. Asmuo, pretenduojantis gauti maklerio licenciją, turi išlaikyti Vertybinių popierių komisijos organizuojamus egzaminus ar pateikti šiai komisijai jos pripažintą kvalifikacijos dokumentą. Vertybinių popierių komisija turi teisę nustatyti pretendentams išsimokslinimo ir profesinius reikalavimus. Maklerio licencija negali būti išduodama asmeniui, kuris nėra nepriekaištingos reputacijos.

3. Vertybinių popierių komisija turi teisę panaikinti maklerio licencijos galiojimą:

1) raštišku maklerio prašymu;

2) makleriui mirus;

3) jeigu makleris per 12 mėnesių nepradėjo Vertybinių popierių komisijos patvirtintose finansų maklerių licencijų išdavimo taisyklėse numatytos profesinės veiklos, susijusios su finansinių priemonių rinka arba jos priežiūra, arba jeigu jis daugiau kaip 12 mėnesių jos nebevykdo;

4) jei po licencijos išdavimo paaiškėjo faktų, dėl kurių būtų atsisakyta išduoti licenciją;

5) jei atsiranda sąlygų, dėl kurių makleris negali būti laikomas turinčiu nepriekaištingą reputaciją;

6) jei makleris nesilaiko šio įstatymo ar Vertybinių popierių komisijos priimtų teisės aktų.

4. Maklerio licencijos galiojimo panaikinimas leidžia sustabdyti finansų maklerio įmonės, kurioje šis makleris dirba, licencijos galiojimą tuo atveju, jeigu įmonė nebeatitinka sąlygų, pagal kurias licencija jai buvo išduota.

5. Vertybinių popierių komisija periodiškai, bet ne dažniau kaip kartą per metus, turi teisę surengti maklerio peratestavimą, jei pasitvirtina jo klientų skundai arba patikrinimo duomenys kelia abejonių dėl tinkamos jo kvalifikacijos. Pagal peratestavimo rezultatus gali būti mažinama operacijų, kurias turi teisę atlikti makleris, o jeigu nustatoma, kad makleris visiškai prarado kvalifikaciją arba nedalyvauja peratestavime, – panaikinamas jo licencijos galiojimas.

6. Apie maklerio licencijos išdavimą ar galiojimo panaikinimą Vertybinių popierių komisija paskelbia viešai ne vėliau kaip per 3 darbo dienas.

15 straipsnis. Finansų maklerio įmonių auditas

Finansų maklerio įmonių audito atlikimo tvarką, reikalavimus auditoriui ir audito įmonei, auditoriaus ir audito įmonių pareigas ir atsakomybę reglamentuoja Audito įstatymas, Finansų įstatygų įstatymas ir šio įstatymo 83 straipsnis.

16 straipsnis. Papildomi reikalavimai finansų maklerio įmonėms ir rinkos operatoriams, administruojantiems daugiašalę prekybos sistemą

1. Finansų maklerio įmonės ir rinkos operatoriai, administruojantys daugiašalę prekybos sistemą, be šio įstatymo 13 straipsnyje nustatytų reikalavimų, privalo patvirtinti skaidrias ir neleidžiančias veikti savo nuožiūra taisykles bei procedūras, kurios užtikrintų sąžiningą ir sklandžią prekybą, ir nustatyti objektyvius kriterijus, skirtus veiksmingam pavedimų vykdymui užtikrinti.

2. Finansų maklerio įmonės ir rinkos operatoriai, administruojantys daugiašalę prekybos sistemą, privalo patvirtinti skaidrias taisykles, nustatančias kriterijus, pagal kuriuos finansinės priemonės gali būti įtrauktos į prekybą toje sistemoje.

3. Finansų maklerio įmonės ir rinkos operatoriai, administruojantys daugiašalę prekybos

sistemą, turi užtikrinti informacijos, kurios pagrindu daugiašalės prekybos sistemos nariai galėtų priimti pagrįstus investicinius sprendimus, viešą paskelbimą, atsižvelgiant į daugiašalės prekybos sistemos dalyvių padėtį rinkoje ir finansinių priemonių, kuriomis prekiaujama toje sistemoje, tipus.

4. Šio įstatymo 22, 24 ir 25 straipsniuose nustatyti reikalavimai netaikomi sandoriams, sudarytiems pagal daugiašalės prekybos sistemos veiklą reglamentuojančias taisykles, kai sudarant sandorį dalyvauja tik tos sistemos nariai ar dalyviai arba tik pati sistema ir jos nariai ar dalyviai. Tačiau daugiašalės prekybos sistemos nariai ar dalyviai turi laikytis šio įstatymo 22, 24 ir 25 straipsniuose nustatytų reikalavimų savo klientų atžvilgiu, kai, veikdami kliento sąskaita, vykdo jo pavedimus daugiašalėje prekybos sistemoje.

5. Finansų maklerio įmonės ir rinkos operatoriai, administruojantys daugiašalę prekybos sistemą, turi patvirtinti ir įgyvendinti objektyviais kriterijais pagrįstas taisykles, nustatančias reikalavimus rinkos dalyviams, siekiantiems tapti sistemos nariais. Šios taisyklės turi atitikti šio įstatymo 56 straipsnio 3 dalyje nustatytus reikalavimus.

6. Finansų maklerio įmonės ir rinkos operatoriai, administruojantys daugiašalę prekybos sistemą, turi suteikti sistemos nariams visą reikalingą informaciją apie jų pareigas, susijusias su atsiskaitymais dėl sistemoje sudarytų sandorių. Finansų maklerio įmonės ir rinkos operatoriai, administruojantys daugiašalę prekybos sistemą, privalo turėti veiksmingų priemonių arba sudaryti reikiamus susitarimus, kurie palengvintų veiksmingą atsiskaitymą už sistemoje sudarytus sandorius, įskaitant ir susitarimus su pagrindine sutarties šalimi bei tarpuskaitymos ir atsiskaitymų sistema.

7. Jei perleidžiamaisiais vertybiniais popieriais, kurie buvo įtraukti į prekybą reguliuojamoje rinkoje, yra prekiaujama daugiašalėje prekybos sistemoje be jų emitento sutikimo, tai šių vertybinių popierių emitentui netaikomi pradinio, periodinio ir einamojo informacijos atskleidimo reikalavimai, taikomi toje sistemoje.

8. Finansų maklerio įmonės ir rinkos operatoriai, administruojantys daugiašalę prekybos sistemą, privalo nedelsdami vykdyti Vertybinių popierių komisijos nurodymus dėl prekybos finansinėmis priemonėmis sustabdymo ar nutraukimo.

9. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai licencijuotoms kredito įstaigoms taikomi *mutatis mutandis*.

17 straipsnis. Prižiūros institucijų tarpusavio konsultavimasis prieš išduodant finansų maklerio įmonės licenciją

1. Vertybinių popierių komisija, prieš išduodama finansų maklerio įmonės licenciją, atsiklausia kitos valstybės narės priežiūros institucijos nuomonės, jei finansų maklerio įmonės licencijos siekianti įmonė yra:

1) kitoje valstybėje narėje licencijuotos finansų maklerio įmonės ar kredito įstaigos dukterinė įmonė;

2) kitoje valstybėje narėje licencijuotą finansų maklerio įmonę ar kredito įstaigą patronuojančios įmonės dukterinė įmonė;

3) kontroliuojama tų pačių fizinių ar juridinių asmenų, kurie kontroliuoja kitoje valstybėje narėje licencijuotą finansų maklerio įmonę ar kredito įstaigą.

2. Vertybinių popierių komisija, prieš išduodama finansų maklerio įmonės licenciją, atsiklausia kitos valstybės narės kredito įstaigų ar draudimo įmonių priežiūrą vykdančios priežiūros institucijos nuomonės, jei licencijos siekianti finansų maklerio įmonė yra:

1) Europos Bendrijoje licencijuotos kredito įstaigos ar draudimo įmonės dukterinė įmonė;

2) Europos Bendrijoje licencijuotą kredito įstaigą ar draudimo įmonę patronuojančios įmonės dukterinė įmonė;

3) kontroliuojama tų pačių fizinių ar juridinių asmenų, kurie kontroliuoja Europos Bendrijoje licencijuotą kredito įstaigą ar draudimo įmonę.

3. Vertybinių popierių komisija atsiklausia šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų priežiūros institucijų nuomonės vertindama licencijos siekiančios įmonės akcijų paketo savininkų tinkamumą ir tai pačiai grupei priklausančių įmonių vadovų reputaciją bei patirtį. Vertybinių popierių komisija keičiasi informacija, reikalinga akcininkų tinkamumui įvertinti, taip pat tai pačiai įmonių grupei

priklausančių įmonių vadovų reputacijai ir tinkamumui įvertinti tiek prieš išduodama finansų maklerio įmonės licenciją, tiek ir vėliau vykdydama finansų maklerio įmonės veiklos reikalavimų laikymosi priežiūrą.

18 straipsnis. Vertybinių popierių komisijos įgaliojimai detalizuojant finansų maklerio įmonių ir finansų patarėjo įmonių licencijavimo tvarką ir reikalavimus licencijai gauti

Vertybinių popierių komisija, detalizuodama šio skirsnio nuostatas, nustato:

- 1) finansų maklerio įmonių licencijų išdavimo ir galiojimo panaikinimo tvarką;
- 2) maklerių licencijų išdavimo ir galiojimo panaikinimo tvarką;
- 3) pranešimų apie finansų maklerio įmonės akcijų paketo įgijimą ar netekimą ir pranešimų apie šiame įstatyme nustatytų akcijų suteikiamų balsavimo teisių ribų peržengimą pateikimo tvarką;
- 4) finansų maklerio įmonių kapitalo reikalavimus;
- 5) finansų maklerio įmonių veiklos organizavimo taisykles, detalizuojančias šio įstatymo 13 straipsnyje nustatytus organizacinius reikalavimus;
- 6) finansų patarėjo įmonių licencijų išdavimo ir jų galiojimo panaikinimo bei veiklos organizavimo ir vykdymo taisykles.

**ANTRASIS SKIRSNIS
FINANSŲ MAKLERIO ĮMONIŲ VEIKLAI KELIAMİ REIKALAVIMAI**

19 straipsnis. Finansų maklerio įmonės pareiga nuolat laikytis reikalavimų licencijai gauti

1. Lietuvos Respublikoje licencijuotos finansų maklerio įmonės privalo nuolat laikytis šiame įstatyme nustatytų reikalavimų finansų maklerio įmonės licencijai gauti.
2. Kaip laikomasi šio straipsnio 1 dalyje nustatytos pareigos, prižiūri Vertybinių popierių komisija. Finansų maklerio įmonė turi pranešti Vertybinių popierių komisijai apie visus aplinkybių, buvusių licencijos išdavimo metu, esminius pasikeitimus.
3. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai licencijuotoms kredito įstaigoms taikomi *mutatis mutandis*.

20 straipsnis. Pareiga nuolat laikytis finansų maklerio įmonės veiklai keliamų reikalavimų ir teikti periodinę informaciją

1. Lietuvos Respublikoje licencijuotos finansų maklerio įmonės, teikiančios investicines paslaugas Lietuvos Respublikoje, taip pat kitoje valstybėje narėje licencijuotų finansų maklerio įmonių filialai, teikiantys investicines paslaugas Lietuvos Respublikoje, privalo nuolat laikytis šiame skirsnyje nustatytų finansų maklerio įmonės veiklai keliamų reikalavimų.
2. Kaip laikomasi šio straipsnio 1 dalyje nustatytos pareigos, prižiūri Vertybinių popierių komisija. Vertybinių popierių komisija, vykdydama priežiūros funkcijas, naudojasi šio įstatymo 72 straipsnyje suteiktomis teisėmis.
3. Finansų maklerio įmonės Vertybinių popierių komisijos nustatyta tvarka ir atvejais privalo pateikti kapitalo pakankumo skaičiavimo ataskaitą, tarpinę finansinę atskaitomybę, veiklos ataskaitą ir kitus Vertybinių popierių komisijos nustatytus dokumentus.
4. Finansų maklerio įmonės privalo Vertybinių popierių komisijos nustatytais atvejais ir tvarka atskleisti visuomenei informaciją apie savo veiklą.
5. Šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatytas pareigas detalizuoja Vertybinių popierių komisija.
6. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai licencijuotoms kredito įstaigoms taikomi *mutatis mutandis*.

21 straipsnis. Pareiga vengti interesų konfliktų

1. Finansų maklerio įmonė privalo imtis visų reikalingų priemonių, skirtų nustatyti interesų konfliktus, kylančius tarp įmonės, jos vadovų, darbuotojų, agentų, taip pat kitų su įmone tiesiogiai

ar netiesiogiai kontrolės ryšiais susijusių asmenų ir įmonės klientų arba vien tik tarp įmonės klientų, kai interesų konfliktai kyla įmonei teikiant investicines paslaugas, papildomas paslaugas arba jų derinį.

2. Jei priemonės, kurių finansų maklerio įmonė ėmėsi vadovaudamasi šio įstatymo 13 straipsnio 2 dalimi, yra nepakankamos užtikrinti žalos klientų interesams prevenciją, finansų maklerio įmonė, prieš pradėdama teikti investicines ir (arba) papildomas paslaugas, turi aiškiai atskleisti klientui interesų konflikto turinį ir šaltinį.

3. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai licencijuotoms kredito įstaigoms taikomi *mutatis mutandis*.

22 straipsnis. Finansų maklerio įmonės pareigos teikiant klientui investicines paslaugas

1. Finansų maklerio įmonė, teikdama klientui investicines paslaugas ir (arba) papildomas paslaugas, turi sąžiningai, teisingai ir profesionaliai veikti geriausiomis klientui sąlygomis ir jo interesais, laikydamasi šiame straipsnyje nustatytų reikalavimų.

2. Visa informacija, kurią finansų maklerio įmonė teikia klientams ir (arba) potencialiems klientams, įskaitant reklaminio pobūdžio informaciją apie įmonės veiklą ir siūlomas paslaugas, turi būti teisinga, aiški ir neklaidinanti. Reklaminio pobūdžio informacija turi būti aiškiai atpažįstama.

3. Finansų maklerio įmonė turi aiškiai ir suprantamai suteikti klientams ir potencialiems klientams visą reikalingą informaciją, kurios pagrindu jie galėtų suprasti siūlomų investicinių paslaugų ir finansinių priemonių esmę bei joms būdingą riziką ir galėtų priimti pagrįstus investicinius sprendimus. Informacija gali būti pateikiama standartizuota forma.

4. Įgyvendindama šio straipsnio 3 dalyje nustatytus reikalavimus, finansų maklerio įmonė privalo pateikti informaciją apie:

1) įmonę ir jos teikiamas paslaugas;

2) finansines priemones ir siūlomą investavimo strategiją, įskaitant konsultacijas ir įspėjimą apie riziką, kuri būdinga tam tikroms investavimo strategijoms arba investicijoms į tam tikras finansines priemones;

3) klientų pavedimų vykdymo vietas;

4) pavedimo vykdymo išlaidas ir kitus mokėjimus.

5. Finansų maklerio įmonė, prieš pradėdama teikti klientui investicines paslaugas, kurios apima investavimo rekomendacijų teikimą ir (arba) finansinių priemonių portfelio valdymą, privalo surinkti informaciją apie kliento ar potencialaus kliento:

1) žinias ir patirtį investavimo srityje, susijusias su konkrečiomis investicinėmis paslaugomis ar finansinėmis priemonėmis;

2) finansinę padėtį;

3) tikslus, kurių jis siekia naudodamasis investicinėmis paslaugomis.

6. Finansų maklerio įmonė, surinkusi ir įvertinusi šio straipsnio 5 dalyje nurodytą informaciją, turi rekomenduoti klientui ar potencialiam klientui konkrečias investicines paslaugas ir finansines priemones, kurios geriausiai atitiktų kliento interesus.

7. Finansų maklerio įmonė, prieš pradėdama teikti investicines paslaugas, kitas nei nurodytos šio straipsnio 5 ir 10 dalyse, turi pasiūlyti klientui ar potencialiam klientui pateikti informaciją apie jo žinias ir patirtį investavimo srityje, susijusias su konkrečiomis investicinėmis paslaugomis ar finansinėmis priemonėmis, kurias siūlo finansų maklerio įmonė arba dėl kurių kreipiasi pats klientas ar potencialus klientas. Atsižvelgdama į gautą informaciją, finansų maklerio įmonė turi įvertinti, ar konkrečios investicinės paslaugos ir finansinės priemonės yra tinkamos klientui.

8. Jei finansų maklerio įmonė, įvertinusi šio straipsnio 7 dalyje nurodytą informaciją, nustato, kad investicinė paslauga ar finansinė priemonė konkrečiam klientui ar potencialiam klientui nėra tinkama, ji privalo klientą ar potencialų klientą apie tai įspėti. Įspėjimas gali būti pateikiamas ir standartizuota forma.

9. Jei klientas ar potencialus klientas atsisako suteikti šio straipsnio 7 dalyje nurodytą informaciją arba pateikia nepakankamai informacijos apie savo žinias ir patirtį investavimo srityje,

finansų maklerio įmonė privalo įspėti klientą ar potencialų klientą, kad kliento atsisakymas pateikti reikalingą informaciją arba ne visos reikalingos informacijos pateikimas neleidžia finansų maklerio įmonei nustatyti, ar konkrečios investicinės paslaugos ir finansinės priemonės yra tinkamos klientui. Toks įspėjimas gali būti pateikiamas ir standartizuota forma.

10. Finansų maklerio įmonė, kurios teikiamos investicinės paslaugos apima tik pavedimų vykdymą klientų sąskaita ir (arba) pavedimų priėmimą ir perdavimą, neatsižvelgiant į tai, ar yra teikiamos papildomos paslaugos, gali teikti šias paslaugas nesurinkusi informacijos apie kliento žinias ir patirtį investavimo srityje ir neįvertinusi, ar konkrečios investicinės paslaugos arba finansinės priemonės yra tinkamos klientui, su sąlyga, kad yra tenkinamos visos šios sąlygos:

1) investicinės paslaugos yra teikiamos dėl akcijų, įtrauktų į prekybą reguliuojamoje rinkoje arba lygiavertėje rinkoje trečiojoje šalyje, taip pat pinigų rinkos priemonių, obligacijų ar kitokių įsiskolinimą patvirtinančių finansinių priemonių, išskyrus obligacijas ir kitas įsiskolinimą patvirtinančias priemones, kurios turi išvestinių finansinių priemonių požymių, kolektyvinio investavimo subjektų išleistų vertybinių popierių ir kitų nesudėtingų finansinių priemonių;

2) investicinė paslauga teikiama kliento ar potencialaus kliento iniciatyva;

3) klientas ar potencialus klientas buvo įspėti, kad investicines paslaugas teikianti finansų maklerio įmonė neturi pareigos įvertinti finansinių priemonių ir teikiamų ar siūlomų teikti investicinių paslaugų tinkamumo klientui, todėl klientas nesinaudoja šiame įstatyme nustatyta kliento interesų apsauga, kuri numatyta teikiant kitas investicines paslaugas. Toks įspėjimas gali būti pateikiamas standartizuota forma;

4) finansų maklerio įmonė laikosi šio įstatymo 21 straipsnyje nustatytų reikalavimų vengti interesų konfliktų.

11. Finansų maklerio įmonė privalo saugoti dokumentus, nustatančius įmonės ir kliento sutartinius santykius ir jų tarpusavio teises ir pareigas bei kitas investicinių paslaugų teikimo sąlygas. Šalių tarpusavio teisės ir pareigos gali būti nustatomos nuorodos į kitus dokumentus ar teisės aktus būdu.

12. Finansų maklerio įmonė turi teikti klientui tinkamus pranešimus apie jam suteiktas paslaugas. Šiuose pranešimuose turi būti pateikiama informacija apie išlaidas, susijusias su sandorių sudarymu ir paslaugų teikimu klientui.

13. Tais atvejais, kai investicinė paslauga teikiama kaip dalis finansinio produkto, kuriam taikomi klientų rizikos įvertinimą ar informacijos pateikimą reglamentuojantys Europos Bendrijos teisės aktai ar bendrieji Europos standartai, susiję su kredito institucijomis ar vartojimo kreditais, šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai netaikomi.

14. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai licencijuotoms kredito įstaigoms taikomi *mutatis mutandis*.

23 straipsnis. Investicinių paslaugų teikimas tarpininkaujant kitai finansų maklerio įmonei

1. Finansų maklerio įmonė, gavusi kitos finansų maklerio įmonės (tarpininkaujančios įmonės) pavedimą suteikti investicines ir (arba) papildomas paslaugas tarpininkaujančios įmonės klientui, turi teisę vadovautis tarpininkaujančios įmonės perduota informacija apie klientą (įskaitant informaciją apie kliento žinias ir patirtį investavimo srityje, kliento finansinę padėtį, tikslus, kurių klientas siekia naudodamasis investicinėmis paslaugomis ir kt.). Tarpininkaujanti įmonė atsako už perduodamos informacijos teisingumą ir išsamumą.

2. Finansų maklerio įmonė, gavusi pavedimą suteikti investicines paslaugas tarpininkaujančios įmonės klientui, turi teisę vadovautis rekomendacijomis dėl finansinių priemonių ir investicinių paslaugų, kurias klientui pateikė tarpininkaujanti įmonė. Už klientui suteiktų rekomendacijų tinkamumą atsako tarpininkaujanti įmonė.

3. Tarpininkaujančios įmonės pavedimą gavusi finansų maklerio įmonė atsako už investicines paslaugas suteikimą ir (arba) sandorio sudarymą šio skirsnio nustatyta tvarka, kai paslauga yra teikiama arba sandoris yra sudaromas vadovaujantis informacija ar rekomendacijomis, kaip nustatyta šio straipsnio 1 ir 2 dalyse.

4. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai licencijuotoms kredito įstaigoms taikomi *mutatis mutandis*.

24 straipsnis. Pareiga vykdyti kliento pavedimus geriausiomis klientui sąlygomis

1. Finansų maklerio įmonė, vykdydama kliento pavedimą, privalo veikti taip, kad būtų pasiektas geriausias įmanomas rezultatas klientui, atsižvelgiant į finansinių priemonių kainą, pavedimo įvykdymo išlaidas, greitį, pavedimo įvykdymo ir atsiskaitymų tikimybę, pavedimo dydį, turinį ir kitas pavedimo įvykdymui svarbias aplinkybes. Tačiau jei klientas pateikia finansų maklerio įmonei konkretų nurodymą, toks kliento nurodymas turi būti vykdomas tiksliai ir nenukrypstant nuo nurodyme pateiktų sąlygų.

2. Finansų maklerio įmonė, vykdydama šio straipsnio 1 dalyje nustatytą pareigą, turi patvirtinti ir įgyvendinti pavedimų vykdymo politiką, pagal kurią kliento pavedimas būtų įvykdytas geriausiomis klientui sąlygomis, taip pat turėti ir naudoti veiksmingas priemones, skirtas pavedimų vykdymo politikai įgyvendinti.

3. Pavedimų vykdymo politikoje turi būti nurodyta informacija apie klientų pavedimų vykdymo vietas (atskirai kiekvienam finansinių priemonių tipui) ir priežastys, lemiančios pavedimų vykdymo vietų pasirinkimą. Pavedimų vykdymo politikoje turi būti nurodytos bent jau tos pavedimų vykdymo vietos, kuriose finansų maklerio įmonė gali nuolat pasiekti geriausią klientui rezultatą.

4. Finansų maklerio įmonė privalo išsamiai supažindinti klientus su įmonės patvirtinta pavedimų vykdymo politika. Prieš pradėdama vykdyti kliento pavedimus, finansų maklerio įmonė turi gauti išankstinį kliento sutikimą dėl pavedimų vykdymo politikos.

5. Jei pavedimų vykdymo politika nustato, kad klientų pavedimai gali būti vykdomi už reguliuojamos rinkos ar daugiašalės prekybos sistemos ribų, finansų maklerio įmonė privalo apie šią galimybę pranešti klientui papildomai. Prieš pradėdama vykdyti kliento pavedimą už reguliuojamos rinkos ar daugiašalės prekybos sistemos ribų, finansų maklerio įmonė turi gauti aiškų išankstinį kliento sutikimą. Toks sutikimas gali būti bendro pobūdžio arba dėl kiekvieno sandorio atskirai.

6. Finansų maklerio įmonė privalo nuolat stebėti, ar pavedimų vykdymo politika veiksminga, o nustačiusi jos trūkumų – nedelsdama juos ištaisyti. Finansų maklerio įmonė turi nuolat stebėti ir analizuoti, ar pavedimų vykdymo vietos, numatytos pavedimų vykdymo politikoje, leidžia pasiekti geriausią rezultatą klientui ir ar pavedimų vykdymo politika neturi būti tobulinama. Finansų maklerio įmonė privalo pranešti klientams apie visus esminius pavedimų vykdymo politikos pasikeitimus.

7. Finansų maklerio įmonė kliento pageidavimu privalo klientui įrodyti, kad jo pavedimas buvo įvykdytas laikantis pavedimų vykdymo politikos.

8. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai licencijuotoms kredito įstaigoms taikomi *mutatis mutandis*.

25 straipsnis. Kiti reikalavimai vykdant klientų pavedimus

1. Finansų maklerio įmonė, prieš pradėdama vykdyti klientų pavedimus jų vardu, privalo patvirtinti ir įgyvendinti priemones ir procedūras, užtikrinančias greitą, sąžiningą ir operatyvų klientų pavedimų, kurie atitinka kitų klientų pavedimus ar finansų maklerio įmonės prekybinius interesus, vykdymą. Šios priemonės ir procedūros turi užtikrinti, kad ir kitais atžvilgiais panašūs klientų pavedimai yra vykdomi laikantis jų gavimo finansų maklerio įmonėje laiko prioriteto.

2. Kai klientas pateikia ribinį pavedimą (*limit order*) dėl akcijų, įtrauktų į prekybą reguliuojamoje rinkoje, ir šis pavedimas iš karto nėra įvykdomas įprastomis rinkos sąlygomis, finansų maklerio įmonė privalo, jei klientas nėra nurodęs kitaip, imtis priemonių, palengvinančių kuo greitesnį pavedimo įvykdymą, nedelsiant viešai paskelbdama apie šį kliento ribinį pavedimą tokiu būdu, kad informacija taptų lengvai prieinama kitiems rinkos dalyviams. Ši pareiga laikoma įvykdyta, jei kliento ribinis pavedimas pateikiamas įvykdyti reguliuojamoje rinkoje ir (arba) daugiašalėje prekybos sistemoje.

3. Šio straipsnio 2 dalyje numatyta pareiga netaikoma, jei kliento ribinis pavedimas yra didelis, palyginti su įprastu rinkos dydžiu, kaip tai nustatyta šio įstatymo 58 straipsnio 3 dalyje.

4. Sutuoktinio įgaliojimas sudaryti sandorius dėl finansinių priemonių, kurios yra bendroji jungtinė sutuoktinių nuosavybė ir kurios viešai siūlomos ir (arba) kuriomis prekiaujama reguliuojamoje rinkoje ir (arba) daugiašalėje prekybos sistemoje, gali būti išduodamas paprasta rašytine forma.

5. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai įgyvendinami laikantis 2006 m. rugpjūčio 10 d. Europos Komisijos reglamento (EB) Nr. 1287/2006 nustatytų taisyklių.

6. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai licencijuotoms kredito įstaigoms taikomi *mutatis mutandis*.

26 straipsnis. Vertybinių popierių komisijos įgaliojimai detalizuojant finansų maklerio įmonių veiklai keliamus reikalavimus

Vertybinių popierių komisija, detalizuodama šio skirsnio nuostatas, patvirtina:

- 1) interesų konfliktų vengimo ir valdymo taisyklės;
- 2) investicinių paslaugų teikimo ir klientų pavedimų priėmimo ir vykdymo taisyklės.

TREČIASIS SKIRSNIS

INVESTICINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMAS PROFESIONALIESIEMS KLIENTAMS IR TINKAMOMS SANDORIO ŠALIMS

27 straipsnis. Profesionalieji klientai be atskiro pripažinimo

1. Profesionaliaisiais klientais be atskiro pripažinimo laikomi:

1) licencijuoti ir (arba) kitu būdu prižiūrimi subjektai, veikiantys finansų rinkose, – kredito įstaigos, finansų maklerio įmonės, kitos licencijuotos ir (arba) prižiūrimos finansų įstaigos, draudimo įmonės, kolektyvinio investavimo subjektai ir jų valdymo įmonės, pensijų fondai ir jų valdymo įmonės, prekyautojai biržos prekėmis ir išvestinėmis priemonėmis dėl biržos prekių, ateities sandoriais savo sąskaita prekiaujantys asmenys ir kiti instituciniai investuotojai. Siame punkte nurodyti profesionalieji klientai apima Europos Sąjungos valstybėse narėse ir trečiosiose šalyse licencijuotus ir (arba) prižiūrimus subjektus;

2) didelės įmonės, atitinkančios bent 2 iš šių kriterijų: balanse nurodyto turto vertė – ne mažiau kaip 20 milijonų eurų; pardavimo grynosios pajamos – ne mažiau kaip 40 milijonų eurų; nuosavos lėšos – ne mažiau kaip 2 milijonai eurų;

3) šalių vyriausybės ir savivaldybės, valstybės skolos valdymą vykdančios subjektai, centriniai bankai, Pasaulio bankas, Tarptautinis valiutos fondas, Europos centrinis bankas, Europos investicijų bankas ir kitos panašios tarptautinės ir tarpvalstybinės institucijos;

4) kiti instituciniai investuotojai, kurių pagrindinė veiklos sritis yra investavimas į finansines priemones, įskaitant subjektus, kurie verčiasi turto investavimu ar dalyvauja kituose finansavimo sandoriuose.

2. Finansų maklerio įmonė, prieš pradėdama teikti investicines ir (arba) papildomas paslaugas bet kuriam iš šio straipsnio 1 dalyje nurodytų asmenų, privalo iš anksto jam pranešti, kad finansų maklerio įmonės turimos informacijos pagrindu toks asmuo yra laikomas profesionaliuoju klientu ir jam nebus taikomos tam tikros investuotojų apsaugos priemonės, išskyrus atvejus, kai finansų maklerio įmonė ir klientas susitaria kitaip.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems profesionaliesiems klientams jų pasirinkimu gali būti netaikomos visos ar dalis investuotojų apsaugos priemonių, nurodytų šio įstatymo 22 ir 24 straipsniuose bei 25 straipsnio 2 ir 3 dalyse.

4. Finansų maklerio įmonė privalo pranešti profesionaliajam klientui, kad jis turi teisę prašyti pakeisti investicinių paslaugų teikimo sutarties sąlygas siekiant aukštesnio kliento interesų apsaugos lygio.

5. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti subjektai turi teisę kreiptis į finansų maklerio įmonę ir atsisakyti savo, kaip profesionaliojo kliento, statuso. Tokiu atveju finansų maklerio įmonė privalo

jiems taikyti visas investuotojų apsaugos priemones, kurios taikomos neprofesionaliesiems klientams.

6. Finansų maklerio įmonės klientas, kuris laikomas profesionaliuoju klientu, pats yra atsakingas už jam taikomo investuotojų apsaugos režimo pasirinkimą, jeigu, jo nuomone, jis negali tinkamai įvertinti ir valdyti su investavimu susijusios rizikos.

7. Aukštesnis investuotojų apsaugos lygis profesionaliajam klientui taikomas nuo tada, kai tarp finansų maklerio įmonės ir kliento pasirašomas ir įsigalioja rašytinis susitarimas, kad klientas nebus laikomas profesionaliuoju klientu šiame įstatyme numatytų investuotojų apsaugos priemonių atžvilgiu. Tokiame susitarime turėtų būti nurodyta, ar jis taikomas vienai, ar keletui paslaugų ir sandorių, taip pat vienam ar keletui finansinių priemonių tipų ar sandorių.

8. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai licencijuotoms kredito įstaigoms taikomi *mutatis mutandis*.

28 straipsnis. Asmenys, kurie gali būti pripažinti profesionaliaisiais klientais

1. Finansų maklerio įmonės klientams, nenurodytiems šio įstatymo 27 straipsnyje, taip pat kitiems viešiesiems juridiniams asmenims ir privatiems investuotojams šio straipsnio nustatyta tvarka jų pasirinkimu gali būti netaikomos visos ar dalis investuotojų apsaugos priemonių, nurodytų šio įstatymo 22 ir 24 straipsniuose bei 25 straipsnio 2 ir 3 dalyse, jeigu jie pripažįstami profesionaliaisiais klientais, su sąlyga, kad investuotojai atitinka šio straipsnio 3 dalyje nustatytus kriterijus ir yra laikomasi šiame straipsnyje nustatytų procedūrų.

2. Netaikyti kurios nors iš investuotojų apsaugos priemonių profesionaliuoju klientu pripažintam asmeniui leidžiama tik tuo atveju, jei finansų maklerio įmonė, įvertinusi kliento žinias, įgūdžius ir patirtį ir atsižvelgdama į jam planuojamų teikti paslaugų ar planuojamų sudaryti sandorių pobūdį, yra pagrįstai įsitikinusi, kad klientas gali savarankiškai ir kompetentingai priimti investicinius sprendimus ir vertinti su tuo susijusią riziką. Laikoma, kad profesionaliaisiais klientais pripažinti asmenys neturi tiek pat žinių ir patirties, kiek jų turi šio įstatymo 27 straipsnyje nurodyti profesionalieji klientai. Žinios ir patirtis gali būti įvertinama pasitelkiant tinkamumo testą, kuris taikomas finansų įstaigų vadovams. Mažų įmonių atveju analogiškai turi būti įvertinamas ir asmuo, įgaliotas sudaryti sandorius įmonės vardu.

3. Siekiant asmenį pripažinti profesionaliuoju klientu, turi būti tenkinami bent 2 iš šių kriterijų:

1) per paskutinius keturis metų ketvirčius klientas kiekvieną ketvirtį atitinkamoje rinkoje yra vidutiniškai sudaręs po 10 didelių sandorių;

2) kliento finansinių priemonių portfelis, įskaitant pinigines lėšas, viršija 500 tūkstančių eurų;

3) klientas profesionaliai dirba arba dirbo finansų sektoriuje ne mažiau kaip vienus metus eidamas tokias pareigas, kurios reikalauja žinių apie klientui numatomas teikti paslaugas ar numatomus sudaryti sandorius.

4. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytus kriterijus atitinkantiems klientams gali būti netaikomos kai kurios investuotojų apsaugos priemonės, su sąlyga, kad:

1) klientas yra raštu pareiškęs finansų maklerio įmonei, kad pageidauja būti pripažintas profesionaliuoju klientu – arba dėl visų teikiamų paslaugų ir sudaromų sandorių, arba tik dėl tam tikrų paslaugų ir sudaromų sandorių arba sandorių ar finansinių priemonių tipų;

2) finansų maklerio įmonė yra aiškiai raštu nurodžiusi klientui, kurios investuotojų apsaugos priemonės (įskaitant investicijų draudimo priemones) jam netaikomos;

3) klientas atskiru dokumentu yra raštu patvirtinęs, kad yra susipažinęs ir suvokia pasekmes, kurias sukelia tam tikrų investuotojų apsaugos priemonių atsisakymas.

5. Finansų maklerio įmonė, prieš pripažindama asmenį profesionaliuoju klientu ir nustodama jam taikyti kai kurias investuotojų apsaugos priemones, privalo įsitikinti, kad klientas atitinka šiame įstatyme nustatytus reikalavimus.

6. Finansų maklerio įmonė privalo patvirtinti vidaus tvarką ir procedūras, pagal kurias įmonės klientai yra skirstomi į klientų kategorijas. Profesionaliuoju klientu pripažintas asmuo

privalo informuoti finansų maklerio įmonę, jei pasikeičia informacija, kurios pagrindu klientas buvo priskirtas tam tikrai klientų kategorijai. Kai finansų maklerio įmonei tampa žinoma, kad klientas nebetenkina sąlygų, pagal kurias jis buvo pripažintas profesionaliuoju klientu, finansų maklerio įmonė privalo imtis atitinkamų veiksmų ir taikyti klientui visas investuotojų apsaugos priemones.

7. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai licencijuotoms kredito įstaigoms taikomi *mutatis mutandis*.

29 straipsnis. Sandoriai su tinkamomis sandorio šalimis

1. Finansų maklerio įmonė, vykdanči pavidimus klientų vardu ir (arba) sudaranti sandorius savo sąskaita, ir (arba) priimanči ir perduodanti klientų pavidimus, turi teisę sudaryti sandorius arba tarpininkauti sudarant sandorius su tinkamomis sandorio šalimis nesilaikydama šio įstatymo 22 ir 24 straipsniuose bei 25 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytų pareigų dėl sudaromų sandorių ir su šiais sandoriais tiesiogiai susijusių papildomų paslaugų.

2. Šiame straipsnyje tinkamomis sandorio šalimis yra laikomos finansų maklerio įmonės, kredito įstaigos, draudimo įmonės, kolektyvinio investavimo subjektai ir jų valdymo įmonės, pensijų fondai ir jų valdymo įmonės, kitos Europos Bendrijoje ar atskirose valstybėse narėse licencijuotos ar prižiūrimos finansų įstaigos, šio įstatymo 2 straipsnio 4 dalies 11 ir 12 punktuose nurodyti subjektai, kuriems šio įstatymo II ir III skyriai netaikomi, valstybių narių vyriausybės ir jų įgalioti subjektai, užsiimančys valstybės skolos valdymu, taip pat centriniai bankai ir tarpvalstybinės organizacijos.

3. Asmens priskyrimas tinkamų sandorio šalių kategorijai nepanaikina šio asmens teisės prašyti jam taikyti visas neprofesionaliųjų investuotojų interesų apsaugos priemones, įskaitant nustatytas šio įstatymo 22, 24 ir 25 straipsniuose. Toks prašymas gali būti bendro pobūdžio arba pateikiamas kiekvienu konkrečiu atveju.

4. Tinkamomis sandorio šalimis gali būti pripažįstami ir kiti subjektai, kurie atitinka Vertybinių popierių komisijos nustatytus kriterijus. Jei planuojamo sudaryti sandorio šalys priklauso skirtingoms jurisdikcijoms, finansų maklerio įmonė pripažįsta tokį subjektų statusą, kokį nustato teisės aktai tos valstybės narės, kurioje sandorio šalis yra įsteigta.

5. Finansų maklerio įmonė, prieš sudarydama sandorį su tinkama sandorio šalimi ar tarpininkaudama tokio sandorio sudarymui, turi gauti aiškų sandorio šalies patvirtinimą, kad ji sutinka būti laikoma tinkama sandorio šalimi. Toks sutikimas gali būti bendro pobūdžio arba dėl kiekvieno sandorio atskirai.

6. Tinkamomis sandorio šalimis gali būti pripažįstami ir subjektai iš trečiųjų šalių, jeigu jie vykdo panašias funkcijas ir (arba) verčiasi veikla, panašia į tą, kuri nurodyta šio straipsnio 2 dalyje. Tinkamomis sandorio šalimis gali būti pripažįstami ir kiti trečiųjų šalių subjektai, jeigu jie atitinka šio straipsnio 4 dalyje nustatytus kriterijus.

7. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai licencijuotoms kredito įstaigoms taikomi *mutatis mutandis*.

30 straipsnis. Vertybinių popierių komisijos įgaliojimai detalizuojant investicinių paslaugų teikimo atskiroms klientų kategorijoms tvarką

Vertybinių popierių komisija, detalizuodama šio skirsnio nuostatas, nustato taisykles, reglamentuojančias investicinių paslaugų teikimo profesionaliesiems klientams ir tinkamoms sandorio šalims ypatumus.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

FINANSŲ MAKLERIO ĮMONĖMS TAIKOMI RINKOS SKAIDRUMO REIKALAVIMAI

31 straipsnis. Finansų maklerio įmonių pareiga užtikrinti rinkų vientisumą, pranešti apie sudarytus sandorius ir saugoti dokumentus

1. Finansų maklerio įmonės privalo veikti sąžiningai, teisingai, profesionaliai ir taip, kad jų veikla sudarytų sąlygas užtikrinti finansinių priemonių rinkų vientisumą.

2. Finansų maklerio įmonė privalo ne mažiau kaip 10 metų saugoti visus duomenis ir dokumentus, susijusius su sandoriais dėl finansinių priemonių, kuriuos įmonė sudarė klientų vardu ar savo sąskaita taip, kad prireikus galėtų juos nedelsdama pateikti Vertybinių popierių komisijai. Jei sandoriai buvo sudaromi klientų vardu, papildomai turi būti saugomi kliento tapatybės duomenys ir ją patvirtinantys dokumentai bei Pinigų plovimo prevencijos įstatymo reikalaujami duomenys ir informacija.

3. Finansų maklerio įmonė, sudariusi sandorį dėl finansinių priemonių, įtrauktų į prekybą reguliuojamoje rinkoje, turi nedelsdama, ne vėliau kaip iki kitos darbo dienos pabaigos, pateikti Vertybinių popierių komisijai pranešimą apie sudarytą sandorį Vertybinių popierių komisijos nustatyta tvarka. Ši pareiga taikoma neatsižvelgiant į tai, ar sandoris buvo sudarytas reguliuojamoje rinkoje. Vertybinių popierių komisija užtikrina, kad informacija apie sudarytus sandorius būtų perduota ir su finansine priemone likvidumo aspektu labiausiai susijusios rinkos priežiūros institucijai.

4. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytame pranešime turi būti pateikiama informacija apie sandorio dalyku esančią finansinę priemonę, jos kiekį, sandorio sudarymo datą ir laiką, sandorio kainą, taip pat duomenys apie pranešimą pateikiančią finansų maklerio įmonę.

5. Pranešimą apie sudarytą sandorį gali pateikti finansų maklerio įmonė, jos vardu veikiantis trečiasis asmuo, Vertybinių popierių komisijos patvirtinta prekybos ar informacijos pateikimo sistema, taip pat reguliuojama rinka ar daugiašalė prekybos sistema, kuriose sandoris buvo sudarytas. Tais atvejais, kai apie sudarytus sandorius tiesiogiai praneša reguliuojama rinka, daugiašalė prekybos sistema arba Vertybinių popierių komisijos patvirtinta prekybos ar informacijos pateikimo sistema, yra laikoma, kad šio straipsnio 3 dalyje nustatyta pareiga yra įvykdyta.

6. Jei kitoje valstybėje narėje licencijuotos finansų maklerio įmonės filialas, įsteigtas Lietuvos Respublikoje, pateikia pranešimą apie sudarytą sandorį Vertybinių popierių komisijai, tokį pranešimą Vertybinių popierių komisija perduoda tos finansų maklerio įmonės priežiūros institucijai, nebent ši pareiškia, kad nepageidauja gauti tokių pranešimų.

7. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai įgyvendinami laikantis 2006 m. rugpjūčio 10 d. Europos Komisijos reglamento (EB) Nr. 1287/2006 nustatytų taisyklių.

8. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai licencijuotoms kredito įstaigoms taikomi *mutatis mutandis*.

32 straipsnis. Daugiašalės prekybos sistemos veiklos taisyklių ir kitų nustatytų pareigų laikymosi priežiūra

1. Finansų maklerio įmonės ir rinkos operatoriai, administruojantys daugiašalę prekybos sistemą, privalo patvirtinti priemones ir procedūras, skirtas prižiūrėti, kaip daugiašalės prekybos sistemos nariai laikosi jos veiklos taisyklių, ir užtikrinti veiksmingą tokių priemonių ir procedūrų taikymą. Finansų maklerio įmonės ir rinkos operatoriai, administruojantys daugiašalę prekybos sistemą, privalo stebėti jų sistemose sudaromus sandorius, nustatyti ir užkirsti kelią sistemos taisyklių pažeidimams, nesąžiningoms prekybos sąlygoms ir piktnaudžiavimui rinka.

2. Finansų maklerio įmonės ir rinkos operatoriai, administruojantys daugiašalę prekybos sistemą, privalo pranešti Vertybinių popierių komisijai apie nustatytus šurkščius sistemos taisyklių pažeidimus, nesąžiningos prekybos sąlygas ir piktnaudžiavimo rinka atvejus. Finansų maklerio įmonės ir rinkos operatoriai, administruojantys daugiašalę prekybos sistemą, privalo nedelsdami pateikti Vertybinių popierių komisijai informaciją, susijusią su galimais pažeidimais, taip pat visokeriopai bendradarbiauti tiriant galimo piktnaudžiavimo rinka atvejus toje sistemoje.

3. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai licencijuotoms kredito įstaigoms taikomi *mutatis mutandis*.

33 straipsnis. Sisteminę prekybą vykdančių finansų maklerio įmonių pareiga viešai skelbti kotiruotes

1. Finansų maklerio įmonės, vykdančios sisteminę prekybą dėl akcijų, kurios įtrauktos į

prekybą reguliuojamoje rinkoje ir kurių rinka yra likvidi, privalo viešai skelbti kotiruotes, kuriomis įsipareigojama sudaryti sandorį. Jei akcijų rinka nėra likvidi, sisteminę prekybą dėl šių akcijų vykdančios finansų maklerio įmonės privalo atskleisti kotiruotes tik esant kliento prašymui.

2. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai taikomi sisteminę prekybą vykdančioms finansų maklerio įmonėms, kai sandoriai sudaromi neviršijant standartinio rinkos dydžio. Sisteminę prekybą vykdančioms finansų maklerio įmonėms, kurios sudaro tik sandorius, viršijančius standartinį rinkos dydį, šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai netaikomi.

3. Sisteminę prekybą vykdančios finansų maklerio įmonės turi teisę savarankiškai nustatyti skelbiamų kotiruočių dydžius. Kotiruotę sudaro pirkimo ir (arba) pardavimo kaina ar kainos kiekiui ar kiekams, neviršijantiems standartinio tai akcijų klasei rinkos dydžio, už kurias įsipareigojama sudaryti sandorį. Kaina ar kainos turi atitikti tai akcijai įprastas rinkos sąlygas.

4. Akcija priskiriama tam tikrai akcijų klasei atsižvelgiant į rinkoje įvykdytų pavedimų dėl šios akcijos aritmetinį vertės vidurkį. Kiekvienos akcijų klasės standartinis rinkos dydis yra rinkoje įvykdytų pavedimų dėl tai akcijų klasei priskirtų akcijų aritmetinis vertės vidurkis.

5. Kiekvienos akcijos rinka apima visus pavedimus dėl šios akcijos, kurie buvo įvykdyti visoje Europos Sąjungoje, neįskaitant pavedimų, kurie yra dideli, palyginti su įprastu tai akcijai rinkos dydžiu.

6. Vertybinių popierių komisija, būdama labiausiai likvidumo aspektu susijusios rinkos (kaip tai nurodyta šio įstatymo 31 straipsnyje) priežiūros institucija ir atsižvelgdama į rinkoje įvykdytų pavedimų dėl akcijos aritmetinį vertės vidurkį, ne rečiau kaip kartą per metus nustato, kuriai akcijų klasei kiekviena akcija yra priskiriama. Ši informacija yra viešai paskelbiama visiems rinkos dalyviams Vertybinių popierių komisijos interneto tinklalapyje.

7. Sisteminę prekybą vykdanči finansų maklerio įmonė privalo viešai skelbti nustatytas kotiruotes reguliariai ir nuolatos per visą įprastų prekybos valandų laiką. Kotiruotės bet kuriuo metu gali būti keičiamos ar atnaujinamos. Susiklosčius neįprastoms rinkos sąlygoms, nustatytos kotiruotės gali būti atšauktos.

8. Kotiruotės turi būti viešai skelbiamos tokiu būdu, kad pagrįstomis rinkos sąlygomis būtų lengvai prieinamos kitiems rinkos dalyviams.

9. Sisteminę prekybą vykdanči finansų maklerio įmonė, laikydamasi šio įstatymo 24 straipsnyje nustatytų reikalavimų, privalo įvykdyti neprofesionaliųjų klientų pateiktus pavedimus dėl akcijų, kurių sisteminę prekybą įmonė vykdo, už kliento pavedimo gavimo metu galiojančią kotiruotės kainą.

10. Sisteminę prekybą vykdanči finansų maklerio įmonė privalo įvykdyti profesionaliųjų klientų pateiktus pavedimus dėl akcijų, kurių sisteminę prekybą įmonė vykdo, už kliento pavedimo gavimo metu galiojančią kotiruotės kainą. Tačiau pagrįstais atvejais tokie pavedimai gali būti įvykdomi ir geresne klientui kaina, su sąlyga, kad ši kaina neperžengia svyravimo ribų, artimų rinkos sąlygoms, o pavedimo dydis viršija pavedimų, kuriuos paprastai pateikia neprofesionalieji investuotojai, dydį.

11. Sisteminę prekybą vykdanči finansų maklerio įmonė turi teisę vykdyti profesionaliųjų klientų pavedimus nukrypdamą nuo kotiruotės kainų ir nesilaikydama šio straipsnio 10 dalyje nustatytų reikalavimų tais atvejais, kai pavedimų dėl kelių vertybinių popierių vykdymas yra vieno sandorio dalis arba kai pavedimai susieti ne su tuo metu esančia rinkos kaina, bet su kitomis sąlygomis.

12. Jei sisteminę prekybą vykdanči finansų maklerio įmonė, kuri yra nustačiusi tik vieną kotiruotę arba kurios nustatyta kotiruotė dėl didžiausio akcijų kiekio nesiekia standartinio rinkos dydžio, gauna kliento pavedimą dėl akcijų kiekio, kuris yra didesnis, negu nustatyta įmonės kotiruotėje, tačiau mažesnis už standartinį rinkos dydį, įmonė gali įvykdyti kotiruotės dydį viršijančią pavedimo dalį tik už kotiruotės kainą, išskyrus šio straipsnio 10 ir 11 dalyse nustatytus atvejus, leidžiančius nukrypti nuo kotiruotės kainos. Jei sisteminę prekybą vykdanči finansų maklerio įmonė nustato kotiruotes dėl skirtingų akcijų kiekių, tačiau gauna kliento pavedimą, kuris patenka tarp tokių kotiruočių, ir šį pavedimą nusprendžia įvykdyti, pavedimas turi būti įvykdytas už vieną iš dviejų nurodytų kotiruočių kainų, laikantis šio įstatymo 25 straipsnyje nustatytų

reikalavimų, išskyrus atvejus, nustatytus šio straipsnio 10 ir 11 dalyse.

13. Vertybinių popierių komisija prižiūri, kad sisteminę prekybą vykdančios finansų maklerio įmonės reguliariai peržiūrėtų pasiūlymo pirkti ir (arba) parduoti kainas, paskelbtas šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka, kad nustatytos kainos atitiktų vyraujančias rinkos sąlygas, o įmonės laikytųsi šio straipsnio 10 dalyje nustatytų reikalavimų dėl sandorių sudarymo už geresnę kainą, negu įmonė yra nustačiusi. Vykdydama priežiūrą, Vertybinių popierių komisija turi teisę duoti privalomus vykdyti nurodymus ir kitas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytas teises.

14. Sisteminę prekybą vykdanči finansų maklerio įmonė, vadovaudamasi savo verslo politika ir atsižvelgdama į objektyvius kriterijus, turi teisę nuspręsti, kuriems investuotojams bus suteikiama prieiga prie įmonės nustatytų kotiruočių. Šiuo tikslu įmonė turi patvirtinti taisykles, reglamentuojančias prieigos prie įmonės nustatytų kotiruočių suteikimą.

15. Sisteminę prekybą vykdanči finansų maklerio įmonė, atsižvelgdama į komercinio pobūdžio aplinkybes, tokias kaip investuotojo kreditingumo būklė, sandorio šalies ir galutinių atsiskaitymų sudarius sandorį rizika, gali nuspręsti nepradėti verslo santykių su investuotojais arba juos nutraukti.

16. Siekdama apriboti riziką dėl su tuo pačiu klientu sudaromų sandorių skaičiaus, sisteminę prekybą vykdanči finansų maklerio įmonė turi teisę nediskriminaciniais metodais riboti sandorių, sudaromų pagal iš anksto paskelbtas sąlygas su tuo pačiu klientu, skaičių. Be to, įmonė turi teisę, vadovaudamasi nediskriminaciniais metodais ir laikydamasi šio įstatymo 25 straipsnyje nustatytų reikalavimų, tuo pačiu metu riboti bendrą sandorių su skirtingais klientais skaičių, su sąlyga, kad toks ribojimas leidžiamas tik tuomet, kai klientų pateikiamų pavedimų skaičius ir apimtis ženkliai viršija įprastą prekybos apimtį.

17. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai įgyvendinami laikantis 2006 m. rugpjūčio 10 d. Europos Komisijos reglamento (EB) Nr. 1287/2006 nustatytų taisyklių.

18. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai licencijuotoms kredito įstaigoms taikomi *mutatis mutandis*.

34 straipsnis. Finansų maklerio įmonių pareiga atskleisti poprekybinę informaciją

1. Finansų maklerio įmonė, kliento vardu arba savo sąskaita sudariusi sandorį už reguliuojamos rinkos ar daugiašalės prekybos sistemos ribų dėl akcijų, įtrauktų į prekybą reguliuojamoje rinkoje, privalo viešai paskelbti sudaryto sandorio dydį, kainą ir sandorio sudarymo laiką. Ši informacija turi būti nedelsiant viešai paskelbiama įprastomis komercinėmis sąlygomis ir kuo mažiau nukrypstant nuo realaus laiko tokiu būdu, kad būtų lengvai prieinama kitiems rinkos dalyviams.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija ir jos paskelbimo terminas neturi pažeisti šio įstatymo 59 straipsnyje nustatytų reikalavimų. Šio įstatymo 59 straipsnio nuostatos, leidžiančios atidėti informacijos dėl tam tikrų sandorių rūšių paskelbimą, *mutatis mutandis* taikomos sandoriams, sudarytiems už reguliuojamos rinkos ar daugiašalės prekybos sistemos ribų.

3. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai įgyvendinami laikantis 2006 m. rugpjūčio 10 d. Europos Komisijos reglamento (EB) Nr. 1287/2006 nustatytų taisyklių.

4. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai licencijuotoms kredito įstaigoms taikomi *mutatis mutandis*.

35 straipsnis. Ikiprekybinės informacijos atskleidimo reikalavimai, taikomi daugiašalėms prekybos sistemoms

1. Finansų maklerio įmonė ir rinkos operatorius, administruojantys daugiašalę prekybos sistemą, privalo viešai skelbti apie daugiašalėje prekybos sistemoje teikiamus siūlymus sudaryti sandorius dėl akcijų, įtrauktų į prekybą reguliuojamoje rinkoje. Finansų maklerio įmonė ir rinkos operatorius, administruojantys daugiašalę prekybos sistemą, privalo nuolatos per visą prekybos valandų laiką įprastomis komercinėmis sąlygomis nurodyti bendrą pavedimų ir su jais susijusių akcijų skaičių pagal kiekvieną kainos lygį, nurodant penkis geriausius paklausos ir pasiūlos kainos

lygius.

2. Vertybinių popierių komisija, atsižvelgdama į rinkos modelį bei pavedimų tipą ir dydį, turi teisę nustatyti išimtis iš šio straipsnio 1 dalyje numatytos pareigos. Išimties gali būti ypač taikomos pavedimams, kurie, palyginti su konkrečiai akcijai ar akcijų tipui įprastu rinkos dydžiu, yra dideli.

3. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai įgyvendinami laikantis 2006 m. rugpjūčio 10 d. Europos Komisijos reglamento (EB) Nr. 1287/2006 nustatytų taisyklių.

4. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai licencijuotoms kredito įstaigoms taikomi *mutatis mutandis*.

36 straipsnis. Poprekybinės informacijos atskleidimo reikalavimai, taikomi daugiašalėms prekybos sistemoms

1. Finansų maklerio įmonė ir rinkos operatorius, administruojantys daugiašalę prekybos sistemą, privalo viešai paskelbti informaciją apie jų administruojamoje sistemoje sudarytus sandorius dėl akcijų, įtrauktų į prekybą reguliuojamoje rinkoje, nurodydami kiekvienu sandoriu perleistų akcijų kainą ir kiekį bei sandorio sudarymo laiką. Ši informacija turi būti nedelsiant viešai paskelbiama įprastomis komercinėmis sąlygomis ir kuo mažiau nukrypstant nuo realaus laiko.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nustatyta pareiga netaikoma sandoriams, sudarytiems daugiašalėje prekybos sistemoje, jei informacija apie šiuos sandorius paskelbiama per reguliuojamos rinkos informacijos atskleidimo sistemą.

3. Vertybinių popierių komisija, atsižvelgdama į sudaromų sandorių tipą ir dydį, gali leisti atidėti šio straipsnio 1 dalyje nurodytos informacijos paskelbimą. Ypač gali būti leidžiama atidėti informacijos paskelbimą dėl sandorių, kurie yra dideli, palyginti su tai akcijai ar akcijų klasei įprastu rinkos dydžiu. Daugiašalę prekybos sistemą administruojantis operatorius privalo gauti išankstinį Vertybinių popierių komisijos sutikimą dėl priemonių, leidžiančių atidėti informacijos paskelbimą apie sudarytus sandorius, o informacija apie tokias priemones turi būti aiškiai atskleista rinkos dalyviams ir investuotojams.

4. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai įgyvendinami laikantis 2006 m. rugpjūčio 10 d. Europos Komisijos reglamento (EB) Nr. 1287/2006 nustatytų taisyklių.

5. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai licencijuotoms kredito įstaigoms taikomi *mutatis mutandis*.

PENKTASIS SKIRSNIS FINANSŲ MAKLERIO ĮMONIŲ TEISĖS

37 straipsnis. Lietuvos Respublikoje įsteigtų finansų maklerio įmonių investicinių paslaugų teikimas kitoje valstybėje narėje nesteidžiant filialo

1. Finansų maklerio įmonė, ketinanti pirmą kartą pradėti teikti investicines paslaugas kitoje valstybėje narėje arba keisti kitoje valstybėje narėje teikiamų investicinių paslaugų apimtį, turi pranešti Vertybinių popierių komisijai, kurioje valstybėje narėje ketinama teikti investicines paslaugas arba keisti jų apimtį, ir pateikti numatomos vykdyti veiklos programą, kurioje nurodomos planuojamos teikti investicinės ir papildomos paslaugos.

2. Vertybinių popierių komisija, gavusi šio straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją, per vieną mėnesį ją perduoda priimančiosios valstybės narės priežiūros institucijai. Finansų maklerio įmonė turi teisę pradėti teikti investicines paslaugas ir papildomas paslaugas kitoje valstybėje narėje nesteidžiant filialo, praėjus vienam mėnesiui nuo visų reikalingų dokumentų ir informacijos Vertybinių popierių komisijai pateikimo.

3. Jei šio straipsnio 1 dalyje nurodyti duomenys ir informacija keičiasi, finansų maklerio įmonė privalo apie numatomus pasikeitimus pranešti Vertybinių popierių komisijai ne vėliau kaip prieš vieną mėnesį iki planuojamo pasikeitimų įsigaliojimo. Šią informaciją Vertybinių popierių komisija perduoda priimančiosios valstybės narės priežiūros institucijai.

4. Lietuvos Respublikoje licencijuota finansų maklerio įmonė ir rinkos operatorius,

administruojantis daugiašalę prekybos sistemą, ketinantys kitose valstybėse narėse imtis priemonių, skirtų palengvinti tose valstybėse narėse įsteigtų asmenų tapimą daugiašalės prekybos sistemos nariais arba naudojimąsi ja nuotoliniu būdu, Vertybinių popierių komisijai turi pranešti, kurioje valstybėje narėje ketinama imtis tokių priemonių. Šią informaciją Vertybinių popierių komisija per vieną mėnesį perduoda priimančiosios valstybės narės priežiūros institucijai. Esant priimančiosios valstybės narės priežiūros institucijos prašymui, Vertybinių popierių komisija per pagrįstą terminą perduoda jai informaciją apie šios daugiašalės prekybos sistemos narius.

5. Šio straipsnio 4 dalyje nustatyti reikalavimai licencijuotoms kredito įstaigoms taikomi *mutatis mutandis*.

38 straipsnis. Kitoje valstybėje narėje įsteigtų finansų maklerio įmonių teisė teikti investicines paslaugas Lietuvos Respublikoje nsteigiant filialo

1. Kitoje valstybėje narėje įsteigta finansų maklerio įmonė turi teisę teikti investicines ir papildomas paslaugas Lietuvos Respublikoje nsteigdama filialo, su sąlyga, kad teisę teikti konkrečias investicines ar papildomas paslaugas suteikia įmonės priežiūros institucijos išduota licencija. Papildomos paslaugos gali būti teikiamos tik tuo atveju, jei teikiama bent viena investicinė paslauga.

2. Kitoje valstybėje narėje įsteigta finansų maklerio įmonė turi teisę pradėti teikti investicines paslaugas Lietuvos Respublikoje nsteigdama filialo arba pakeisti Lietuvos Respublikoje teikiamų investicinių paslaugų apimtį po to, kai Vertybinių popierių komisija gauna įmonės priežiūros institucijos pranešimą, kuriame nurodoma, kad finansų maklerio įmonė ketina Lietuvos Respublikoje teikti investicines paslaugas arba keisti jų apimtį, ir numatomos vykdyti veiklos programą, kurioje nurodomos planuojamos teikti investicinės ir papildomos paslaugos. Šią informaciją Vertybinių popierių komisija paskelbia viešai ne vėliau kaip per 3 darbo dienas.

3. Jei šio straipsnio 2 dalyje nurodyti duomenys ir informacija pasikeičia, finansų maklerio įmonė privalo apie numatomus pasikeitimus pranešti savo buveinės valstybės narės priežiūros institucijai. Vertybinių popierių komisija turi teisę gauti tokios informacijos pasikeitimą patvirtinančius dokumentus.

4. Kitoje valstybėje narėje licencijuota finansų maklerio įmonė ir rinkos operatorius, administruojantys daugiašalę prekybos sistemą, turi teisę Lietuvos Respublikoje imtis reikiamų priemonių, palengvinančių Lietuvos Respublikoje įsteigtų juridinių asmenų tapimą daugiašalės prekybos sistemos nariais arba naudojimąsi ja nuotoliniu būdu.

5. Šio straipsnio nuostatos licencijuotoms kredito įstaigoms taikomos *mutatis mutandis*.

39 straipsnis. Lietuvos Respublikoje įsteigtų finansų maklerio įmonių investicinių paslaugų teikimas kitoje valstybėje narėje įsteigiant filialą

1. Finansų maklerio įmonė, ketinanti įsteigti filialą kitoje valstybėje narėje, privalo pateikti Vertybinių popierių komisijai pranešimą, kuriame nurodoma:

- 1) valstybė narė, kurioje ketinama įsteigti filialą;
- 2) numatomos vykdyti veiklos programa, kurioje, be kita ko, nurodomos planuojamos teikti investicinės ir papildomos paslaugos, filialo organizacinė struktūra, taip pat informacija apie tai, ar filialas ketina naudotis įmonės agentų paslaugomis;
- 3) adresas priimančiojoje valstybėje narėje, kuriuo kreipiantis galima gauti filialo dokumentus;
- 4) filialo vadovų vardai ir pavardės.

2. Jei Lietuvos Respublikoje įsteigta finansų maklerio įmonė skiria įmonės agentą, kuris yra įsteigtas kitoje valstybėje narėje, toks įmonės agentas yra prilyginamas įmonės filialui ir jam yra taikomos šio įstatymo nuostatos, reglamentuojančios finansų maklerio įmonės filialo veiklą.

3. Vertybinių popierių komisija ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo šio straipsnio 1 dalyje nurodytos informacijos gavimo ją perduoda priimančiosios valstybės narės priežiūros institucijai ir apie tai praneša pranešimą pateikusiai finansų maklerio įmonei, išskyrus atvejus, kai Vertybinių popierių komisija turi pagrindą abejoti įmonės valdymo struktūros ar finansinės padėties

pakankamumu atsižvelgiant į numatomos vykdyti veiklos pobūdį. Be to, Vertybinių popierių komisija priimančiosios valstybės narės priežiūros institucijai perduoda informaciją apie oficialiai įsteigtą investuotojų draudimo sistemą, kurios narė yra filialą steigianti finansų maklerio įmonė.

4. Jei šio straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija keičiasi, finansų maklerio įmonė privalo apie tai raštu pranešti Vertybinių popierių komisijai ne vėliau kaip prieš vieną mėnesį iki planuojamo pasikeitimų įsigaliojimo. Šią informaciją Vertybinių popierių komisija perduoda priimančiosios valstybės narės priežiūros institucijai.

5. Jei Vertybinių popierių komisija nustato, kad finansų maklerio įmonės valdymo struktūra arba finansinė padėtis, atsižvelgiant į numatomos vykdyti veiklos pobūdį, yra nepakankama, Vertybinių popierių komisija atsisako perduoti šio straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją priimančiosios valstybės narės priežiūros institucijai ir apie tai per šio straipsnio 3 dalyje numatytą terminą praneša pranešimą pateikusiai finansų maklerio įmonei, nurodyma atsisakymo perduoti informaciją motyvus.

6. Finansų maklerio įmonės filialas gali būti įsteigtas ir pradėti veiklą po to, kai įmonė gauna pranešimą iš priimančiosios valstybės narės priežiūros institucijos, kuriuo patvirtinama apie perduotos informacijos gavimą, arba kai per 2 mėnesius po to, kai Vertybinių popierių komisija perdavė informaciją, negaunama jokie pranešimo.

7. Šio straipsnio 2 dalies nuostatos licencijuotoms kredito įstaigoms taikomos *mutatis mutandis*.

40 straipsnis. Kitose valstybėse narėse įsteigtų finansų maklerio įmonių teisė teikti investicines paslaugas Lietuvos Respublikoje įsteigiant filialą

1. Kitoje valstybėje narėje įsteigta finansų maklerio įmonė turi teisę teikti investicines ir papildomas paslaugas Lietuvos Respublikoje įsteigdama filialą, su sąlyga, kad teisė teikti tokias paslaugas yra numatyta finansų maklerio įmonės licencijoje. Papildomos paslaugos gali būti teikiamos tik tuo atveju, jei teikiama bent viena investicinė paslauga.

2. Finansų maklerio įmonės filialas gali būti įsteigtas ir pradėti veiklą Lietuvos Respublikoje po to, kai įmonės priežiūros institucija perduoda Vertybinių popierių komisijai pranešimą, kuriame pateikiama šio įstatymo 39 straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija. Gavusi šią informaciją, Vertybinių popierių komisija pasiruošia vykdyti priežiūrą, nurodo finansų maklerio įmonei, kurių veiklos reikalavimų, nustatytų viešo intereso sumetimais, ji privalės laikytis, ir apie tai ne vėliau kaip per 2 mėnesius praneša finansų maklerio įmonei. Filialas gali būti įsteigtas, kai finansų maklerio įmonė gauna tokį Vertybinių popierių komisijos pranešimą, o jei pranešimo negauna, – kai praeina 2 mėnesiai nuo tada, kai įmonės priežiūros institucija perdavė Vertybinių popierių komisijai šioje dalyje numatytą informaciją.

3. Šio straipsnio nuostatos licencijuotoms kredito įstaigoms taikomos *mutatis mutandis*.

41 straipsnis. Finansų maklerio įmonės teisė tapti kitoje valstybėje narėje veikiančios reguliuojamos rinkos nare

1. Kitoje valstybėje narėje įsteigta finansų maklerio įmonė, licencijuota vykdyti klientų pavedimus arba sudaryti sandorius savo sąskaita, turi teisę tapti reguliuojamos rinkos, veikiančios Lietuvos Respublikoje, nare – tiek tiesiogiai, įsteigdama filialą Lietuvos Respublikoje, tiek netiesiogiai – nusteigdama filialo, o veikdama nutolusiojo nario teisėmis naudodamasi nuotolinės prieigos prie reguliuojamos rinkos galimybėmis, nebent reguliuojamos rinkos prekybos procedūros ir sistemos yra tokios, kad sandoriams sudaryti šioje rinkoje būtinas tiesioginis fizinis dalyvavimas.

2. Šio straipsnio 1 dalies nuostatos *mutatis mutandis* taikomos bet kuriai Lietuvos Respublikoje įsteigta finansų maklerio įmonei, ketinančiai tapti kitoje valstybėje narėje veikiančios reguliuojamos rinkos nare.

42 straipsnis. Finansų maklerio įmonių teisė tapti pagrindinės sutarties šalies ir tarpuskaitos bei atsiskaitymų sistemos nare ir pasirinkti atsiskaitymų sistemą

1. Kitoje valstybėje narėje įsteigta finansų maklerio įmonė, siekdama įvykdyti arba organizuoti atsiskaitymus už sandorius dėl finansinių priemonių, turi teisę tapti pagrindinės sutarties šalies ir tarpuskaitos bei atsiskaitymo sistemos, veikiančios Lietuvos Respublikoje, nare. Šios teisės įgyvendinamos vadovaujantis tais pačiais nediskriminaciniais, skaidriais ir objektyviais kriterijais, kurie taikomi Lietuvos Respublikoje įsteigtomis finansų maklerio įmonėms. Narystė šiose sistemose negali būti ribojama tarpuskaite ir atsiskaitymais vien tik už sandorius dėl finansinių priemonių, kurie sudaryti Lietuvos Respublikoje veikiančioje reguliuojamoje rinkoje ar daugiašalėje prekybos sistemoje.

2. Lietuvos Respublikoje veikianti reguliuojama rinka turi užtikrinti savo nariams teisę pasirinkti atsiskaitymo sistemą atsiskaitymams už sandorius dėl finansinių priemonių, kurie sudaromi toje reguliuojamoje rinkoje, jei:

1) ryšiai ir priemonės tarp pasirinktos atsiskaitymo sistemos ir kitų būtinų sistemų užtikrina veiksmingą ir ekonomišką atsiskaitymą už sudarytus sandorius ir

2) yra gautas Vertybinių popierių komisijos pritarimas, kad pasirinktos sistemos techninės sąlygos, pagal kurias vykdomi atsiskaitymai už toje reguliuojamoje rinkoje sudarytus sandorius, užtikrins veiksmingą ir sklandų rinkos veikimą.

3. Šio straipsnio 2 dalyje numatytas Vertybinių popierių komisijos pritarimas nepažeidžia Lietuvos banko ir kitų valstybių narių centrinių bankų ar kitų priežiūros institucijų, vykdančių atsiskaitymo sistemų priežiūrą, kompetencijos. Vertybinių popierių komisija, siekdama išvengti nereikalingo priežiūros dubliavimosi, prieš pareikšdama tokį pritarimą, atsižvelgia į centrinių bankų priežiūros rezultatus ir kitus svarbius aspektus, susijusius su jų vykdoma atsiskaitymo sistemų priežiūra.

4. Šiame straipsnyje nustatytos finansų maklerio įmonių teisės nedaro įtakos pagrindinės sutarties šalies, tarpuskaitos ar vertybinių popierių atsiskaitymo sistemų operatorių teisei netenkinti finansų maklerio įmonės prašymo leisti naudotis jų teikiamomis paslaugomis, jei toks atsisakymas grindžiamas teisėtais verslo interesais.

43 straipsnis. Finansų maklerio įmonių ir rinkos operatorių, administruojančių daugiašalę prekybos sistemą, teisė pasirinkti pagrindinę sutarties šalį bei tarpuskaitos ir atsiskaitymų sistemą

1. Lietuvos Respublikoje įsteigta finansų maklerio įmonė ir rinkos operatorius, administruojantys daugiašalę prekybos sistemą, turi teisę sudaryti susitarimus su kitoje valstybėje narėje įsteigta pagrindine sutarties šalimi ar tarpuskaitos namais ir atsiskaitymo sistema, kurie užtikrintų tarpuskaite ir (arba) atsiskaitymus dėl visų ar dalies sandorių, kuriuos rinkos dalyviai sudaro jų administruojamoje sistemoje.

2. Vertybinių popierių komisija negali prieštarauti, kad Lietuvos Respublikoje įsteigta finansų maklerio įmonė ar rinkos operatorius, administruojantys daugiašalę prekybos sistemą, naudotųsi kitoje valstybėje narėje veikiančia pagrindine sutarties šalimi, tarpuskaitos namais ir (arba) atsiskaitymo sistemomis, išskyrus atvejus, jei tai akivaizdžiai būtina siekiant užtikrinti sklandų daugiašalės prekybos sistemos veikimą, atsižvelgiant į šio įstatymo 42 straipsnio 2 dalies nuostatas.

3. Siekdama išvengti nereikalingo priežiūros dubliavimosi, Vertybinių popierių komisija atsižvelgia į tarpuskaitos ir atsiskaitymo sistemų priežiūrą, kurią vykdo valstybių narių centriniai bankai ir kitos priežiūros institucijos.

**III SKYRIUS
PREKYBA REGULIUOJAMOJE RINKOJE**

**PIRMASIS SKIRSNIS
REGULIUOJAMOS RINKOS LICENCIJAVIMAS**

44 straipsnis. Licencijavimas ir taikytina teisė

1. Teisę verstis reguliuojamos rinkos operatoriaus veikla Lietuvos Respublikoje turi tik tos akcinės bendrovės, kurių administruojamos prekybos sistemos turi Vertybinių popierių komisijos išduotą reguliuojamos rinkos licenciją.

2. Reguliuojamos rinkos licencija išduodama tik tuo atveju, jei Vertybinių popierių komisija yra visiškai įsitikinusi, kad rinkos operatorius ir reguliuojamos rinkos prekybos ir kitos sistemos atitinka šiame skirsnyje nustatytus reikalavimus.

3. Steigiama arba veikianti akcinė bendrovė, ketinanti verstis reguliuojamos rinkos operatoriaus veikla, Vertybinių popierių komisijai turi pateikti:

1) prašymą, kuriame nurodytas reguliuojamos rinkos operatoriaus steigimo tikslas, pavadinimas, buveinė, duomenys apie steigėjus (akcininkus) ir vadovus;

2) steigimo sutartį;

3) numatomos vykdyti veiklos programą, kurioje, *inter alia*, nurodomos planuojamos vykdyti veiklos rūšys ir rinkos operatoriaus organizacinė struktūra;

4) įstatus;

5) reguliuojamos rinkos taisykles.

4. Vertybinių popierių komisija, gavusi visus reikiamus dokumentus, per 3 mėnesius privalo išduoti licenciją arba raštu pateikti motyvuotą atsisakymą. Vertybinių popierių komisija gali pareikalauti, kad bendrovė pateiktų papildomą informaciją ar paaškintų jau pateiktus duomenis. Šiuo atveju prašymo nagrinėjimo terminas skaičiuojamas nuo paskutinių dokumentų ar duomenų pateikimo.

5. Reguliuojamos rinkos licencija išduodama tik tuo atveju, jei Vertybinių popierių komisija, išnagrinėjusi visus reikiamus dokumentus, konstatuoja, kad licencijos išdavimo metu yra tenkinami šiame skirsnyje nustatyti pradiniai reguliuojamos rinkos veiklos reikalavimai.

6. Reguliuojamos rinkos operatorius privalo laikytis rinkos operatoriui keliamų organizacinių ir veiklos reikalavimų (įskaitant pradinius reikalavimus reguliuojamos rinkos licencijai gauti) ir užtikrinti, kad jo administruojama reguliuojama rinka laikytųsi kitų šiame skyriuje nustatytų reikalavimų.

7. Nepažeidžiant šio įstatymo 62 ir 63 straipsnių nuostatų, prekyba Lietuvos Respublikoje veikiančioje reguliuojamoje rinkoje vykdoma laikantis Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimų.

45 straipsnis. Atsisakymo išduoti reguliuojamos rinkos licenciją pagrindai

Vertybinių popierių komisija turi teisę atsisakyti išduoti reguliuojamos rinkos licenciją, jei:

1) reguliuojamos rinkos operatoriaus įstatai, steigimo sutartis, reguliuojamos rinkos taisyklės ar kiti pateikti dokumentai prieštarauja Lietuvos Respublikos įstatymams ar kitiems teisės aktams;

2) pateiktuose dokumentuose nurodyta neteisinga informacija;

3) pateikta reguliuojamos rinkos veiklos programa yra nepakankama, kad reguliuojama rinka tinkamai vykdytų savo funkcijas;

4) pretendento akcijų paketo turėtojai neatitinka šio įstatymo 50 straipsnyje nustatytų sąlygų;

5) reguliuojamos rinkos operatoriaus stebėtojų tarybos nariai, valdybos nariai ar vadovas nėra nepriekaištingos reputacijos, neturi Vertybinių popierių komisijos nustatytos kvalifikacijos ar darbo patirties finansų ir joms prilygintose institucijose.

46 straipsnis. Reguliuojamos rinkos licencijos galiojimo panaikinimo pagrindai

Vertybinių popierių komisija turi teisę panaikinti savo išduotos reguliuojamos rinkos licencijos galiojimą, jei reguliuojamos rinkos operatorius:

1) nepradeda naudotis licencijos suteikiamomis teisėmis per 12 mėnesių nuo licencijos išdavimo, savo noru atsisako licencijos arba paskutinius 6 mėnesius nesinaudoja licencijos suteikiamomis teisėmis;

2) gavo licenciją pateikęs tikrovės neatitinkančią informaciją arba pasinaudojęs kitais neteisėtais būdais ar priemonėmis;

3) nebeatitinka sąlygų, pagal kurias licencija buvo išduota;

- 4) šiurkščiai ir nuolat pažeidinėja šio įstatymo nuostatas;
- 5) kitais įstatymų nustatytais pagrindais.

47 straipsnis. Reguluojamos rinkos operatoriaus pareigos

1. Reguluojamos rinkos operatorius privalo:
 - 1) organizuoti prekybą finansinėmis priemonėmis, jų įtraukimą į prekybą reguliuojamoje rinkoje, kotiravimą, saugų ir veiksmingą sandorių sudarymą bei atsiskaitymus;
 - 2) skatinti sąžiningą prekybą finansinėmis priemonėmis ir siekti užkirsti kelią manipuliavimui rinka bei kitiems nesąžiningiems veiksams;
 - 3) skleisti informaciją, leidžiančią užtikrinti ikiprekybinio ir poprekybinio skaidrumo reikalavimų, taikomų reguliuojamai rinkai, laikymąsi;
 - 4) užtikrinti konfidencialios informacijos apsaugą ir vykdyti vidaus kontrolę.
2. Reguluojamos rinkos operatorius turi teisę verstis tik tokia veikla, kuri tiesiogiai susijusi su reguliuojamos rinkos licencijoje nurodyta veikla ir šiame įstatyme numatytais jos pareigomis.
3. Bendrovių, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, valdymo kodeksą rengia ir tvirtina reguliuojamos rinkos operatorius. Prieš tvirtindamas tokį kodeksą, reguliuojamos rinkos operatorius turi gauti Vertybinių popierių komisijos pritarimą.
4. Reguluojamos rinkos operatorius Vertybinių popierių komisijos nustatyta tvarka turi jai pranešti apie:
 - 1) finansinių priemonių įtraukimą ar išbraukimą iš prekybos reguliuojamoje rinkoje;
 - 2) reguliuojamos rinkos narių priėmimą ir pašalinimą.
5. Vertybinių popierių komisija nustato reguliuojamos rinkos operatoriaus minimalų nuosavo kapitalo dydį ir lėšų investavimo apribojimus.

48 straipsnis. Reguluojamos rinkos operatoriaus valdymas

1. Reguluojamos rinkos operatorius privalo turėti kolegialų valdymo organą – valdybą.
2. Vertybinių popierių komisijos atstovas turi teisę dalyvauti reguliuojamos rinkos operatoriaus valdymo organų posėdžiuose su patariamuoju balsu ir gauti posėdžio dalyviams pateikiamą medžiagą.

49 straipsnis. Reguluojamos rinkos operatoriaus vadovai

1. Reguluojamos rinkos operatoriaus vadovai turi būti nepriekaištingos reputacijos ir turėti pakankamą patirtį, kad būtų užtikrintas patikimas ir skaidrus reguliuojamos rinkos valdymas. Reguluojamos rinkos operatorius privalo suteikti Vertybinių popierių komisijai informaciją apie reguliuojamos rinkos operatoriaus vadovus, taip pat pranešti apie vėlesnius pateiktos informacijos pasikeitimus.
2. Vertybinių popierių komisija turi teisę prieštarauti reguliuojamos rinkos operatoriaus vadovų kandidatūroms, jei yra pagrindas manyti, kad siūlomos vadovų kandidatūros kelia grėsmę skaidriam ir patikimam reguliuojamos rinkos valdymui ir veiklai.
3. Preziumuojama, kad kol neįrodyta kitaip, licencijuotos reguliuojamos rinkos operatoriaus vadovai atitinka šio straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus.

50 straipsnis. Reikalavimai asmenims, darantiems didelę įtaką reguliuojamos rinkos valdymui

1. Asmenys, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai daro didelę įtaką reguliuojamos rinkos valdymui, turi būti tinkami einamoms pareigoms bei priskirtoms funkcijoms vykdyti, atsižvelgiant į jų reputaciją, išsilavinimą, žinias, patirtį ir kitas reikšmingas savybes, taip pat galimą įtaką reguliuojamos rinkos valdymui.
2. Reguluojamos rinkos operatorius privalo:
 - 1) pateikti Vertybinių popierių komisijai ir viešai paskelbti informaciją apie reguliuojamos rinkos ir rinkos operatoriaus akcininkus, taip pat informaciją apie kitus asmenis, darančius didelę įtaką reguliuojamos rinkos valdymui, įskaitant asmenų tapatybės ir suinteresuotumo daryti įtaką

atskleidimą;

2) pateikti Vertybinių popierių komisijai ir viešai paskelbti informaciją apie reguliuojamos rinkos akcininkų nuosavybės pasikeitimus, dėl kurių pasikeičia asmenys, darantys didelę įtaką reguliuojamos rinkos valdymui.

3. Vertybinių popierių komisija turi teisę prieštarauti planuojamiems asmenų, darančių didelę įtaką reguliuojamos rinkos ir (arba) rinkos operatoriaus valdymui, pasikeitimams, jei yra pagrindas manyti, kad tokie pasikeitimai kelia grėsmę skaidriam ir patikimam reguliuojamos rinkos valdymui.

51 straipsnis. Reguluojamos rinkos operatoriaus akcijų paketo įsigijimas

1. Reguluojamos rinkos operatoriaus akcijų paketas įsigijamas tokia pat tvarka, kokia šiame įstatyme nustatyta finansų maklerio įmonės akcijų paketui įsigyti.

2. Vertybinių popierių komisija neduoda sutikimo įsigyti ar padidinti reguliuojamos rinkos operatoriaus akcijų paketą, jei:

1) asmuo (juridinio asmens – vadovai ir kontroliuojantys asmenys) nėra nepriekaištingos reputacijos;

2) asmuo yra kito reguliuojamos rinkos operatoriaus, Vertybinių popierių komisijos ar Lietuvos centrinio vertybinių popierių depozitoriumo darbuotojas;

3) asmuo nepateikė informacijos apie savo veiklą ir finansinę padėtį;

4) juridinis asmuo nepateikė informacijos apie savo dalyvius;

5) asmuo nepateikė dokumentų, įrodančių, kad lėšos, skirtos akcijoms apmokėti, yra gautos teisėtai;

6) asmens finansinė padėtis nėra gera ir stabili;

7) davus sutikimą atsirastų toks glaudus ryšys, kuris būtų pagrindas atsisakyti išduoti reguliuojamos rinkos licenciją;

8) yra kitų pagrindų, keliančių pagrįstų abejonių, kad asmenys, ketinantys įsigyti arba padidinti reguliuojamos rinkos operatoriaus akcijų paketą, sugebės užtikrinti patikimą ir skaidrų reguliuojamos rinkos operatoriaus valdymą.

52 straipsnis. Reguluojamos rinkos operatoriui taikomi organizaciniai reikalavimai

Reguluojamos rinkos operatorius privalo turėti:

1) tinkamų priemonių ir procedūrų, skirtų nustatyti ir valdyti situacijas, galinčias sukelti neigiamų padarinių reguliuojamos rinkos veikimui ar jos dalyviams, taip pat interesų konfliktus tarp reguliuojamos rinkos, jos akcininkų ar rinkos operatoriaus ir patikimo reguliuojamos rinkos veikimo, ypač tais atvejais, kai tokie interesų konfliktai galėtų sukelti neigiamų pasekmių reguliuojamai rinkai vykdant savo funkcijas;

2) tinkamų priemonių valdyti riziką, kuri būdinga reguliuojamos rinkos veiklai, naudoti priemones ir sistemas veiklos rizikai nustatyti ir turėti veiksmingų priemonių potencialiai rizikai sumažinti;

3) priemonių, užtikrinančių sklandų sistemos techninių operacijų valdymą, įskaitant turėjimą efektyvių priemonių, skirtų iš anksto nenumatytiems sistemos funkcionavimo sutrikimams šalinti;

4) skaidrias ir neleidžiančias veikti savo nuožiūra taisykles ir procedūras, skirtas užtikrinti sąžiningą ir nuolatinę prekybą bei nustatyti objektyvius veiksmingo pavedimų vykdymo kriterijus;

5) veiksmingų priemonių arba reikiamus susitarimus, kurie palengvintų veiksmingą ir laiku atliekamą atsiskaitymą už sandorius, sudarytus reguliuojamos rinkos sistemose;

6) pakankamus finansinius išteklius, užtikrinančius tinkamą reguliuojamos rinkos veikimą, atsižvelgiant į šioje reguliuojamoje rinkoje sudaromų sandorių pobūdį ir apimtį, taip pat riziką, kuri būdinga reguliuojamos rinkos veiklai, pobūdį ir laipsnį.

ANTRASIS SKIRSNIS

PREKYBA REGULIUOJAMOJE RINKOJE. SKAIDRUMO REIKALAVIMAI

53 straipsnis. Reguluojamos rinkos taisyklės ir jų bei kitų teisės aktuose nustatytų pareigų laikymosi užtikrinimas

1. Reguluojama rinka privalo turėti objektyviais kriterijais pagrįstas aiškias, skaidrias ir nediskriminacines taisykles, jas rengia ir tvirtina reguluojamos rinkos operatorius. Prieš tvirtindamas šias taisykles, reguluojamos rinkos operatorius privalo jas suderinti su Vertybinių popierių komisija. Reguluojamos rinkos taisyklės gali sudaryti vienas dokumentas arba keletas atskirų dokumentų.

2. Reguluojama rinka privalo priimti ir įgyvendinti veiksmingas priemones ir procedūras, skirtas nuolat stebėti, kaip reguluojamos rinkos nariai laikosi reguluojamos rinkos taisyklių. Reguluojama rinka privalo stebėti savo narių sudaromus sandorius reguluojamos rinkos prekybos sistemoje, siekiant nustatyti galimus reguluojamos rinkos taisyklių pažeidimus, neįprastas prekybos sąlygas arba piktnaudžiavimo rinka požymių turintį elgesį.

3. Reguluojamos rinkos operatorius privalo pranešti apie šiurkščius reguluojamos rinkos taisyklių pažeidimus, neįprastas prekybos sąlygas arba piktnaudžiavimo rinka požymių turintį elgesį Vertybinių popierių komisijai. Be to, reguluojamos rinkos operatorius privalo nedelsdamas perduoti Vertybinių popierių komisijai visą turimą informaciją, susijusią su galimais reguluojamos rinkos taisyklių pažeidimais, taip pat bendradarbiauti tiriant ir persekiojant piktnaudžiavimo rinka atvejus.

54 straipsnis. Finansinių priemonių įtraukimas į prekybą reguliuojamoje rinkoje

1. Finansinės priemonės gali būti įtrauktos į prekybą reguliuojamoje rinkoje pagal taisykles, reglamentuojančias finansinių priemonių įtraukimą į prekybą reguliuojamoje rinkoje.

2. Šios taisyklės turi užtikrinti, kad į prekybą reguliuojamoje rinkoje įtraukiami perleidžiamieji vertybiniai popieriai būtų be perleidimo apribojimų, ir nustatyti:

1) finansinių priemonių įtraukimo į prekybą reguliuojamoje rinkoje ir išbraukimo iš jos sąlygas, tvarką ir terminus;

2) finansinių priemonių įtraukimo į prekybą reguliuojamoje rinkoje ir metinės kotiravimo įmokos dydžius.

3. Emitentas, kurio finansinės priemonės įtrauktos į prekybą reguliuojamoje rinkoje, reguluojamos rinkos operatoriaus nustatyta tvarka ir laiku turi pateikti jam šiame ir kituose įstatymuose numatytą informaciją.

4. Reguluojama rinka privalo nustatyti ir taikyti veiksmingas priemones, leidžiančias patikrinti, ar į prekybą reguliuojamoje rinkoje įtrauktų perleidžiamųjų vertybinių popierių emitentai laikosi Vertybinių popierių įstatyme nustatytų pradinio, periodinio ir einamojo informacijos atskleidimo reikalavimų.

5. Reguluojama rinka privalo turėti priemonių, palengvinančių galimybę reguluojamos rinkos nariams gauti pagal Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimus viešai skelbiamą informaciją.

6. Reguluojama rinka privalo turėti priemonių, leidžiančių nuolat stebėti, ar į prekybą reguliuojamoje rinkoje įtraukta finansinė priemonė atitinka konkrečiam finansinių priemonių tipui nustatytus įtraukimo reikalavimus.

7. Perleidžiamieji vertybiniai popieriai, kurie buvo įtraukti į prekybą reguliuojamoje rinkoje, gali būti papildomai įtraukiami į prekybą kitose reguliuojamose rinkose, neatsižvelgiant į tai, ar yra šių vertybinių popierių emitento sutikimas dėl tokio įtraukimo, su sąlyga, kad laikomasi kituose teisės aktuose nustatytų perleidžiamųjų vertybinių popierių įtraukimo į prekybą reguliuojamoje rinkoje reikalavimų. Reguluojama rinka privalo informuoti vertybinių popierių emitentą, kad jo išleista vertybiniais popieriais prekiaujama šioje reguliuojamoje rinkoje. Emitentas neturi pareigos tiesiogiai pateikti reguliuojamai rinkai šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytą informaciją, jei vertybiniai popieriai buvo įtraukti į prekybą šioje reguliuojamoje rinkoje be jų emitento sutikimo.

8. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai įgyvendinami laikantis 2006 m. rugpjūčio 10 d. Europos Komisijos reglamento (EB) Nr. 1287/2006 nustatytų taisyklių.

55 straipsnis. Prekybos finansinėmis priemonėmis sustabdymas ir nutraukimas

1. Nepažeidžiant šio įstatymo 72 straipsnio 1 dalies 11 punkte nustatytos Vertybinių popierių komisijos teisės reikalauti sustabdyti arba nutraukti prekybą finansine priemone, reguliuojamos rinkos operatorius turi teisę sustabdyti arba nutraukti prekybą finansine priemone jo administruojamoje reguliuojamoje rinkoje, jei finansinė priemonė nebetenkina reguliuojamos rinkos taisyklėse nustatytų reikalavimų, išskyrus atvejus, kai prekybos sustabdymas arba nutraukimas galėtų padaryti didelės žalos investuotojų interesams arba sklandžiam rinkos veikimui.

2. Reguliuojamos rinkos operatorius, kuris sustabdo ar nutraukia prekybą finansine priemone toje reguliuojamoje rinkoje, privalo šį sprendimą paskelbti viešai ir perduoti su šiuo sprendimu susijusią informaciją Vertybinių popierių komisijai, o ši – apie tai panešti kitų valstybių narių priežiūros institucijoms.

3. Šio straipsnio 2 dalis neužkerta kelio reguliuojamos rinkos operatoriui tiesiogiai pranešti kitų reguliuojamų rinkų operatoriams apie prekybos finansine priemone sustabdymą ar nutraukimą.

4. Jei Vertybinių popierių komisija reikalauja sustabdyti ar nutraukti prekybą finansine priemone vienoje ar kelyse reguliuojamose rinkose, toks Vertybinių popierių komisijos sprendimas turi būti nedelsiant viešai paskelbtas ir apie tai pranešta kitų valstybių narių priežiūros institucijoms.

5. Vertybinių popierių komisija, gavusi kitos valstybės narės priežiūros institucijos pranešimą apie prekybos finansine priemone tos valstybės narės reguliuojamoje rinkoje sustabdymą ar nutraukimą, priima sprendimą sustabdyti ar nutraukti prekybą šia finansine priemone Lietuvos Respublikoje veikiančioje reguliuojamoje rinkoje ir Vertybinių popierių komisijos prižiūrimoje daugiašalėje prekybos sistemoje, išskyrus atvejus, kai tai galėtų padaryti didelės žalos investuotojų interesams arba sklandžiam rinkos veikimui.

56 straipsnis. Narystė reguliuojamoje rinkoje

1. Narystę reguliuojamoje rinkoje ir prieigą prie jos reglamentuoja taisyklės.

2. Šios taisyklės turi nustatyti:

1) reikalavimus reguliuojamos rinkos nariams;

2) teisės dalyvauti reguliuojamos rinkos prekyboje suteikimo, sustabdymo, pašalinimo iš narių tvarką ir sąlygas;

3) reguliuojamos rinkos narių pareigas, kylančias iš reguliuojamos rinkos įsteigimo ir valdymo, rinkoje sudaromų sandorių; profesinių standartų, taikomų toje rinkoje veikiančių finansų maklerio įmonių ir kredito įstaigų personalui; reikalavimų, taikomų kitiems reguliuojamos rinkos dalyviams, nurodytiems šio straipsnio 3 dalyje; tarpuskaitos ir atsiskaitymų už sandorius, sudarytus toje reguliuojamoje rinkoje;

4) atsakomybę už pareigų nevykdymą;

5) reguliuojamos rinkos narių teises;

6) metinės nario įmokos dydį.

3. Reguliuojamos rinkos nariais turi teisę tapti finansų maklerio įmonės, kredito įstaigos ir kiti asmenys, kurie:

1) yra tinkami ir pasirengę;

2) turi pakankamai sugebėjimų ir yra kompetentingi dalyvauti prekyboje;

3) turi tinkamą organizacinę struktūrą;

4) turi pakankamus išteklius savo vykdomoms funkcijoms užtikrinti, atsižvelgiant į finansinio pobūdžio priemones ir procedūras, kurias reguliuojama rinka yra nustačiusi siekiant užtikrinti tinkamą atsiskaitymą už sudarytus sandorius;

5) turi teisę Lietuvos Respublikoje teikti investicines paslaugas, numatytas šio įstatymo 3 straipsnio 13 dalies 2 ar 3 punkte.

4. Reguliuojamos rinkos nariai neprivalo vienas kito atžvilgiu laikytis šio įstatymo 22, 24 ir 25 straipsniuose nustatytų pareigų dėl toje reguliuojamoje rinkoje sudaromų sandorių. Tačiau reguliuojamos rinkos nariai laikosi šio įstatymo 22, 24 ir 25 straipsniuose nustatytų reikalavimų savo klientų atžvilgiu, kai, veikdami savo klientų vardu, vykdo jų pavedimus toje reguliuojamoje rinkoje.

5. Narystę reguliuojamoje rinkoje ir prieigą prie jos reglamentuojančios taisyklės turi

numatyti galimybę finansų maklerio įmonėms ir kredito įstaigoms tapti tiesioginiais ar nutolusiais reguliuojamos rinkos nariais.

6. Kitoje valstybėje narėje veikianti reguliuojama rinka turi teisę Lietuvos Respublikoje imtis priemonių, palengvinančių Lietuvos Respublikoje įsteigtų subjektų tapimą tos reguliuojamos rinkos nutolusiais nariais ir (arba) prekybą toje reguliuojamoje rinkoje.

7. Šio straipsnio 6 dalyje nustatyta teisė gali būti įgyvendinama po to, kai kitos valstybės narės priežiūros institucija perduoda Vertybinių popierių komisijai informaciją apie toje valstybėje narėje veikiančios reguliuojamos rinkos ketinimą imtis atitinkamų priemonių Lietuvos Respublikoje.

8. Lietuvos Respublikoje veikianti reguliuojama rinka, nepažeisdama kitos valstybės narės teisės aktų reikalavimų, turi teisę imtis priemonių, palengvinančių toje valstybėje narėje įsteigtų subjektų tapimą reguliuojamos rinkos nariais ir (arba) prekybą joje.

9. Norėdama pasinaudoti šio straipsnio 8 dalyje numatyta teise, reguliuojama rinka turi perduoti Vertybinių popierių komisijai pranešimą ir nurodyti valstybę narę, kurioje ketina imtis šio straipsnio 8 dalyje nurodytų priemonių. Gavusi tokį pranešimą, Vertybinių popierių komisija ne vėliau kaip per vieną mėnesį perduoda pranešime pateiktą informaciją valstybės narės, kurioje ketinama imtis atitinkamų priemonių, priežiūros institucijai. Esant kitos valstybės narės priežiūros institucijos prašymui, Vertybinių popierių komisija perduoda jai informaciją apie reguliuojamos rinkos narius.

10. Reguliuojamos rinkos operatorius turi teisę gauti informaciją apie reguliuojamos rinkos narių finansinę ir ūkinę veiklą, tikrinti, kaip reguliuojamos rinkos nariai laikosi rinkos operatoriaus nustatytų reikalavimų, ir taikyti reguliuojamos rinkos taisyklėse numatytas sankcijas už nustatytų reikalavimų nesilaikymą.

11. Lietuvos Respublikoje veikiančios reguliuojamos rinkos operatorius privalo Vertybinių popierių komisijos nustatyta tvarka teikti informaciją apie savo administruojamos reguliuojamos rinkos narius.

57 straipsnis. Prekyba finansinėmis priemonėmis reguliuojamoje rinkoje

1. Prekyba finansinėmis priemonėmis reguliuojamoje rinkoje vyksta pagal taisykles.
2. Šios taisyklės turi užtikrinti, kad prekyba finansinėmis priemonėmis reguliuojamoje rinkoje vyktų sąžiningai, sklandžiai ir veiksmingai, taip pat nustatyti:
 - 1) prekybos finansinėmis priemonėmis reguliuojamoje rinkoje tvarką;
 - 2) reguliuojamos rinkos prekybos organizavimo laiką;
 - 3) finansinių priemonių ir (ar) išvestinių finansinių priemonių kainos nustatymo tvarką;
 - 4) atsiskaitymo sąlygas;
 - 5) reguliuojamoje rinkoje sudaromų sandorių rūšis;
 - 6) skelbimo apie kainas ir prekybos mastą tvarką;
 - 7) ginčų, kylančių dėl reguliuojamoje rinkoje sudaromų sandorių, sprendimo būdus;
 - 8) įmokų už reguliuojamos rinkos sandorius dydžius.

58 straipsnis. Ikiprekybinės informacijos atskleidimo reikalavimai, taikomi reguliuojamoms rinkoms

1. Reguliuojama rinka privalo viešai skelbti apie joje teikiamus siūlymus sudaryti sandorius dėl akcijų, įtrauktų į prekybą toje reguliuojamoje rinkoje. Reguliuojama rinka privalo nuolatos per visą prekybos valandų laiką įprastomis komercinėmis sąlygomis nurodyti bendrą pavedimą ir su jais susijusių akcijų skaičių pagal kiekvieną kainos lygį, nurodydama penkis geriausius paklausos ir pasiūlos kainos lygius.

2. Reguliuojama rinka turi teisę įprastomis komercinėmis sąlygomis ir lygiais pagrindais suteikti finansų maklerio įmonėms, kurios šio įstatymo 33 straipsnio nustatyta tvarka privalo skelbti kotiruotes, galimybę naudotis priemonėmis, kurias reguliuojama rinka naudoja viešai paskelbti šio straipsnio 1 dalyje nurodytai informacijai.

3. Vertybinių popierių komisija, atsižvelgdama į reguliuojamos rinkos modelį ir (arba)

teikiamų pavedimų rūši ir dydį, turi teisę atleisti reguliuojamą rinką nuo pareigos viešai paskelbti šio straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją. Vertybinių popierių komisija turi teisę atleisti nuo šio straipsnio 1 dalyje nustatytos pareigos ir tuomet, kai pavedimai, palyginti su tai akcijai ar tam akcijų tipui įprastu rinkos dydžiu, yra dideli.

4. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai įgyvendinami laikantis 2006 m. rugpjūčio 10 d. Europos Komisijos reglamento (EB) Nr. 1287/2006 nustatytų taisyklių.

59 straipsnis. Poprekybinės informacijos atskleidimo reikalavimai, taikomi reguliuojamoms rinkoms

1. Reguluojama rinka privalo viešai skelbti joje sudarytų sandorių dėl akcijų, įtrauktų į prekybą toje reguliuojamoje rinkoje, kainą, sandorio dydį ir sandorio sudarymo laiką. Duomenys apie sudarytus sandorius turi būti viešai skelbiami įprastomis komercinėmis sąlygomis ir kuo mažiau nuo realaus laiko nutolusiu laiku.

2. Reguluojama rinka turi teisę įprastomis komercinėmis sąlygomis ir lygiais pagrindais suteikti finansų maklerio įmonėms, kurios šio įstatymo 33 straipsnio nustatyta tvarka privalo skelbti įsipareigojimą sudaryti sandorį sukeliančias kotiruotes, galimybę naudotis priemonėmis, kurias reguliuojama rinka naudoja viešai paskelbti šio straipsnio 1 dalyje nurodytai informacijai.

3. Vertybinių popierių komisija, atsižvelgdama į reguliuojamoje rinkoje sudaromų sandorių rūši ir dydį, turi teisę leisti atidėti šio straipsnio 1 dalyje nurodytos informacijos paskelbimą. Vertybinių popierių komisija turi teisę leisti atidėti informacijos paskelbimą bent jau dėl sandorių, kurie yra dideli, palyginti su konkrečiai akcijai ar akcijų tipui įprastu rinkos dydžiu. Reguluojama rinka turi gauti išankstinį Vertybinių popierių komisijos sutikimą dėl priemonių, kurias ketinama naudoti atidedant informacijos paskelbimą, o informacija apie šias priemones turi būti iš anksto atskleista rinkos dalyviams ir kitiems investuotojams.

4. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai įgyvendinami laikantis 2006 m. rugpjūčio 10 d. Europos Komisijos reglamento (EB) Nr. 1287/2006 nustatytų taisyklių.

60 straipsnis. Reguluojamos rinkos susitarimai su pagrindine sutarties šalimi ir tarpuskaitys bei atsiskaitymų sistemomis

1. Reguluojama rinka turi teisę sudaryti susitarimus su kitoje valstybėje narėje veikiančia pagrindine sutarties šalimi ar tarpuskaitys namais ir atsiskaitymų sistema, kai tokio susitarimo tikslas yra sudaryti sąlygas tarpuskaitys ir atsiskaitymams dėl kai kurių ar visų sandorių, kuriuos rinkos dalyviai sudaro reguliuojamos rinkos prekybos sistemoje.

2. Vertybinių popierių komisija negali prieštarauti, kad Lietuvos Respublikoje veikianti reguliuojama rinka naudotųsi kitoje valstybėje narėje veikiančia pagrindine sutarties šalimi, tarpuskaitys namais ir (arba) atsiskaitymo sistemomis, išskyrus atvejus, jei tai akivaizdžiai būtina siekiant užtikrinti sklandų reguliuojamos rinkos veikimą, atsižvelgiant į šio įstatymo 42 straipsnio 2 dalies nuostatas.

3. Siekdama išvengti nereikalingo priežiūros dubliavimosi, Vertybinių popierių komisija atsižvelgia į tarpuskaitys ir atsiskaitymo sistemų priežiūrą, kurią vykdo valstybių narių centriniai bankai ar kitos priežiūros institucijos, vykdančios tarpuskaitys ir atsiskaitymo sistemų priežiūrą.

61 straipsnis. Reguluojamų rinkų sąrašas

Vertybinių popierių komisija sudaro Lietuvos Respublikoje veikiančių reguliuojamų rinkų sąrašą ir persiunčia jį kitoms valstybėms narėms ir Europos Komisijai. Apie visus šio sąrašo pasikeitimus Vertybinių popierių komisija praneša kitoms valstybėms narėms ir Europos Komisijai. Visų Europos Sąjungos reguliuojamų rinkų sąrašą sudaro, atnaujinama ir ne rečiau kaip kartą per metus skelbia Europos Komisija Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje. Europos Sąjungos reguliuojamų rinkų sąrašas taip pat skelbiamas Europos Komisijos interneto tinklalapyje, kuris atnaujinamas kiekvieną kartą po to, kai valstybė narė praneša apie savo reguliuojamų rinkų sąrašo pasikeitimus.

IV SKYRIUS

DRAUDIMAS PIKTNAUDŽIAUTI FINANSINIŲ PRIEMONIŲ RINKA

62 straipsnis. Draudimas naudotis viešai neatskleista informacija prekiaujant finansinėmis priemonėmis

1. Asmenims, kurie viešai neatskleistą informaciją turi dėl to, kad yra emitento administracijos darbuotojai, valdymo ar priežiūros organų nariai ar tokia informacija jiems yra prieinama dėl jų tarnybinės padėties, profesijos, pareigų arba dėl buvimo emitento akcininku, ar dėl to, kad ją gavo nusikalstamu būdu, draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai bandyti sudaryti ar sudaryti savo ar trečiojo asmens sąskaita sandorius dėl finansinių priemonių, su kuriomis informacija susijusi, kol ji bus viešai atskleista. Jeigu nurodytas asmuo yra juridinis asmuo, atitinkamas draudimas taip pat taikomas fiziniams asmenims, dalyvaujantiems priimančioms sprendimus dėl sandorių to juridinio asmens sąskaita sudarymo.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims taip pat draudžiama:

1) tiesiogiai ar netiesiogiai perduoti viešai neatskleistą informaciją kitam asmeniui, išskyrus atvejus, kai informacija atskleidžiama įprastai vykdant tarnybinę, profesinę veiklą arba pareigas;

2) remiantis viešai neatskleista informacija rekomenduoti, paskatinti ar pasiūlyti kitam asmeniui sudaryti sandorį dėl finansinių priemonių, su kuriomis viešai neatskleista informacija yra susijusi.

3. Draudimai, nustatyti šiame straipsnyje, taip pat taikomi kiekvienam viešai neatskleistą informaciją turinčiam asmeniui, kuris žino ar turi žinoti, kad ta informacija nėra viešai atskleista. Šio straipsnio 1 dalyje nustatyti draudimai netaikomi sandorių, sudarytų iki viešai neatskleistos informacijos sužinojimo, vykdymui.

4. Emitento vadovai ir su jais glaudžiai susiję asmenys, kurių sąrašą nustato Vertybinių popierių komisija, šios nustatyta tvarka ir terminais turi pranešti apie sandorius, kuriuos jie sudarė savo sąskaita dėl jų vadovaujamo emitento vertybinių popierių ir dėl išvestinių ar kitų su tais vertybiniais popieriais susietų finansinių priemonių. Šiuose pranešimuose turi būti nurodoma sandorių rūšis, skaičius, datos, perleistų ar įsigytų finansinių priemonių rūšis ir skaičius, sandorių suma, atsiskaitymo forma ir kiti Vertybinių popierių komisijos reikalaujami duomenys. Šioje dalyje nurodyta informacija skelbiama visuomenei Vertybinių popierių komisijos nustatyta tvarka.

5. Emitentas ar emitento vardu ar sąskaita veikiantis asmuo, kuris, atlikdamas įprastines tarnybines, profesines ar kitas pareigas, viešai neatskleistą informaciją atskleidžia bet kuriam trečiajam asmeniui, turi tuo pačiu metu (jei atskleidimas iš anksto neapgalvotas – tuoj pat po atskleidimo) veiksmingai paskelbti visą šią informaciją visuomenei. Šis reikalavimas netaikomas, jei informaciją sužinojęs asmuo privalo laikytis konfidencialumo pareigos, atsirandančios iš teisės aktų, įmonės įstatų ar sutarties. Emitentai ar asmenys, veikiantys emitentų vardu ar jų sąskaita, Vertybinių popierių komisijos nustatyta tvarka turi jai pranešti duomenis (įskaitant asmens kodus) apie asmenis, turinčius teisę sužinoti viešai neatskleistą informaciją darbo sutarčių ar kitokiais pagrindais, ir apie asmenis, susijusius su emitentu.

6. Finansų maklerio įmonė ar kredito įstaiga, tarpininkaudama sudarant sandorį ir pagrįstai įtardama, kad sandoris vyktų pažeidžiant šio straipsnio 1, 2 ar 3 dalyje arba 63 straipsnyje nustatytus draudimus, turi nedelsdama apie tai pranešti Vertybinių popierių komisijai.

7. Šiame straipsnyje ir 63 straipsnyje numatyti draudimai netaikomi Lietuvos Respublikos, kitos Europos Sąjungos valstybės narės, Lietuvos banko, Europos centrinių bankų sistemos ar kitos panašias funkcijas vykdančios institucijos, ar pagal jų pavedimą veikiančio asmens operacijoms pinigų politikos, valiutos kurso reguliavimo, valstybės skolos ir rezervų tvarkymo politikos srityje.

8. Šiame straipsnyje ir 63 straipsnyje numatyti draudimai netaikomi savų akcijų supirkimui ar kainų stabilizavimui, jeigu jis vykdomas teisės aktų nustatyta tvarka.

9. Šiame straipsnyje ir 63 straipsnyje numatyti draudimai ir reikalavimai finansinių priemonių, kuriomis prekiaujama Lietuvos Respublikoje esančiose ar veikiančiose reguliuojamose rinkose (arba dėl kurių įtraukimo į tokias rinkas yra kreiptasi), atžvilgiu taikomi tiek veiksmams, atliktiems Lietuvos Respublikos teritorijoje, tiek už jos ribų. Šiame straipsnyje ir 63 straipsnyje

numatyti draudimai ir reikalavimai finansinių priemonių, kuriomis prekiaujama Europos Sąjungos valstybių narių reguliuojamose rinkose (arba dėl kurių įtraukimo į tokias rinkas yra kreiptasi), atžvilgiu taikomi veiksmai, atliktiems Lietuvos Respublikos teritorijoje, net jei atitinkamas sandoris yra sudarytas už tokios rinkos ribų.

10. Šiame straipsnyje numatyti draudimai taikomi ir finansinėms priemonėms, kuriomis nėra prekiaujama šio straipsnio 9 dalyje numatytose rinkose, jeigu šių priemonių vertė yra susieta su 9 dalyje numatytomis finansinėmis priemonėmis.

63 straipsnis. Draudimas manipuluoti rinka

1. Visiems asmenims draudžiama:

1) sudaryti sandorius ar duoti pavedimus pirkti ar parduoti, jei tai sudaro ar gali sudaryti tikrovės neatitinkantį ar klaidinantį įspūdį apie finansinių priemonių pasiūlą, paklausą ar kainą arba jei taip asmuo ar kartu veikiantys asmenys palaiko neįprastą ar dirbtinę vienos ar keleto finansinių priemonių kainą. Šiame punkte nurodytas draudimas netaikomas, jei sandorį sudaręs ar pavedimą davęs asmuo įrodo, kad jis turi teisėtą pagrindą taip elgtis ir kad atitinkami sandoriai ar pavedimai atitinka įprastą reguliuojamos rinkos praktiką, patvirtintą priežiūros institucijos;

2) sudaryti sandorius ar duoti pavedimus pasitelkus fiktyvias priemones ar kitokios apgaulės ar gudravimo būdu;

3) skleisti per visuomenės informavimo priemones (įskaitant internetą) ar kitais būdais informaciją (įskaitant gandų ir neteisingų ar klaidinančių naujienų sklaidimą), kuri sudaro ar gali sudaryti tikrovės neatitinkantį ar klaidinantį įspūdį apie finansines priemones, jei tai padaręs asmuo žinojo ar turėjo žinoti, kad informacija neatitiko tikrovės ar buvo klaidinanti. Jeigu tokią informaciją atskleidžia profesinę veiklą vykdantys žurnalistai, tokia veika turi būti vertinama atsižvelgiant į jų veiklą reguliuojančias teisės normas, išskyrus atvejus, kai jie tiesiogiai ar netiesiogiai gauna asmeninės naudos ar pajamų iš tokios informacijos atskleidimo.

2. Šio straipsnio 1 dalyje uždrausti veiksmai pasireiškia tokiomis formomis:

1) asmens ar kelių kartu veikiančių asmenų elgesys, kuriuo siekiama dominuoti formuojant finansinių priemonių pasiūlą ar paklausą, taip tiesiogiai ar netiesiogiai užfiksuojant pirkimo ar pardavimo kainą ar sukuriant kitas nesažiningas prekybos sąlygas;

2) finansinių priemonių pirkimas ar pardavimas prieš pat prekybos dienos pabaigą, taip klaidinant investuotojus, atsižvelgiančius į finansinių priemonių prekybos pabaigos kainą;

3) naudojimasis galimybe kartais ar nuolat reikšti nuomonę per visuomenės informavimo priemones, pateikiant savo nuomonę apie finansines priemones (ar netiesiogiai apie jų emitentą), jei anksčiau tas asmuo yra sudaręs sandorį ar pateikęs pavedimą dėl tų finansinių priemonių, dėl ko jis gali gauti naudos iš savo nuomonės dėl kainos pareiškimo, jei tuo pat metu nėra tinkamai ir veiksmingai atskleidžiama informacija apie tokį interesų konfliktą;

4) kitomis formomis, kurių tipinį sąrašą nustato Vertybinių popierių komisija.

3. Viešam platinimui ar visuomenei skirtus tyrimus apie finansines priemones ar jų emitentus ar kitą informaciją, kuria rekomenduojama ar siūloma investavimo strategija, rengiantys ar platinantys asmenys turi užtikrinti, kad tokia informacija yra sąžiningai pateikiama, ir viešai atskleisti savo interesus, nurodyti interesų konfliktus, susijusius su finansinėmis priemonėmis, su kuriomis susijusi ta informacija.

4. Siekdama užtikrinti, kad būtų laikomasi šiame straipsnyje ir šio įstatymo 62 straipsnyje nustatytų reikalavimų, Vertybinių popierių komisija imasi priemonių, leidžiančių užtikrinti tinkamą visuomenės informavimą (įskaitant bet kurios žinomos informacijos viešą paskelbimą).

5. Informaciją, kuri gali labai paveikti finansinių priemonių rinką, viešosios informacijos platintojai turi platinti laikydamiesi sąžiningumo ir skaidrumo principų.

V SKYRIUS FINANSINIŲ PRIEMONIŲ APSKAITA

64 straipsnis. Finansinių priemonių apskaitos pagrindai

1. Finansinės priemonės fiksuojamos įrašais asmeninėse finansinių priemonių sąskaitose, tvarkomose Finansinių priemonių ir jų apyvartos apskaitos taisyklių nustatyta tvarka. Šias taisykles parengia Centrinis depozitoriumas ir patvirtina Vertybinių popierių komisija. Asmeninės sąskaitos atidaromos finansinių priemonių savininkų vardu, išskyrus šio straipsnio 2, 3, 4 ir 5 dalyse nustatytas išimtis.

2. Įkeistų finansinių priemonių sąskaitos gali būti atidaromos įkaito turėtojo vardu, nurodant ir finansinių priemonių savininką. Įkeistų finansinių priemonių įrašymas į įkaito turėtojo vardu atidarytą sąskaitą yra laikomas jų perdavimu įkaito turėtojui.

3. Užsienio valstybėse registruotų sąskaitų tvarkytojų klientų sąskaitos gali būti atidaromos sąskaitų tvarkytojų vardu, nurodant, kad jie veikia kaip sąskaitų tvarkytojai ir sąskaita yra atidaryta klientų naudai. Užsienio sąskaitų tvarkytojai, kurių vardu yra atidarytos tokios sąskaitos, Vertybinių popierių komisijos ar Lietuvos centrinio vertybinių popierių depozitoriumo reikalavimu privalo nurodyti klientus, kurių naudai yra įgytos finansinės priemonės.

4. Finansinės priemonės, įkeičiamos Europos centriniam bankui ar kitos valstybės narės centriniam bankui, gali būti fiksuojamos įrašais Lietuvos banko vardu Centriname depozitoriume atidarytose sąskaitose, nurodant įkaito turėtoją ir finansinių priemonių savininką. Įrašai šiose sąskaitose daromi pagal Lietuvos banko nurodymus.

5. Finansinės priemonės, perduodamos Europos centrinio banko ar kitos valstybės narės centrinio banko nuosavybėn pagal atpirkimo ar kitus sandorius, gali būti fiksuojamos įrašais Lietuvos banko vardu Centriname depozitoriume atidarytose sąskaitose, nurodant Europos centrinį banką ar valstybės narės centrinį banką kaip finansinių priemonių turėtoją. Įrašai šiose sąskaitose daromi pagal Lietuvos banko nurodymus.

65 straipsnis. Finansinių priemonių sąskaitų tvarkymas

1. Finansinių priemonių asmenines sąskaitas turi teisę atidaryti ir tvarkyti finansų maklerio įmonės, licencijuotos kredito įstaigos ir Centrinis depozitoriumas.

2. Atidarydamas savo išleistų finansinių priemonių sąskaitą, keisdamas ar papildymas įrašus, emitentas privalo pateikti dokumentus Finansinių priemonių ir jų apyvartos apskaitos taisyklėse nustatytais terminais ir tvarka.

3. Prieš pradėdant pirminę finansinių priemonių apyvartą, emitentas privalo su sąskaitų tvarkytoju sudaryti sutartį dėl finansinių priemonių asmeninių sąskaitų tvarkymo. Centrinis depozitoriumas praneša Vertybinių popierių komisijai šios nustatyta tvarka apie emitentų įgaliotus sąskaitų tvarkytojus. Emitento įgaliotas sąskaitų tvarkytojas privalo atidaryti emitento išleistų finansinių priemonių asmenines sąskaitas kiekvienam savininkui, kuris nėra raštu pareiškęs emitentui, kad perduoda sąskaitos tvarkymą kitam sąskaitų tvarkytojui.

4. Emitentas turi teisę bet kada pareikalauti, kad sąskaitų tvarkytojai pateiktų jo išleistų vardinių finansinių priemonių savininkų ir asmenų, kurių vardu atidarytos finansinių priemonių sąskaitos, sąrašus. Ši teisė įgyvendinama pateikiant paklausimą Centriniam depozitoriumui, kuris emitento pasirinkimu pateikia sąskaitų tvarkytojų sąrašą arba finansinių priemonių savininkų sąrašą. Prieš kiekvieną eilinį visuotinį akcininkų susirinkimą sąskaitų tvarkytojų sąrašas emitento prašymu pateikiamas nemokamai. Finansinių priemonių savininkų ir asmenų, kurių vardu atidarytos finansinių priemonių sąskaitos sąskaitų tvarkytojų apskaitoje, sąrašus sąskaitų tvarkytojai Centriniam depozitoriumui pateikia jo nustatyta tvarka.

5. Sąskaitų tvarkytojo vardu tvarkyti finansinių priemonių sąskaitas ir keisti jų turinį turi teisę tik raštu įgalioti jo darbuotojai. Tokių asmenų sąrašą kiekvienas sąskaitų tvarkytojas turi pateikti Centriniam depozitoriumui. Sąskaitų tvarkytojas privalo nepertraukiamai užtikrinti savininko teisę disponuoti finansinėmis priemonėmis.

6. Sąskaitų tvarkytojo vadovai ir darbuotojai privalo užtikrinti informacijos, kurią jie sužinojo tvarkydami sąskaitas, konfidencialumą, išskyrus atvejus, kai pagal įstatymus jie yra įpareigoti suteikti tokią informaciją.

66 straipsnis. Pranešimai apie sąskaitos būklę

Sąskaitų tvarkytojas finansinių priemonių savininkui privalo sutartyje su finansinių priemonių savininku nustatyta tvarka, būdu ir periodiškumu pranešti apie bet kokią pasikeitimą jo sąskaitoje. Pasibaigus kalendoriniams metams, sąskaitų tvarkytojai sutartyje numatytu būdu ir tvarka privalo pateikti ataskaitą apie finansinių priemonių sąskaitos būklę paskutinės praėjusių metų dienos pabaigoje.

67 straipsnis. Centrinis depozitoriumas

1. Centrinis depozitoriumas yra akcinė bendrovė, veikianti pagal šį įstatymą ir savo įstatus.
2. Centrinio depozitoriumo akcininkais gali būti tik Lietuvos Respublika, Lietuvos bankas ar Lietuvos Respublikoje, kitoje valstybėje narėje ar valstybėje, kuri yra pradėjusi oficialias derybas dėl narystės Europos Sąjungoje, licencijuotos kredito įstaigos, finansų maklerio įmonės, draudimo įmonės, investicinės kintamojo kapitalo bendrovės ir investicinių fondų valdymo įmonės, pensijų fondų valdymo įmonės, reguliuojamos rinkos operatoriai, centriniai depozitoriumai bei pagrindinės sutarties šalys. Centrinis depozitoriumas gali išleisti tik paprastasias vardines akcijas.
3. Centrinio depozitoriumo stebėtojų tarybos nariai, valdybos nariai ar vadovas turi būti nepriekiaštingos reputacijos, turėti Vertybinių popierių komisijos nustatytą kvalifikaciją ar darbo patirtį finansų ir joms prilygintose institucijose.

68 straipsnis. Centrinio depozitoriumo teisės ir pareigos

1. Centrinis depozitoriumas privalo:
 - 1) rengti ir teikti Vertybinių popierių komisijai tvirtinti Finansinių priemonių ir jų apyvartos apskaitos taisykles;
 - 2) rengti ir tvirtinti finansinių priemonių ir jų apyvartos apskaitos dokumentus, išsamiai nustatančius atskiras taisyklėse numatytas procedūras, taip pat kitus dokumentus, reglamentuojančius finansinių priemonių ir jų apyvartos apskaitą;
 - 3) atidaryti sąskaitų tvarkytojų bei asmenines finansinių priemonių sąskaitas ir jas tvarkyti;
 - 4) užtikrinti, kad vykdant sandorius dėl finansinių priemonių šios finansinės priemonės būtų laiku pervestos iš vieno sąskaitų tvarkytojo finansinių priemonių sąskaitos į kito sąskaitų tvarkytojo finansinių priemonių sąskaitą;
 - 5) kontroliuoti, kad išleistų į apyvartą kiekvienos emisijos finansinių priemonių skaičius atitiktų faktiškai cirkuliuojančių šių finansinių priemonių skaičių;
 - 6) rengti ir diegti priemones, užtikrinančias finansinių priemonių apskaitos sistemos vientisumą ir saugumą;
 - 7) kontroliuoti, kaip sąskaitų tvarkytojai laikosi finansinių priemonių apskaitos taisyklių ir kitų dokumentų nuostatų, reglamentuojančių finansinių priemonių ir jų apyvartos apskaitą;
 - 8) kaupti, apdoroti ir platinti informaciją apie finansinių priemonių apskaitą, rengti ir konsultuoti finansinių priemonių apskaitos specialistus;
 - 9) išduoti sąskaitų tvarkytojams išrašus apie jų finansinių priemonių sąskaitos būklę;
 - 10) užtikrinti konfidencialios informacijos apsaugą ir vykdyti vidaus kontrolę;
 - 11) teikti Vertybinių popierių komisijai pasiūlymus finansinių priemonių apskaitos klausimais ir pateikti jai ataskaitą, kaip per metus buvo tobulinama apskaita ir kokios iškilo pagrindinės problemos;
 - 12) nemokamai teikti Lietuvos bankui ir Vertybinių popierių komisijai jų funkcijoms vykdyti reikalingą informaciją.
2. Centrinis depozitoriumas turi teisę:
 - 1) aptarnauti tarpuskaitą ir piniginius atsiskaitymus už finansinių priemonių sandorius;
 - 2) iš sąskaitų tvarkytojų, kuriems iškelta bankroto byla, perimti finansinių priemonių apskaitos tvarkymą;
 - 3) teikti emitentams ir sąskaitų tvarkytojams kitas su finansinių priemonių ir jų apyvartos apskaita bei atsiskaitymais susijusias paslaugas.
3. Vertybinių popierių komisijos atstovas su patariamuoju balsu turi teisę dalyvauti Centrinio depozitoriumo valdymo organų posėdžiuose ir gauti posėdžio dalyviams teikiamą

medžiaga.

4. Centrinio depozitoriumo dokumentai finansinių priemonių ir jų apyvartos apskaitos, jos saugumo reikalavimų užtikrinimo klausimais yra privalomi visiems sąskaitų tvarkytojams.

5. Centrinio depozitoriumo nustatyti bendrai ir standartizuotai taikomi sąskaitų tvarkytojų stojamųjų ir metų įmokų, ketvirčio sąskaitų tvarkymo įmokų ir operacijų įmokų už apskaitos įrašus dydžiai turi būti suderinti su Vertybinių popierių komisija.

VI SKYRIUS FINANSINIŲ PRIEMONIŲ RINKŲ PRIEŽIŪRA

PIRMASIS SKIRSNIS VERTYBINIŲ POPIERIŲ KOMISIJOS TEISINIS STATUSAS

69 straipsnis. Vertybinių popierių komisija – finansinių priemonių rinkų priežiūros institucija

1. Finansinių priemonių rinkas reguliuoja ir prižiūri Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisija (toliau – Vertybinių popierių komisija).

2. Vertybinių popierių komisija yra juridinis asmuo, turi antspaudą su Lietuvos valstybės herbu ir sąskaitą banke.

3. Vertybinių popierių komisiją steigia ir likviduoja Seimas Vyriausybės teikimu.

70 straipsnis. Vertybinių popierių komisijos sudėtis ir sudarymo tvarka

1. Vertybinių popierių komisija susideda iš pirmininko ir 4 narių. Juos 5 metams skiria Seimas Respublikos Prezidento teikimu.

2. Tas pats asmuo Vertybinių popierių komisijos nariu gali būti išrinktas ne daugiau kaip 2 kadencijas iš eilės. Vertybinių popierių komisijos pirmininkas iš narių skiria savo pavaduotojus. Vertybinių popierių komisijos pirmininkas ir nariai privalo būti Lietuvos Respublikos piliečiai.

3. Pasibaigus įgaliojimų laikui, Vertybinių popierių komisijos nariai savo pareigas eina tol, kol bus paskirti nauji nariai.

4. Vertybinių popierių komisijos nariai atleidžiami prieš terminą tik šiais atvejais:

1) savo noru;

2) jei netenka Lietuvos Respublikos pilietybės;

3) dėl sveikatos būklės (jei negali dirbti ne mažiau kaip 3 mėnesius iš eilės);

4) įsiteisėjus teismo nuosprendžiui, kuriuo nuteisiama už tyčinį nusikaltimą, nusikalstamą veiką valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams, valstybės paslapties atskleidimą, valstybės paslapties praradimą, tarnybos paslapties atskleidimą ar korupcinio pobūdžio nusikaltimą veiką, kaip apibrėžta Korupcijos prevencijos įstatyme;

5) už šiurkštų šio įstatymo nuostatų dėl prekybos finansinėmis priemonėmis apribojimų, taikomų Vertybinių popierių komisijos nariams ir administracijos darbuotojams, pažeidimą.

5. Vertybinių popierių komisijos narį atleisti prieš terminą Seimui siūlo Respublikos Prezidentas. Į atleistų prieš terminą Vertybinių popierių komisijos narių vietas Seimas Respublikos Prezidento teikimu 5 metams skiria kitus asmenis.

6. Vertybinių popierių komisijos nariui neleidžiama verstis veikla, nesuderinama su valstybės tarnyba.

7. Vertybinių popierių komisijos narių darbo apmokėjimą reglamentuoja Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymas. Vertybinių popierių komisijos nariams Darbo kodeksas taikomas tiek, kiek jų statuso nereglamentuoja kiti įstatymai. Vertybinių popierių komisijos pirmininkas ir nariai gali būti skatinami vienkartinėmis piniginėmis išmokomis, neviršijant darbo užmokesčiui skirtų lėšų. Vertybinių popierių komisijos pirmininkas ir nariai skatinami šiais atvejais:

1) už labai gerą darbą kalendoriniais metais;

2) atlikus vienkartinę ypach svarbią užduotį;

- 3) įstatymo nustatytų švenčių progomis;
- 4) gyvenimo ir darbo metų jubiliejinių sukakčių progomis.

8. Sprendimą dėl Vertybinių popierių komisijos nario skatinimo priima Vertybinių popierių komisijos pirmininkas. Sprendimą dėl Vertybinių popierių komisijos pirmininko skatinimo priima Vertybinių popierių komisijos nariai kolegialiai. Kiekvienu atveju, nurodytu šio straipsnio 7 dalyje, vienkartinė piniginė išmoka gali būti skiriama ne daugiau kaip kartą per metus ir negali viršyti 100 procentų nustatytos pareiginės algos.

71 straipsnis. Vertybinių popierių komisijos uždaviniai ir funkcijos

1. Vertybinių popierių komisijos uždaviniai yra:
 - 1) prižiūrėti, kaip laikomasi sąžiningos prekybos taisyklių finansinių priemonių apyvartoje;
 - 2) imtis priemonių, užtikrinančių veiksmingą finansinių priemonių rinkų veikimą ir investuotojų apsaugą;
 - 3) teikti pasiūlymus dėl valstybės ekonominės politikos, skatinančios finansinių priemonių rinkų plėtrą, formavimo;
 - 4) skleisti informaciją apie finansinių priemonių rinkų veikimo principus;
 - 5) imtis kitų priemonių šiam įstatymui ir kitiems teisės aktams, susijusiems su finansinių priemonių rinka, įgyvendinti.
2. Įgyvendindama šio straipsnio 1 dalyje nustatytus uždavinius, Vertybinių popierių komisija vykdo šias funkcijas:
 - 1) rengia, tvirtina, keičia ir pripažįsta negaliojančiomis taisykles, reglamentuojančias reguliuojamų rinkų, finansų maklerio įmonių, finansų patarėjo įmonių ir maklerių licencijavimą ir veiklą, finansinių priemonių apyvartą;
 - 2) teikia išaiškinimus ir rekomendacijas finansinių priemonių apyvartos klausimais;
 - 3) reguliuojamoms rinkoms, finansų maklerio įmonėms, makleriams išduoda licencijas ar panaikina jų galiojimą;
 - 4) stebi, analizuoja, tikrina ir kitaip prižiūri finansų maklerio įmonių, reguliuojamų rinkų ir jų narių, Centrinio depozitoriumo bei sąskaitų tvarkytojų veiklą;
 - 5) taiko šiame ir kituose Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatytas sankcijas asmenims, pažeidusiems šį įstatymą ir Vertybinių popierių komisijos nutarimus;
 - 6) spausdina ar dalyvauja spausdinant leidinius apie finansinių priemonių rinkų veikimą ir reguliavimą;
 - 7) rengia egzaminus ir atestacijas finansų maklerių žinioms ir kompetencijai įvertinti;
 - 8) bendradarbiauja su finansų maklerio įmonių asociacijomis;
 - 9) sudaro susitarimus su kitų valstybių atitinkamomis institucijomis dėl bendradarbiavimo ir keitimosi informacija;
 - 10) bendradarbiauja ir keičiasi reikalinga informacija su kitų valstybių atitinkamomis institucijomis;
 - 11) bendradarbiauja ir keičiasi informacija su kredito įstaigų, draudimo įmonių ir draudimo įmonių tarpininkų, taip pat kitomis finansų įstaigų priežiūrą vykdančiomis institucijomis;
 - 12) paskiria savo atstovą į Finansų įstaigų bei draudimo įmonių veiklos reglamentavimo ir priežiūros koordinavimo komisiją;
 - 13) vykdo kitas šiame ir kituose Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatytas funkcijas.
3. Vertybinių popierių komisija privalo rengti ir pateikti visuomenei ir Seimui metų darbo ataskaitą. Joje turi būti apibūdinta ir finansinių priemonių rinkų plėtra bei pagrindiniai ataskaitinio laikotarpio įvykiai.
4. Vertybinių popierių komisijos veiksmai ar neveikimas gali būti skundžiami Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

72 straipsnis. Vertybinių popierių komisijos teisės įgyvendinant jai pavestas funkcijas

1. Vertybinių popierių komisija, įgyvendindama jai pavestas funkcijas, turi teisę:
 - 1) nemokamai gauti dokumentus, jų kopijas, kitus duomenis bei informaciją iš tikrinamų

subjektų, taip pat valstybės institucijų bei registru ar analogiškas funkcijas vykdančių subjektų;

2) reikalauti, kad asmenys pateiktų bet kurią kitą turimą informaciją, o esant poreikiui gauti papildomą informaciją – tokius asmenis iškviesti ir gauti jų paaiškinimus;

3) vykdyti tyrimus ir patikrinimus vietoje, jų metu pasitelkti auditorius ir ekspertus;

4) samdyti atitinkamų sričių specialistus, ekspertus (auditorius, buhalterius, teisininkus, informacinių technologijų specialistus ir kt.) pateikti nuomonę, išvadą, įvertinimą ar atlikti atitinkamos kvalifikacijos, žinių ar patirties reikalaujančius veiksmus;

5) gauti telefoninių pokalbių įrašus ir duomenų perdavimo išsklotines;

6) reikalauti nutraukti bet kokią veiklą, kuri pažeidžia šio įstatymo ar jį detalizuojančių teisės aktų nuostatas;

7) kreiptis į teismą dėl uždraudimo atlikti operacijas su turtu arba dėl arešto turtui uždėjimo;

8) reikalauti, kad asmenys laikinai nutrauktų vertimąsi profesine veikla;

9) reikalauti, kad finansų maklerio įmonių ir reguliuojamų rinkų operatorių auditoriai pateiktų informaciją dėl šių subjektų audito;

10) imtis kitų priemonių, užtikrinančių, kad finansų maklerio įmonės ir reguliuojamos rinkos nuolat laikytųsi šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų;

11) reikalauti sustabdyti arba nutraukti prekybą konkrečia finansine priemone reguliuojamoje rinkoje arba kitose prekybos vietose;

12) perduoti tyrimo metu surinktą medžiagą ir kitą informaciją teisėsaugos institucijoms;

13) kreiptis į teismą dėl viešojo intereso gynimo, atstovaudama investuotojų interesams;

14) viešai atskleisti rinkos ar jos dalyvių interesų apsaugai reikalingą informaciją.

2. Šio straipsnio 1 dalyje numatytais teisėmis Vertybinių popierių komisija naudojasi:

1) tiesiogiai;

2) bendradarbiaudama su kitomis priežiūros institucijomis;

3) pasitelkdama kitus asmenis tam tikriems veiksams atlikti;

4) pasitelkdama teisėsaugos institucijas.

3. Šio straipsnio nuostatos licencijuotoms kredito įstaigoms taikomos *mutatis mutandis*.

73 straipsnis. Vertybinių popierių komisijos darbo organizavimas

1. Vertybinių popierių komisijos darbui vadovauja pirmininkas, o kai jo nėra, – pirmininko pavaduotojas.

2. Vertybinių popierių komisijos pirmininkas:

1) užtikrina, kad būtų reguliariai šaukiami Vertybinių popierių komisijos posėdžiai, nustato kiekviename posėdyje nagrinėtinus klausimus, teikia Vertybinių popierių komisijos veiklos ataskaitas, tarp posėdžių duoda Vertybinių popierių komisijos nariams pavedimus ir tikrina, kaip jie vykdomi;

2) pasirašo Vertybinių popierių komisijos sprendimus (nutarimus);

3) tvirtina administracijos struktūrą ir etatus, neviršydamas Seimo nustatyto didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų pareigybių skaičiaus ir metinio darbo apmokėjimo fondo;

4) vadovauja administracijai, jei nėra įgaliojės tai daryti administracijos darbuotojo.

3. Kiekvienas Vertybinių popierių komisijos narys yra atsakingas už jam pavestą veiklos sritį ir dalyvauja svarstant bei priimant sprendimus (nutarimus) visais Vertybinių popierių komisijos kompetencijai priklausančiais klausimais. Jei Vertybinių popierių komisijos posėdyje sprendžiamas klausimas, susijęs su nario privačiais interesais, keliančiais viešųjų ir privačių interesų konfliktą, narys apie tai raštu praneša prieš svarstymą ir neturi teisės dalyvauti svarstant ir priimant sprendimą (nutarimą).

4. Vertybinių popierių komisija organizuoja viešus ir uždarus posėdžius. Uždaruose posėdžiuose svarstomi klausimai, susiję su rinkos dalyvių padarytais šio įstatymo ir kitų teisės aktų pažeidimais arba konfidencialia informacija. Kiti klausimai svarstomi viešuose posėdžiuose.

5. Vertybinių popierių komisijos posėdis gali įvykti, jeigu jame dalyvauja ne mažiau kaip 3 Vertybinių popierių komisijos nariai.

6. Vertybinių popierių komisijos sprendimas priimamas paprasta posėdžio dalyvių balsų

dauguma, o nutarimas dėl teisės aktų priėmimo, keitimo ar pripažinimo negaliojančiu laikomas priimtu, jeigu už jį balsuoja ne mažiau kaip 3 nariai.

7. Vertybinių popierių komisijos nariai turi lygias sprendžiamojo balso teises. Vertybinių popierių komisijos narys neturi teisės atsisakyti balsuoti arba susilaikyti. Jei narių balsai pasiskirsto po lygiai, lemia posėdžio pirmininko balsas. Vertybinių popierių komisijos sprendimai (nutarimai) priimami vardiniu balsavimu, jeigu to reikalauja bent vienas Vertybinių popierių komisijos narys. Vertybinių popierių komisijos sprendimai (nutarimai) ir jų motyvai skelbiami viešai. Vertybinių popierių komisijos pritaikytos poveikio priemonės ar sankcijos skelbiamos viešai ne vėliau kaip per 3 darbo dienas, išskyrus atvejus, kai toks paskelbimas padarytų žalos rinkai ar padarytų neproporcingos žalos suinteresuotiems asmenims.

74 straipsnis. Įgaliojimų perdavimas

Vertybinių popierių komisija gali priimti sprendimą įgalioti Vertybinių popierių komisijos narį ar administracijos darbuotoją atlikti bet kurią savo funkciją, išskyrus teisės aktų priėmimą, pakeitimą ar panaikinimą, licencijų išdavimą ar jų galiojimo panaikinimą ir šiame įstatyme numatytų sankcijų taikymą.

75 straipsnis. Apribojimai prekiauti finansinėmis priemonėmis Vertybinių popierių komisijos nariams ir administracijos darbuotojams

1. Siekiant išvengti interesų konfliktų, Vertybinių popierių komisijos nariams ir administracijos darbuotojams bei jų sutuoktiniams ir sugyventiniams draudžiama finansines priemones, kuriomis prekiaujama Lietuvos Respublikoje veikiančioje reguliuojamoje rinkoje, perleisti anksčiau nei praėjus 6 mėnesiams nuo jų įsigijimo.

2. Šio straipsnio 1 dalyje numatytas draudimas netaikomas:

- 1) paveldėtoms finansinėms priemonėms;
- 2) finansinėms priemonėms, dėl kurių yra pateiktas oficialus pasiūlymas;
- 3) finansinėms priemonėms, perduotoms valdyti portfelio valdytojui;
- 4) Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar Lietuvos banko finansinėms priemonėms.

76 straipsnis. Vertybinių popierių komisijos narių ir administracijos darbuotojų bei kitų asmenų pareiga neatskleisti konfidencialios informacijos

1. Esami ir buvę Vertybinių popierių komisijos nariai ir administracijos darbuotojai neturi teisės patys pasinaudoti konfidencialia informacija, įgyta jų darbo Vertybinių popierių komisijoje metu, ar skleisti ją kitiems asmenims. Šis draudimas taikomas ir auditoriams, ekspertams bei kitiems asmenims, atlikusiems Vertybinių popierių komisijos pavedimus, bei asmenims, įstatymų nustatytais atvejais turintiems teisę gauti iš Vertybinių popierių komisijos konfidencialią informaciją.

2. Šio straipsnio 1 dalyje uždraustu konfidencialios informacijos atskleidimu nėra laikomas:

- 1) informacijos apie finansų maklerio įmones ir licencijuotas kredito įstaigas pateikimas tokia apibendrinta forma, kad negali būti nustatyta konkretaus asmens tapatybė;
- 2) informacijos perdavimas baudžiamajai bylai tirti ar nagrinėti įstatymų nustatyta tvarka;
- 3) informacijos perdavimas civilinėse bylose finansų maklerio įmonės ar kredito įstaigos bankroto ar priverstinio likvidavimo atveju;
- 4) informacijos perdavimas šio įstatymo 82 straipsnyje nustatyta tvarka.

77 straipsnis. Vertybinių popierių komisijos finansavimas

Vertybinių popierių komisija finansuojama iš valstybės biudžeto.

ANTRASIS SKIRSNIS

VERTYBINIŲ POPIERIŲ KOMISIJOS BENDRADARBIAVIMAS SU KITOMIS PRIEŽIŪROS INSTITUCIJOMIS

78 straipsnis. Vertybinių popierių komisijos bendradarbiavimas su kitų valstybių narių priežiūros institucijomis

1. Vertybinių popierių komisija, įgyvendindama šiame ir kituose įstatymuose jai pavestas funkcijas, bendradarbiauja su kitų valstybių narių priežiūros institucijomis. Bendradarbiavimas apima keitimasi informacija, dalyvavimą atliekant tyrimus ar patikrinimus arba kitų priežiūros funkcijų vykdymą bet kurios iš priežiūros institucijų iniciatyva.

2. Jei kitoje valstybėje narėje veikianti reguliuojama rinka Lietuvos Respublikoje imasi priemonių, palengvinančių Lietuvos Respublikoje įsteigtų subjektų tapimą tos reguliuojamos rinkos nutolusiais nariais ir (arba) prekybą toje reguliuojamoje rinkoje, dėl kurių tos reguliuojamos rinkos veikla tampa svarbi užtikrinant sklandų Lietuvos finansinių priemonių rinkų funkcionavimą ir investuotojų apsaugą, Vertybinių popierių komisija sudaro susitarimą dėl bendradarbiavimo ir keitimosi informacija su tos reguliuojamos rinkos priežiūros institucija.

3. Jei Lietuvos Respublikoje veikianti reguliuojama rinka kitoje valstybėje narėje imasi priemonių, palengvinančių toje valstybėje narėje įsteigtų subjektų tapimą šios reguliuojamos rinkos nutolusiais nariais ir (arba) prekybą šioje reguliuojamoje rinkoje, šio straipsnio 2 dalies nuostatos taikomos *mutatis mutandis*.

4. Vertybinių popierių komisija bendradarbiauja ir teikia kitokią pagalbą kitų valstybių narių priežiūros institucijoms net ir tais atvejais, kai tiriamas elgesys nėra laikomas teisės aktų pažeidimu Lietuvos Respublikoje.

5. Jei yra pagrindas įtarti, kad asmenų, kurių priežiūra nėra priskirta Vertybinių popierių komisijai, veiksmai ar neveikimas kitoje valstybėje narėje pažeidžia kitos valstybės narės teisės aktų reikalavimus, Vertybinių popierių komisija apie tai praneša atitinkamos valstybės narės priežiūros institucijai.

6. Jei kitos valstybės narės priežiūros institucija informuoja Vertybinių popierių komisiją apie jos prižiūrimų asmenų galimus pažeidimus kitoje valstybėje narėje, Vertybinių popierių komisija nedelsdama imasi atitinkamų veiksmų ir apie tai praneša pranešimą pateikusiai priežiūros institucijai.

7. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai licencijuotoms kredito įstaigoms taikomi *mutatis mutandis*.

79 straipsnis. Bendradarbiavimas vykdant priežiūrą, atliekant tyrimus ir patikrinimus vietoje

1. Vertybinių popierių komisija, vykdydama priežiūros funkcijas ir atlikdama tyrimus bei patikrinimus vietoje, bendradarbiauja su kitų valstybių narių priežiūros institucijomis. Šiuo tikslu Vertybinių popierių komisija turi teisę kreiptis į kitų valstybių narių priežiūros institucijas su prašymu suteikti informaciją ar kitokio pobūdžio pagalbą.

2. Jei kitoje valstybėje narėje įsteigta finansų maklerio įmonė yra Lietuvos Respublikoje veikiančios reguliuojamos rinkos nutolęs narys, Vertybinių popierių komisija turi teisę įgyvendinti reguliuojamos rinkos priežiūros funkcijas tiesiogiai kreipdamasi į finansų maklerio įmonę. Tokiu atveju įmonės priežiūros institucija turi būti informuojama apie tai, kokių veiksmų buvo imtasi dėl nutolusio reguliuojamos rinkos nario.

3. Kitos valstybės narės priežiūros institucija turi teisę kreiptis į Vertybinių popierių komisiją dėl bendradarbiavimo ir, gavusi jos sutikimą, pati atlikti tyrimą ar patikrinimą, taip pat prašyti, kad tyrimą ar patikrinimą atliktų Vertybinių popierių komisija arba jį atlikti pavestų auditoriams ar ekspertams. Tyrimai ir patikrinimai atliekami šio įstatymo nustatyta tvarka.

4. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai licencijuotoms kredito įstaigoms taikomi *mutatis mutandis*.

80 straipsnis. Keitimasis informacija

1. Vertybinių popierių komisija, vykdydama šiame įstatyme jai pavestas funkcijas, keičiasi informacija su kitų valstybių narių priežiūros institucijomis.

2. Vertybinių popierių komisija, perduodama informaciją kitos valstybės narės priežiūros

institucijai, turi teisę reikalauti, kad suteikta informacija nebūtų perduodama tretiesiems asmenims be išankstinio Vertybinių popierių komisijos sutikimo. Toks apribojimas turi būti numatytas informacijos perdavimo metu. Vertybinių popierių komisija, duodama sutikimą perduoti informaciją tretiesiems asmenims, privalo nurodyti, kokiais tikslais gali būti naudojama perduota informacija.

3. Vertybinių popierių komisija turi teisę iš kitų valstybių narių ar trečiųjų šalių priežiūros institucijų gautą informaciją perduoti Lietuvos Respublikos institucijoms, vykdančioms kredito įstaigų, draudimo įmonių ir kitų finansų įstaigų priežiūrą. Informaciją gavusios Lietuvos Respublikos institucijos gali perduoti šią informaciją kitiems fiziniams ar juridiniams asmenims tik turėdamos išankstinį kitos valstybės narės ar užsienio valstybės priežiūros institucijos sutikimą perduoti suteiktą informaciją ir tik jame nurodytais tikslais, nebent informacijos perdavimas nesant tokio sutikimo ar kitais tikslais nei nurodyti būtų pateisinamas atsižvelgiant į susiklosčiusias aplinkybes – pastaruoju atveju turi būti pranešama Vertybinių popierių komisijai, kuri nedelsdama apie tai informuoja pranešimą pateikusia kitos valstybės narės ar trečiosios šalies priežiūros instituciją.

4. Vertybinių popierių komisija ir kitos Lietuvos Respublikos institucijos, vykdančios kredito įstaigų, draudimo įmonių ar kitų finansų įstaigų priežiūrą, turi teisę naudoti šio straipsnio nustatyta tvarka gautą konfidencialią informaciją tik jų priežiūros funkcijoms vykdyti – tai yra:

1) tikrinti, ar prižiūrini subjektai tenkina sąlygas licencijai gauti, ir stebėti, kaip laikomasi organizacinių ir veiklos reikalavimų, ypatingą dėmesį skiriant kapitalo pakankamumo reikalavimams, valdymo ir apskaitos procedūroms bei vidaus kontrolės vykdymo priežiūrai;

2) stebėti, ar prekybos vietos veikia tinkamai;

3) taikyti poveikio priemones;

4) Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka nagrinėjant skundus dėl priežiūros institucijų priimtų sprendimų;

5) teisme nagrinėjant skundus dėl priežiūros institucijų priimtų sprendimų;

6) nagrinėjant investuotojų ginčus neteisminėse (alternatyviose) ginčų sprendimo institucijose.

5. Šio įstatymo 76 ir 82 straipsnių bei šio straipsnio nuostatos neužkerta kelio Vertybinių popierių komisijai perduoti konfidencialią informaciją Lietuvos bankui, Europos centrinių bankų sistemai ir Europos centriniam bankui, kiek tai reikalinga jų monetarinėms funkcijoms vykdyti, taip pat kitoms valstybės institucijoms, prižiūrinčioms mokėjimų ir atsiskaitymų sistemas, kiek tai reikalinga jų priežiūros funkcijoms vykdyti.

6. Šio straipsnio 5 dalyje nurodytos institucijos turi teisę perduoti konfidencialią informaciją Vertybinių popierių komisijai, jei informacija reikalinga šiame įstatyme numatytoms funkcijoms vykdyti.

7. Jei Vertybinių popierių komisija turi duomenų, kad Įstatymo 62 ar 63 straipsniuose uždrausti veiksmai yra atliekami ar buvo atlikti kitos Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje ar jie yra susiję su finansinėmis priemonėmis, kuriomis prekiaujama tokios valstybės reguliuojamoje rinkoje, ji apie tai praneša atitinkamai užsienio priežiūros institucijai.

81 straipsnis. Atsisakymas bendradarbiauti

1. Vertybinių popierių komisija turi teisę atsisakyti bendradarbiauti ar teikti pagalbą atliekant tyrimą, patikrinimą vietoje ar vykdant kitas priežiūros funkcijas, kaip tai numatyta šio įstatymo 79 straipsnyje, arba keisti informaciją, kaip tai numatyta šio įstatymo 80 straipsnyje, tik tuo atveju, jei:

1) toks tyrimas, patikrinimas vietoje, kitų priežiūros funkcijų vykdymas ar informacijos perdavimas galėtų neigiamai paveikti Lietuvos Respublikos suverenitetą, saugumą ar viešąją tvarką;

2) dėl tų pačių veiksmų ir tų pačių asmenų jau yra pradėtas teismo ar ikiteisminis procesas Lietuvos Respublikoje;

3) dėl tų pačių veiksmų ir tų pačių asmenų jau yra priimtas galutinis sprendimas Lietuvos Respublikoje.

2. Jei Vertybinių popierių komisija pasinaudoja šio straipsnio 1 dalyje numatyta teise, ji nedelsdama apie tai praneša prašymą suteikti informaciją ar kitokio pobūdžio pagalbą pateikusiai kitos valstybės narės priežiūros institucijai, nurodydama atsisakymo bendradarbiauti priežastis.

82 straipsnis. Keitimasis informacija su trečiųjų šalių priežiūros institucijomis

1. Vertybinių popierių komisija, įgyvendindama jai pavestas priežiūros funkcijas, turi teisę sudaryti bendradarbiavimo susitarimus dėl keitimosi informacija su trečiųjų šalių priežiūros institucijomis, jei perduodamai informacijai trečiojoje šalyje yra taikomi ne mažiau griežti konfidencialios informacijos saugojimo reikalavimai, nei numatyta šio įstatymo 76 straipsnyje. Asmens duomenys gali būti perduodami trečiosios šalies priežiūros institucijai tik laikantis Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo reikalavimų.

2. Vertybinių popierių komisija taip pat turi teisę priežiūros funkcijų vykdymo tikslais sudaryti bendradarbiavimo susitarimus dėl keitimosi informacija su subjektais iš trečiųjų šalių, jei perduodamai konfidencialiai informacijai yra taikomi ne mažiau griežti konfidencialios informacijos saugojimo reikalavimai, nei nustatyta šio įstatymo 76 straipsnyje. Susitarimai gali būti sudaromi su priežiūros institucijomis, taip pat fiziniaisiais ar juridiniais asmenimis, atsakingais už:

- 1) kredito įstaigų, kitų finansų įstaigų, draudimo įmonių ir finansų rinkų priežiūrą;
- 2) finansų maklerio įmonių likvidavimo ir bankroto bei kitų panašių procedūrų vykdymą;
- 3) teisės aktuose numatyto privalomo finansų maklerio įmonių, kredito įstaigų, kitų finansų įstaigų ir draudimo įmonių finansinės atskaitomybės audito atlikimą jiems vykdant priežiūros funkcijas arba investicijų draudimo sistemų administravimą jiems vykdant priežiūros funkcijas;
- 4) asmenų, dalyvaujančių finansų maklerio įmonių likvidavimo, bankroto ir kitose panašiose procedūrose, priežiūrą;
- 5) asmenų, atliekančių teisės aktuose numatytą privalomą draudimo įmonių, kredito įstaigų, finansų maklerio įmonių ir kitų finansų įstaigų finansinės atskaitomybės auditą, priežiūrą.

3. Jei trečiosios šalies priežiūros institucijos prašoma suteikti informaciją yra gauta iš kitos valstybės narės, ji gali būti perduota tik gavus išankstinę informaciją suteikusių priežiūros institucijos sutikimą ir tik jame nurodytais informacijos naudojimo tikslais.

4. Šio straipsnio 3 dalies nuostatos *mutatis mutandis* taikomos informacijai, gautai iš trečiųjų šalių priežiūros institucijų.

83 straipsnis. Santykiai su auditoriais

1. Auditorius, atlikdamas finansų maklerio įmonės auditą, privalo nedelsdamas raštu pranešti Vertybinių popierių komisijai apie aplinkybes ar faktus, kurie gali:

- 1) iš esmės pažeisti įstatymus ir kitus teisės aktus, kuriais nustatomos leidimų išdavimą reguliuojančios sąlygos ar kurie konkrečiai reglamentuoja finansų maklerio įmonių veiklą, arba
- 2) pakenkti finansų maklerio įmonei nenutrūkstamai vykdyti savo veiklą arba
- 3) sudaryti pagrindą atsisakyti pareikšti nuomonę apie finansinę atskaitomybę ar formuoti sąlyginę nuomonę.

2. Auditorius taip pat privalo pranešti Vertybinių popierių komisijai apie faktus ir aplinkybes, nurodytas šio straipsnio 1 dalies 1–3 punktuose, kurios paaiškėja atliekant įmonės, kurią sieja glaudūs ryšiai su finansų maklerio įmone, auditą.

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytas Vertybinių popierių komisijos informavimas nelaikomas teisės aktuose ar sutartyje numatyto draudimo atskleisti konfidencialią informaciją pažeidimu ir todėl nesukelia auditoriui jokių neigiamų pasekmių.

84 straipsnis. Investuotojų ginčų alternatyvus (neteisminis) sprendimas

1. Vertybinių popierių komisija skatina alternatyvų (neteisminį) investuotojų ir investicines paslaugas teikiančių įmonių ginčų veiksmingą sprendimą užtikrinančių subjektų steigimą ir veiklą.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti subjektai turi teisę tarpusavyje keisti informaciją ir duomenimis, įskaitant ir atvejus, kai ginčo sprendimas priklauso kelių valstybių narių jurisdikcijoms.

TREČIASIS SKIRSNIS FINANSINIŲ PRIEMONIŲ RINKŲ PRIEŽIŪRA

85 straipsnis. Vertybinių popierių komisijos teisės nagrinėjant finansinių priemonių rinkų veikimą reglamentuojančių norminių aktų pažeidimus

1. Vertybinių popierių komisija turi teisę organizuoti ir atlikti patikrinimus, kad nustatytų, ar laikomasi šio įstatymo ir jo pagrindu priimtų teisės aktų.

2. Atlikdami patikrinimą, Vertybinių popierių komisijos pareigūnai turi teisę:

1) gauti žodinius ar rašytinius asmenų, susijusių su tiriamais pažeidimais, paaiškinimus, reikalauti, kad šie asmenys atvyktų duoti paaiškinimų į patikrinimą atliekančio pareigūno tarnybinę patalpą;

2) pateikę tarnybinių pažymėjimą ir Vertybinių popierių komisijos ar jos įgalioto darbuotojo motyvuotą sprendimą, atlikti patikrinimą (reviziją), laisvai įeiti į finansų maklerio įmonių, kredito įstaigų, reguliuojamų rinkų operatorių, Centrinio depozitoriumo, emitentų bei kitų juridinių asmenų, susijusių su galimais pažeidimais, patalpas, tikrinti dokumentus, apskaitos registrus bei kitus patikrinimui reikalingus informacijos šaltinius ir pagal tikrinimo medžiagą iš ekspertizės įstaigų gauti išvadas;

3) išreikalauti padaryti apskaitos dokumentų, sutarčių, įsakymų, memorandumų bei kitų dokumentų, kuriuos Vertybinių popierių komisija laiko svarbiais tyrimui, kopijas;

4) laikinai paimti tikrinamų finansų maklerio įmonių, kredito įstaigų, reguliuojamų rinkų operatorių, Centrinio depozitoriumo, emitentų dokumentus, kurie gali būti panaudojami kaip pažeidimo įrodymai, palikdami motyvuotą sprendimą dėl dokumentų paėmimo bei paimtų dokumentų apyrašą;

5) pateikę Vertybinių popierių komisijos motyvuotą sprendimą, gauti iš banko įstaigų duomenis, pažymą ir dokumentų apie finansines operacijas, susijusias su tikrinamuoju objektu, kopijas;

6) gauti duomenis ir dokumentus arba jų nuorašus, susijusius su tikrinamu asmeniu, iš kitų ūkio subjektų, taip pat iš valstybės ir savivaldybės institucijų.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nustatytoms teisėms įgyvendinti Vertybinių popierių komisija gali pasitelkti policijos pareigūnus.

4. Vertybinių popierių komisija, turėdama pagrindą įtarti, kad buvo pažeistos šio įstatymo ar jo pagrindu priimtų Vertybinių popierių komisijos nutarimų nuostatos, turi teisę uždrausti arba ne ilgesniam kaip 10 darbo dienų terminui sustabdyti prekybą reguliuojamoje rinkoje ar finansinių priemonių įtraukimą į prekybą reguliuojamoje rinkoje. Vertybinių popierių komisijos sprendimu gali būti viešai paskelbiama apie tai, kad emitentas nevykdo savo įsipareigojimų, asmenims gali būti laikinai uždraudžiama vykdyti profesinę veiklą, susijusią su investicinių paslaugų teikimu, ar Vertybinių popierių komisijos prašymo pagrindu teismo (teisėjo) nutartimi laikinai areštuojamas asmenų turtas. Vertybinių popierių komisijos prašymus dėl turto areštavimo nagrinėja Vilniaus apygardos administracinis teismas.

5. Vertybinių popierių komisija gali prašyti, kad užsienio priežiūros institucijos atliktų reikalingus patikrinimus šių valstybių teritorijoje ir kad tokiuose patikrinimuose būtų leista dalyvauti Vertybinių popierių komisijos darbuotojams. Jei Europos Sąjungos valstybės narės priežiūros institucija laiku neatsako į prašymą dėl informacijos pateikimo arba atsisako pateikti informaciją, Vertybinių popierių komisija gali apie tai pranešti Europos vertybinių popierių reguliavimo institucijų komitetui.

86 straipsnis. Finansų maklerio įmonėms ir kredito įstaigoms taikomos poveikio priemonės

1. Vertybinių popierių komisija turi teisę taikyti finansų maklerio įmonėms šias poveikio priemones:

1) įspėti dėl veiklos trūkumų bei pažeidimų ir nustatyti jų pašalinimo terminus;

- 2) skirti administracines nuobaudas finansų maklerio įmonės darbuotojams ar šio įstatymo nustatytas baudas;
 - 3) panaikinti licencijos teikti vieną, kelias ar visas investicines paslaugas galiojimą;
 - 4) paskirti laikinąjį Vertybinių popierių komisijos atstovą veiklos priežiūrai.
2. Vertybinių popierių komisija turi teisę licencijuotoms kredito įstaigoms taikyti šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose nustatytas poveikio priemones.

87 straipsnis. Poveikio priemonių taikymo pagrindai ir tvarka

1. Šio įstatymo nustatytos poveikio priemonės gali būti taikomos esant bent vienam iš šių pagrindų:
 - 1) finansų maklerio įmonė pateikė Vertybinių popierių komisijai neteisingą informaciją;
 - 2) Vertybinių popierių komisijai nepateikta būtina priežiūrai vykdyti informacija ar dokumentai;
 - 3) nebetenkinamos sąlygos, kuriomis remiantis licencija buvo išduota;
 - 4) pažeisti Lietuvos Respublikos įstatymai ar kiti teisės aktai;
 - 5) finansų maklerio įmonė nesugeba įvykdyti prievolių pagal savo įsipareigojimus ar yra duomenų, kad nesugebės to padaryti ateityje.
2. Poveikio priemonė parenkama atsižvelgiant į pažeidimo, kurio pagrindu ji taikoma, turinį ir pažeidimo bei poveikio priemonės pasekmes įmonei ir finansų sistemos saugumui. Klausimas dėl poveikio priemonių taikymo svarstomas pranešus apie tai finansų maklerio įmonei ir sudarius jai galimybes pasiaiškinti. Įmonės atstovo neatvykimas į klausimo svarstymą ar paaiškinimų nepateikimas netrukdo priimti sprendimą dėl poveikio priemonių taikymo.
3. Sprendimas dėl poveikio priemonių taikymo gali būti priimtas, jei praėjo ne daugiau nei 2 metai nuo pažeidimo įvykdymo dienos, o esant tęstiniam pažeidimui, – nuo paskutinių veiksmų atlikimo dienos.
4. Šio straipsnio nuostatos licencijuotoms kredito įstaigoms taikomos *mutatis mutandis*.

88 straipsnis. Laikinasis atstovas veiklos priežiūrai

1. Neatidėliotinais atvejais, esant duomenų apie teisės aktų pažeidimą, siekdama išvengti grėsmės klientų finansinėms priemonėms ar lėšoms, perduotoms finansų maklerio įmonei, Vertybinių popierių komisija turi teisę paskirti laikinąjį atstovą finansų maklerio įmonės veiklos priežiūrai.
2. Finansų maklerio įmonės vadovai turi gauti laikinojo atstovo veiklos priežiūrai sutikimą dėl kiekvieno su įmonės veikla susijusio sprendimo.
3. Laikinasis atstovas atšaukiamas, kai:
 - 1) nustatoma, kad finansų maklerio įmonė gali patikimai veikti;
 - 2) finansų maklerio įmonei iškeliama bankroto byla.

89 straipsnis. Finansų maklerio įmonės reorganizavimas

Finansų maklerio įmonė gali būti reorganizuojama tik gavus išankstinį Vertybinių popierių komisijos pritarimą. Vertybinių popierių komisija turi teisę atsisakyti pritarti reorganizavimui tik tuo atveju, jeigu jis sukeltų grėsmę finansų maklerio įmonei klientų perduotoms finansinėms priemonėms ar lėšoms.

90 straipsnis. Finansų maklerio įmonės bankrotas

1. Finansų maklerio įmonės bankroto procedūra nagrinėjama tik teismo tvarka.
2. Vertybinių popierių komisija turi teisę pateikti teismui pareiškimą dėl bankroto bylos iškėlimo finansų maklerio įmonei.
3. Teismas, gavęs pareiškimą dėl bankroto bylos iškėlimo, privalo tą pačią dieną uždrausti įmonei disponuoti banko sąskaitomis ir finansinėmis priemonėmis.
4. Teismas ne vėliau kaip per 15 dienų nuo pareiškimo gavimo dienos priima nutartį iškelti bankroto bylą ar atsisakyti ją iškelti.

5. Finansų maklerio įmonės administratorius grąžina įmonės klientams priklausančias lėšas, esančias įmonėje arba finansų maklerio įmonės valdomose klientų sąskaitose kredito įstaigoje, ir įmonės klientų asmeninių finansinių priemonių sąskaitų tvarkymą perduoda kliento nurodytam sąskaitų tvarkytojui.

91 straipsnis. Vertybinių popierių komisijos įgaliojimai kitoje valstybėje narėje licencijuotų finansų maklerio įmonių filialams, įteigtiems Lietuvos Respublikoje

1. Vertybinių popierių komisija turi teisę reikalauti, kad finansų maklerio įmonė, įsteigusi filialą Lietuvos Respublikoje, reguliariai teiktų statistinius duomenis apie filialo veiklą Lietuvos Respublikoje.

2. Vykdydama šiame įstatyme nustatytas priežiūros funkcijas, Vertybinių popierių komisija turi teisę nurodyti finansų maklerio įmonės filialui pateikti visą informaciją, reikalingą įvertinti, ar filialas laikosi šio įstatymo 40 straipsnio pagrindu nustatytų reikalavimų filialų veiklai.

3. Šio straipsnio 2 dalyje numatyti Vertybinių popierių komisijos nurodymai negali būti griežtesni nei tie, kurie taikomi vykdant Lietuvos Respublikoje įsteigtų finansų maklerio įmonių priežiūrą.

4. Vertybinių popierių komisija prižiūri, kaip finansų maklerio įmonių filialai, įsteigti Lietuvos Respublikoje, laikosi šio įstatymo 22, 24, 25, 31, 33 ir 34 straipsnių bei jų pagrindu priimtų kitų teisės aktų reikalavimų. Šiuo tikslu Vertybinių popierių komisija turi teisę vykdyti filialo patikrinimus siekdama nustatyti, ar laikomasi šių reikalavimų, ir reikalauti ištaisyti nustatytus pažeidimus.

5. Kitoje valstybėje narėje licencijuotos finansų maklerio įmonės, įsteigusios filialą Lietuvos Respublikoje, priežiūros institucija, prieš tai (raštu) pranešusi Vertybinių popierių komisijai, turi teisę vykdyti įmonės filialo, įsteigto Lietuvos Respublikoje, patikrinimus.

6. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai licencijuotoms kredito įstaigoms taikomi *mutatis mutandis*.

92 straipsnis. Atsargumo priemonės, kurių gali imtis Vertybinių popierių komisija dėl kitoje valstybėje narėje licencijuotų finansų maklerio įmonių

1. Vertybinių popierių komisija, turėdama pagrindą įtarti, kad investicines paslaugas Lietuvos Respublikoje teikianti kitoje valstybėje narėje licencijuota finansų maklerio įmonė nesilaiko šiame įstatyme nustatytų reikalavimų, apie tai praneša finansų maklerio įmonės priežiūros institucijai.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti pranešimai teikiami, jei:

1) investicinės paslaugos Lietuvos Respublikoje teikiamos nestiegiant filialo;
2) investicinės paslaugos Lietuvos Respublikoje teikiamos įsteigus filialą, o filialą įsteigus finansų maklerio įmonė įtariama padariusi šiame įstatyme nustatytų reikalavimų, kurių laikymosi priežiūra nėra priskirta Vertybinių popierių komisijos kompetencijai, pažeidimų.

3. Jei nepaisydama finansų maklerio įmonės priežiūros institucijos pritaikytų poveikio priemonių arba dėl to, kad pritaikytos poveikio priemonės yra nepakankamos, finansų maklerio įmonė ir toliau nesilaiko šiame įstatyme nustatytų reikalavimų ir pažeidžia Lietuvos Respublikos investuotojų interesus arba kelia grėsmę sklandžiam finansinių priemonių rinkų funkcionavimui, Vertybinių popierių komisija, prieš tai pranešusi finansų maklerio įmonės priežiūros institucijai, turi teisę imtis visų reikalingų priemonių investuotojų interesams apsaugoti ir sklandžiam rinkų funkcionavimui užtikrinti. Vertybinių popierių komisija turi teisę imtis priemonių, užkertančių galimybę finansų maklerio įmonėms, pažeidžiančioms teisės aktų reikalavimus, sudaryti sandorius dėl finansinių priemonių Lietuvos Respublikoje. Apie priemones, kurių buvo imtasi, Vertybinių popierių komisija nedelsdama praneša Europos Komisijai.

4. Jei Vertybinių popierių komisija nustato, kad kitoje valstybėje narėje licencijuota finansų maklerio įmonė, veikdama per filialą Lietuvos Respublikoje, pažeidžia šiame įstatyme nustatytus reikalavimus, kurių priežiūrą vykdo Vertybinių popierių komisija, ji nurodo finansų maklerio

įmonei nutraukti teisės aktų reikalavimus pažeidžiančius veiksmus. Jei finansų maklerio įmonė ir toliau pažeidinėja teisės aktų reikalavimus, Vertybinių popierių komisija turi teisę imtis visų reikalingų poveikio priemonių daromiems pažeidimams nutraukti. Vertybinių popierių komisija praneša finansų maklerio įmonės priežiūros institucijai apie priemones, kurių buvo imtasi.

5. Jei nepaisydama Vertybinių popierių komisijos pritaiktų poveikio priemonių finansų maklerio įmonė toliau pažeidinėja Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus, Vertybinių popierių komisija turi teisę, prieš tai pranešusi finansų maklerio įmonės priežiūros institucijai, imtis poveikio priemonių užkirsti kelią daromiems pažeidimams arba taikyti teisės aktuose nustatytą atsakomybę ir, jei reikia, užkirsti kelią finansų maklerio įmonei sudaryti sandorius dėl finansinių priemonių Lietuvos Respublikoje. Apie priemones, kurių buvo imtasi, Vertybinių popierių komisija nedelsdama praneša Europos Komisijai.

6. Jei Vertybinių popierių komisija turi pagrindą įtarti, kad šiame įstatyme nustatytus reikalavimus pažeidžia kitoje valstybėje narėje veikiančią reguliuojamą rinką ar daugiašalę prekybos sistemą administruojantis rinkos operatorius ar finansų maklerio įmonė, kurie ėmėsi šio įstatymo nustatytų veiksmų Lietuvos Respublikoje, kuriais siekiama sudaryti galimybę Lietuvos Respublikoje įsteigtiems subjektams tapti jų administruojamos reguliuojamos rinkos ar daugiašalės prekybos sistemos nariais arba palengvinti prekybą joje, Vertybinių popierių komisija apie tai nedelsdama praneša reguliuojamos rinkos operatoriaus ar daugiašalės prekybos sistemos operatoriaus priežiūros institucijai. Jei nepaisydama buveinės priežiūros institucijos pritaiktų poveikio priemonių arba dėl to, kad pritaikytos poveikio priemonės yra nepakankamos, reguliuojamos rinkos ar daugiašalės prekybos sistemos operatorius ir toliau pažeidinėja Lietuvos Respublikos investuotojų interesus ar kelia grėsmę sklandžiam finansinių priemonių rinkų funkcionavimui, Vertybinių popierių komisija, pranešusi buveinės priežiūros institucijai, turi teisę imtis visų reikalingų priemonių investuotojų interesams apsaugoti ir sklandžiam rinkų funkcionavimui užtikrinti. Vertybinių popierių komisija turi teisę neleisti reguliuojamos rinkos ar daugiašalės prekybos sistemos operatoriui imtis veiksmų Lietuvos Respublikoje, kuriais siekiama sudaryti galimybę Lietuvos Respublikoje įsteigtiems subjektams tapti tos reguliuojamos rinkos ar daugiašalės prekybos sistemos nariais arba palengvinti prekybą joje. Apie priemones, kurių buvo imtasi, Vertybinių popierių komisija nedelsdama praneša Europos Komisijai.

7. Visos poveikio priemonės, kurių Vertybinių popierių komisija gali imtis šiame straipsnyje nurodytais atvejais, turi būti pagrįstos ir motyvuotos, o apie pritaikytas poveikio priemones nedelsiant pranešama finansų maklerio įmonei ar reguliuojamos rinkos operatoriui.

8. Šio straipsnio nuostatos licencijuotoms kredito įstaigoms taikomos *mutatis mutandis*.

93 straipsnis. Lietuvos Respublikos finansų maklerio įmonių veiklos trečiosiose šalyse priežiūra

1. Vertybinių popierių komisija prižiūri, kaip trečiojoje šalyje investicines paslaugas teikiančios Lietuvos Respublikos finansų maklerio įmonės laikosi riziką ribojančių reikalavimų. Jei trečiosios šalies priežiūros institucija praneša apie finansų maklerio įmonės padarytus pažeidimus, Vertybinių popierių komisija turi taikyti poveikio priemones ir apie tai pranešti trečiosios šalies priežiūros institucijai.

2. Vertybinių popierių komisija turi teisę paprašyti, kad trečiosios šalies priežiūros institucija atliktų finansų maklerio įmonės filialo veiklos patikrinimą, arba pati surengti patikrinimą apie tai iš anksto pranešusi trečiosios šalies priežiūros institucijai.

3. Panaikinus finansų maklerio įmonės, kuri teikia investicines paslaugas trečiojoje šalyje, licencijos galiojimą, Vertybinių popierių komisija nedelsdama apie tai praneša trečiosios šalies priežiūros institucijai.

KETVIRTASIS SKIRSNIS ATSAKOMYBĖ UŽ ĮSTATYMO PAŽEIDIMUS

94 straipsnis. Įstatymo pažeidimo pasekmės

Asmenys, pažeidę šį įstatymą, privalo:

- 1) vykdyti Vertybinių popierių komisijos nurodymus nutraukti veiksmus, atkurti ankstesnę padėtį, atlikti kitus įpareigojimus;
- 2) atlyginti padarytą žalą;
- 3) vykdyti šiame įstatyme nustatytas Vertybinių popierių komisijos paskirtas sankcijas.

95 straipsnis. Piniginės baudos už Įstatymo pažeidimą

1. Vertybinių popierių komisija turi teisę skirti pinigines baudas:

- 1) juridiniams asmenims, teikiantiems investicines paslaugas be šio įstatymo nustatytos licencijos, kai tokia licencija yra reikalinga, – iki 100 tūkstančių litų, jei neteisėtai gautos pajamos neviršija 100 tūkstančių litų, ir iki dvigubo neteisėtai gautų pajamų dydžio, jei neteisėtai gautos pajamos viršija 100 tūkstančių litų;
- 2) juridiniams asmenims, nesilaikantiems kitų šio įstatymo II skyriuje nustatytų reikalavimų, – iki 100 tūkstančių litų;
- 3) juridiniams asmenims, kurie verčiasi reguliuojamos rinkos operatoriaus veikla be šio įstatymo nustatytos licencijos, – iki 100 tūkstančių litų, jei neteisėtai gautų pajamų dydis neviršija 100 tūkstančių litų, ir iki dvigubo neteisėtai gautų pajamų dydžio, jei neteisėtai gautų pajamų dydis viršija 100 tūkstančių litų;
- 4) reguliuojamos rinkos operatoriams, nesilaikantiems kitų šio įstatymo III skyriuje nustatytų reikalavimų, – iki 100 tūkstančių litų;
- 5) juridiniams asmenims, nesilaikantiems šio įstatymo IV skyriuje nustatytų reikalavimų, – iki 100 tūkstančių litų, jei neteisėtai gautų pajamų dydis neviršija 100 tūkstančių litų, ir iki trigubo neteisėtai gautų pajamų dydžio, jei neteisėtai gautų pajamų dydis viršija 100 tūkstančių litų;
- 6) juridiniams asmenims, nesilaikantiems šiame įstatyme nustatytų ikiprekybinio ir poprekybinio skaidrumo reikalavimų, – iki 100 tūkstančių litų;
- 7) juridiniams asmenims, nevykdantiems Vertybinių popierių komisijos nurodymų, neteikiantiems Vertybinių popierių komisijai šiame ir kituose įstatymuose nurodytos informacijos arba trukdantiems Vertybinių popierių komisijai ar jos įgaliotiems asmenims vykdyti tyrimus ar patikrinimus, – iki 100 tūkstančių litų.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nustatytų sankcijų taikymas juridiniams asmenims neatleidžia jų vadovų nuo įstatymų nustatytos civilinės, administracinės ir baudžiamosios atsakomybės, taip pat neužkerta kelio Vertybinių popierių komisijai svarstyti klausimą dėl jos išduotų licencijų galiojimo sustabdymo ar panaikinimo.

96 straipsnis. Piniginių baudų skyrimo tvarka

1. Prieš sprendama šio įstatymo nustatytų baudų skyrimo klausimą, Vertybinių popierių komisija nustato ne trumpesnę nei 5 dienų terminą paaiškinimams pateikti ir apie tai praneša juridiniam asmeniui, dėl kurio veiksmų atliekamas tyrimas. Jei per nurodytą laiką paaiškinimų negaunama, laikoma, kad juos pateikti atsisakyta.

2. Apie posėdžio, kuriame bus svarstomas baudos skyrimo klausimas, datą ir laiką Vertybinių popierių komisija registruotu laišku praneša asmeniui, dėl kurio veiksmų atliekamas tyrimas. Jo atstovai ir advokatai turi teisę dalyvauti nagrinėjant šį klausimą posėdyje. Asmens, dėl kurio veiksmų atliekamas tyrimas, atstovo neatvykimas netrukdo svarstyti baudos skyrimo klausimus, jei asmeniui apie svarstymą buvo pranešta.

3. Asmens atstovai turi teisę susipažinti su pažeidimą įrodančia medžiaga, duoti paaiškinimus, pateikti įrodymus, naudotis advokato pagalba.

4. Išnagrinėjusi visą turimą medžiagą, susijusią su įtariamu pažeidimu, Vertybinių popierių komisija turi teisę:

- 1) skirti šio įstatymo nustatytą piniginę baudą;
- 2) nutraukti tyrimą nesant pažeidimo ar įstatymo pagrindo skirti baudą;
- 3) pratęsti tyrimą.
5. Vertybinių popierių komisija diferencijuoja skiriamos baudos dydį, atsižvelgdama į:

- 1) pažeidimu padarytos žalos dydį;
- 2) pažeidimo trukmę;
- 3) asmeniui dėl pažeidimo tekusių pajamų dydį;
- 4) atsakomybę lengvinančias ar sunkinančias aplinkybes.

6. Atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad įtariamasis asmuo savo noru užkerta kelią neigiamoms pažeidimo pasekmėms, padeda Vertybinių popierių komisijai tyrimo metu, atlygina nuostolius ar ištaiso padarytą žalą. Vertybinių popierių komisija gali nutarti laikyti lengvinančiomis atsakomybę ir kitas čia nenumatytas aplinkybes.

7. Atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad įtariamasis asmuo kliudo atlikti tyrimą, slepia padarytą pažeidimą, tęsia pažeidimą nepaisydamas įpareigojimo nutraukti neteisėtus veiksmus arba pakartotinai padaro pažeidimą, už kurį jau buvo paskirta šio įstatymo nustatyta bauda.

8. Vertybinių popierių komisijos sprendimas per 3 darbo dienas registruotu laišku išsiunčiamas asmeniui, dėl kurio veiksmų buvo atliekamas tyrimas, arba pasirašytinai įteikiamas jo atstovui.

97 straipsnis. Piniginių baudų išieškojimas

Piniginės baudos į valstybės biudžetą sumokamos ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo dienos, kai asmuo gavo Vertybinių popierių komisijos sprendimą skirti baudą. Jei bauda nebuvo savanoriškai sumokėta, Vertybinių popierių komisijos sprendimas skirti baudą vykdomas Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

98 straipsnis. Baigiamosios nuostatos

1. Finansų maklerio įmonė, kuri turi iki šio įstatymo įsigaliojimo Vertybinių popierių komisijos išduotą finansų maklerio įmonės licenciją ir atitinka šio įstatymo 9–13 straipsniuose ir 16 straipsnyje nustatytus reikalavimus, turi teisę teikti investicines paslaugas ir naudotis kitomis šiame įstatyme nustatytomis teisėmis.

2. Finansų maklerio įmonei, kuri turi iki šio įstatymo įsigaliojimo Vertybinių popierių komisijos išduotą finansų maklerio įmonės licenciją, bet neatitinka šio įstatymo 9–13 straipsniuose ir 16 straipsnyje nustatytų reikalavimų, finansų maklerio įmonės licencijos galiojimas panaikinamas šio įstatymo nustatyta tvarka.

3. Reguluojamos rinkos operatorius, kurio administruojama sistema turi iki šio įstatymo įsigaliojimo Vertybinių popierių komisijos išduotą reguliuojamos rinkos licenciją ir atitinka šio įstatymo III skyriuje nustatytus reikalavimus, turi teisę verstis reguliuojamos rinkos veikla ir naudotis kitomis šiame įstatyme nustatytomis teisėmis.

4. Reguluojamos rinkos operatoriui, kurio administruojama sistema turi iki šio įstatymo įsigaliojimo Vertybinių popierių komisijos išduotą reguliuojamos rinkos licenciją, tačiau neatitinka šio įstatymo III skyriuje nustatytų reikalavimų, reguliuojamos rinkos licencijos galiojimas panaikinamas šio įstatymo nustatyta tvarka.

5. Jei finansų maklerio įmonė, vadovaudamasi kriterijais ir procedūromis, panašiais į nurodytus šio įstatymo 28 straipsnyje, yra pripažinusi asmenį profesionaliuoju klientu iki šio įstatymo įsigaliojimo, ji neprivalo dar kartą atlikti asmens pripažinimo profesionaliuoju klientu procedūros.

6. Finansų maklerio įmonės, iki šio įstatymo įsigaliojimo sudariusios sutartis su klientais dėl investicinių ir (arba) papildomų paslaugų teikimo, privalo iki 2007 m. gruodžio 31 d. šias sutartis pakeisti taip, kad jos atitiktų šiame įstatyme nustatytus reikalavimus. Investicinės ir (arba) papildomos paslaugos po 2007 m. gruodžio 31 d. gali būti teikiamos tik tiems klientams, su kuriais yra sudarytos šio įstatymo reikalavimus atitinkančios sutartys dėl investicinių ir (arba) papildomų paslaugų teikimo.

7. Šio straipsnio 1, 2, 5 ir 6 dalių nuostatos licencijuotoms kredito įstaigoms taikomos *mutatis mutandis*.

99 straipsnis. Įstatymo nuostatų taikymas

1. Šio įstatymo nuostatos, nustatančios naujus reikalavimus investicines paslaugas teikiantiems asmenims ir (arba) reguliuojamoms rinkoms ir jų operatoriams, kurie nebuvo nustatyti iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusiame Lietuvos Respublikos vertybinių popierių rinkos įstatyme, taikomos nuo 2007 m. lapkričio 1 d. Nuo šio įstatymo įsigaliojimo nuorodos į Lietuvos Respublikos vertybinių popierių rinkos įstatymą, atsižvelgiant į šio įstatymo reguliuojamą sritį, laikomos nuorodomis į šį įstatymą, o nuorodos į Lietuvos Respublikos vertybinių popierių rinkos įstatyme pateiktus apibrėžimus, laikomos nuorodomis į atitinkamus šiame įstatyme pateiktus apibrėžimus, išskyrus nuorodas į Lietuvos Respublikos vertybinių popierių rinkos įstatymą, kurios, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo reguliuojamą sritį, laikytinos nuorodomis į Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymą, taip pat nuorodas į Lietuvos Respublikos vertybinių popierių rinkos įstatyme pateiktus apibrėžimus, kurios, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo reguliuojamą sritį, laikytinos nuorodomis į Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymą.

2. Įsigaliojus šiam įstatymui, netenka galios:

- 1) Lietuvos Respublikos vertybinių popierių viešosios apyvartos įstatymas (Žin., 1996, Nr. 16-412);
- 2) Lietuvos Respublikos vertybinių popierių viešosios apyvartos įstatymo 3 straipsnio papildymo įstatymas (Žin., 1996, Nr. 41-992);
- 3) Lietuvos Respublikos vertybinių popierių viešosios apyvartos įstatymo 41 straipsnio papildymo laikinasis įstatymas (Žin., 1996, Nr. 71-1713);
- 4) Lietuvos Respublikos vertybinių popierių viešosios apyvartos įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymas (Žin., 1998, Nr. 33-873);
- 5) Lietuvos Respublikos vertybinių popierių viešosios apyvartos įstatymo 3, 7 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas (Žin., 2000, Nr. 61-1824);
- 6) Lietuvos Respublikos vertybinių popierių viešosios apyvartos įstatymo 28, 38 straipsnių pakeitimo ir 41 straipsnio papildymo įstatymas (Žin., 2000, Nr. 61-1837);
- 7) Lietuvos Respublikos vertybinių popierių viešosios apyvartos įstatymo 41 straipsnio pakeitimo įstatymas (Žin., 2001, Nr. 39-1347);
- 8) Lietuvos Respublikos vertybinių popierių viešosios apyvartos įstatymo 3, 10 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas (Žin., 2001, Nr. 43-1497);
- 9) Lietuvos Respublikos vertybinių popierių viešosios apyvartos įstatymo 28 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymas (Žin., 2001, Nr. 85-2971);
- 10) Lietuvos Respublikos vertybinių popierių viešosios apyvartos įstatymo pakeitimo įstatymas (Žin., 2001, Nr. 112-4074);
- 11) Lietuvos Respublikos vertybinių popierių rinkos įstatymo 51 straipsnio pakeitimo įstatymas (Žin., 2003, Nr. 38-1687);
- 12) Lietuvos Respublikos vertybinių popierių rinkos įstatymo 2, 3, 48, 57 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas (Žin., 2003, Nr. 74-3434);
- 13) Lietuvos Respublikos vertybinių popierių rinkos įstatymo 1, 2, 3, 8, 9, 10, 11, 15, 16, 17, 19, 20, 22, 23, 26, 27, 29, 36, 40, 41, 48, 51, 52, 53, 57, 59, 61, 65 straipsnių pakeitimo bei papildymo ir Įstatymo papildymo 19¹ straipsniu ir priedu įstatymas (Žin., 2004, Nr. 73-2514);
- 14) Lietuvos Respublikos vertybinių popierių rinkos įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymas (Žin., 2005, Nr. 84-3108);
- 15) Lietuvos Respublikos vertybinių popierių rinkos įstatymo 2, 6, 7, 13, 14, 17, 18, 19, 19¹, 40, 45, 52, 61 straipsnių pakeitimo ir papildymo, Įstatymo papildymo trečiuoju¹ skirsniu ir Įstatymo priedo papildymo įstatymas (Žin., 2006, Nr. 77-2963).

100 straipsnis. Pasiūlymas Vyriausybei

Pasiūlyti Vyriausybei parengti ir iki 2007 m. rugsėjo 1 d. pateikti Seimui įstatymų, kuriuose daromos nuorodos į Lietuvos Respublikos vertybinių popierių rinkos įstatymą, pakeitimo ir (arba) papildymo įstatymų projektus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Lietuvos Respublikos finansinių priemonių

rinkų įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2001 m. gegužės 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/34/EB dėl vertybinių popierių įtraukimo į biržos oficialųjį prekybos sąrašą ir dėl informacijos apie tuos vertybinius popierius (OL 2004 m. specialusis leidimas, 6 skyrius, 4 tomas, p. 24).

2. 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/6/EB dėl prekybos vertybiniais popieriais, pasinaudojant viešai neatskleista informacija, ir manipuliavimo rinka (piktnaudžiavimo rinka) (OL 2004 m. specialusis leidimas, 6 skyrius, 4 tomas, p. 367).

3. 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų, iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 85/61 I/EEB, 93/6/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/12/EB bei panaikinanti Tarybos direktyvą 93/22/EB (OL 2004 m. specialusis leidimas, 6 skyrius, 7 tomas, p. 263).
